

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

KÛR'ÂN-ı KERÎM'de YOLCULUK

NECM-YILDIZ SÛRESİ

NECDET ARDIÇ

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (37)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

KÛR'ÂN-ı KERÎM'de YOLCULUK

53-ve-NECM-YILDIZ-SÛRESİ

NECDET ARDIÇ

**İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (37)**

ÖN SÖZ:

Evvelâ bütün okuyucularıma bir ömür boyu sağlık, sıhhat ve gönül muhabbetleri ve gerçek mânâ da tasavvufi idrakler niyaz ederim.

Epey zamandır düşündüğüm bir konuyu, bu kitabı, nihayet tahakkuk ettirme zamanı gelmiş olmalı ki, yeniden düzenlemeye başlayabildim. Bilindiği gibi (Necm Sûresi) isimli kitabımız, (TERZİ BABA -1-) Kitabımızın ikinci bölümünde yer almaktadır. Ancak o kitabımızın ölçüleri mevzuu gereği diğer kitaplarımızdan biraz büyük ebattadır. Bu yüzden elde taşınıp okunması pek kolay ve pratik değildir. Ayrıca, (Kûr'ân-ı Kerîm'de yolculuk) adlı çalışmalarımızın içine de girmesi ve daha kolay okunabilmesi için müstakil bir kitap haline getirmeyi uygun buldum ve bu çalışmaya başladım. Belki bir tekrar gibi olacaktır ama, bu şekilde okunması daha kolay olacağı düşüncesi ile sizlerin idraklerinize sunmaya çalışacağım. İnşallah faydalı olur. Cenâb-ı Hakk bu dünya hayatını en geniş mânâ da değerlendirmeyi nasib etsin.

Bu dünya da en büyük kazanç burasını, bu âlemi şehâdet-i, gerçekten müşahede ederek geçirmek ve kendini tanımayı bilmek olacaktır.

Bu Sûre-i Şerîfin hayatımın, üzerindeki tesiri oldukça değişik-derin ve Bâtınî hususları kapsamaktadır. Bu Sûre-i Şerîfin hayatımda ki tesirat'ı ve özelliği daha küçük ve genç yaşlarımda gördüğüm birkaç zuhurata dayanmaktadır. Daha sonraları da seneler içerisinde, zaman, zaman gerçek mânâ da açılımları olmuştur. (TERZİ BABA 1) kitabından aktararak, "**Başlarken**" bölümü içerisinde bu hususları belirtmeye çalışacağım.

Ancak, okuyacağınız bu satırlarda ki mevzular sizlere belki abartılı ve ters ifadeler olarak gelebilir. Bunlar bir muhabbet ehlinin kendi araştırmaları neticesinde sadece kendine ait düşünceleridir diyebiliriz. Bu vesile ile hiç bir kimsenin mutlaka bunların hepsi böyledir, diye kabullenmesi için bir husus ve mecburiyeti yoktur. Bu bir gönül ve muhabbet işidir. Bizimde zâten bir iddiamız yoktur. Ancak oldukça büyük bir araştırma ve çalışma neticesinde meydana getirilmiş bu bilgileride göz ardı etmemiz mümkün değildi. Terzi Baba (1) ve Bu kitabımızda da kayda almış bulunuyoruz. Kabul etmek veya etmemek için kimsenin bir mecburiyeti yoktur. Ve ya dileyen dilediği yeri kabul eder diğerlerini etmeyebilir. Okuyan bütün okurlarımıza teşekkür ederim, sağolsunlar var olsunlar Cenâb-ı Hakk her birirlerimizi ilmi İlâhiyyesinden faydalandırsın İnşallah.

Sevgili okuyucum, bu kitabın yazılışında, düzenlenişinde, basılışında, bastırılışında, tüm oluşumunda emeği ve hizmeti geçenleri saygı ile yad et, geçmişlerine de hayır dua et, ALLAH (c.c.) gönlünde feyz kapıları açsın. Yarabbi; bu kitaptan meydana gelecek manevi hasılayı, evvelâ acizane, efendimiz Muhammed Mustafa, (s.a.v.) in ve Ehl-i Beyt Hazaratı'nın rûhlarına, Nusret Babamın ve Rahmiye annemin de ruhlarına, ceddinin geçmişlerinin de ruhlarına hediye eyledim kabul eyle, haberdar eyle, ya Rabbi.

Muhterem okuyucularım; yine bu kitabı da okumaya başlarken, nefs'in hevasından, zan ve hayelden, gafletten soyunmaya çalışarak, saf bir gönül ve Besmele ile okumaya başlamanızı tavsiye edeceğim; çünkü kafamız ve gönlümüz, vehim ve hayalin tesiri altında iken gerçek mânâ da bu ve benzeri kitaplardan yararlanmamız mümkün olamayacaktır.

Gayret bizden muvaffakiyyet Hakk'tandır.
Terzi Baba Tekirdağ (14/02/2011) Pazartesi:

BAŞLARKEN:

Bismillâhir rahmânir rahiyi

TERZÎ BABA (1) kitabı sayfa (132) den başlayarak bazı aktarımlar yapalım.

6. Kadıköy tarafında bir yerdeyim. Banliyö kazası olmuş, İstanbul'a dönmek için vasıta bakıyorum. O arada bir postacı fakirin yanına geldi. Çantasından bir kağıt çıkardı. Arapça yazı ile ikiye katlanmış olarak etrafı Fatıha Sûresindeki gibi süslemeli ve işlemeli sûreyi okudum. Fakat aklımda kalmadı. O **Sûre fakire gelen Sûre** imiş.

Necdet Beyin rû'yasında gördüğü sûrenin daha sonra yapılan araştırma ve çalışmalar ile (**Necm Sûresi**) olduğu müşahâde edilmiştir.

Necm Sûresi ve onun arasındaki bağ ve hakikatleri daha sonraki bölümde ele alacağız.

7. Bir gece kalktığımda, "**fenecceynake**" yani "**sana kurtuluş verdik,**" dediğini işitiyorum.

Uyku ve uyanıklık arasında gerçekleşen bu tecelli üzerinde çok durulabilir. Ancak yeri olmadığı için bu kelimenin, Tahâ sûresinin yani 20. Sûre'nin 40. Âyetinde geçtiğini ve bütün mertebelerde **Hakikat-i Muhammed-i üzere Kurtuluşa erdirme** olduğunu kısaca belirtelim.

11. **Kûr'ân-ı Kerîm** okuyorum, içinde bazı yerlerde "**Necdetim**" diye geçtiğini görüyorum.

Necdet Bey'in bu rû'yasını kendisinden dinleyen Mürşidi Nûsret Tura O'na "**Gördüğün en güzel zuhuratlarından biri bu,**" demiştir. Kûr'ân-ı Kerîmde "**Necdetim**" kelimesi geçmemekle birlikte bu kelimenin

aslını oluşturan **Necat** kelimesi **40** sûre **41**. Âyetinde beyan edilmektedir.

13. Hacca gitmişim, KÂ'BE-i Şerifin içindeyim fakat başka hiç kimse yok. İçerisi boş, bulunduğum yer, **Fetih** ile **Umre kapısının arası; bomboş... ben içerideyim.**

Bütün hacılar tavafı Kâ'be'nin dışından yapmaktalar. Say yerindeki camlar gibi süslemeli demir parmaklıklı gibi camların arkasında dışarıdan tavaf edenleri görüyorum.

Umre ile Fetih kapısı arasındayım, özel yapılmış gizli bir kapım var. O kapı o kadar değişik yapılmış ki demir oymalı şekillerin arasından açılabilen kapı, **kapanınca kapı olduğu** anlaşılmıyor. Cam süslemeli gibi duruyor. Ben o kapının iç tarafında duruyorum. **"Tanıdık ve aşına birisi geçerse içeriye alayım,"** diye orada bekliyorum. O kapı bize aitmiş, özel olarak verilmiş.

Ancak dışarıda, içerideki tavafın tersi yönünde sağa doğru da tavaf yapılıyor olarak görüyorum ve duvarların dışında yapılıyor. *Bu zuhuratın yorumu vardır fakat yeri olmadığı için gerek görmedim.*

NECDET Bey'in rû'yasında müjdelenen bu kapı, Mescid-i Harem'de Fetih ile Umre kapısı arasında yer alan **53** no.lu kapı olduğunu da kendisiyle beraber bizzât müşahâde ettik. Bu konuda açık gönül Kâ'be' sine girilen kapının ve kabiliyetlilerinin oradan alma selâhiyetinin kendisine verildiği gösterilmiştir.

Bu konuda açıklayıcı bilgi **Terzi Baba (1)** kitabımızın, Umre seyahati notları bölümünde verilmiştir. Şimdi biz yine yolumuza, **Terzi Baba (1)** kitabımızın **(sayıların dilinden)** bölümünü aktararak devam edelim. Cenâb-ı Hakk her birerlerimize kendi ilmi **Zâtî'si** olan **(İlmi ledün)** ünden nasib etsin İnşallah.

SAYILARIN DİLİNDEN

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bismillâhirrahmânirrahiym

Sayılar (rakkamlar) günlük hayatımızın değişmez sembolleridir. Farkında olalım ya da olmayalım sürekli bu sayıları kullanır ve hayatımızı yönlendirmeye, anlatmaya çalışırız. Çünkü bu sayılar bir anlatım, tanıtım bilgilendirmenin yanında mânâyı mânâlandırır sembollerdir.

İnsân hayatında bu sayılar hep belirleyici rol oynamışlardır. Günlük tabii yaşantının haricinde ilâhi seyir ve sistemin içerisinde de mânâ ve tecellilerin dili gibi olduklarını görmekteyiz. Zira Kûr'ân-ı Kerîmin bir Sûre sayısı, Âyet sayısı, kelime ve harf sayısı vardır.

Yaşantısı ve ahlâkı Kûr'ândan başka birşey olmayan İnsân-ı Kâmil Peygamber Efendimizin de yaşamına baktığımızda doğduğu tarihi, hicreti, peygamberlik yaşı, süresi, savaşları, fetihleri, ölüm gibi bütün olayların ancak sayılarla ifade edildiğini görmekteyiz.

Demek ki, sayılar bir ahenk ve bilgi kuralı içerisinde, ilâhi hakikatlerle buluşup gönüllerimizi aydınlatıyor.

Peki sayılarla ilgili niçin çalışma yaptık?...

Bir müntesibi olduğum Necdet Ardıç Bey'in sohbet ve derslerine devam ederken, fırsat buldukça da eserlerini okumaya gayret ediyordum. O günlerde yazım çalışması biten ancak henüz kitap hâline gelmemiş olan "**Mübarek Geceler ve Bayramlar**" adlı eserini ve özellikle de "**Mi'rac**" bölümünü onlarca kez okudum. Gerek

okuduğum bu ifadelerden, gerekse O'nun sohbet ve şahsiyetinden elde ettiğim ölçü ve müşahâdelerin kişinin gönlünü ve ufkunu saran huzur ve sükûnete ulaştırın Kûr'ân-i sözler ve yazımlar olduğunu müşahâde ettim.

Günlerce kendime hep şu soruyu sordum; Kûr'ân "**zât**" olduğuna, "**zât-i oluşumların**" kaynağı olduğuna göre, bu Kûr'ân-i söz ve seslenişlerin Kûr'ân'da bir karşılığı olmalıydı; bunu bulabilmek için de kapıyı aralayacak bir "**anahtar şifre**"yi bulmam, tanımam gerekiyordu.

Hazretimizin eserindeki "**Mi'rac**" bahsini her okuyuşumda bende derin hayret ve izler bırakıyordu. Çünkü "**İnsân**" kemâlâtını "**Mi'rac**" ile kazanıyor; "**Mi'rac**" da Kûr'ânda özel anlamda "**Necm**" sûresinde anlatılıyordu.

Bu hâlet-i rûhiyem devam ederken, bir gün hazretimizden aldığım "**Silsile-i Âliyye**"deki veliler zincirinin 53. sırasında "Terzi Baba"mı gördüm. Bir anda bunun "**Necm**" sûresiyle aynı sayıyı taşıdığını görünce de bunun yani "**53**" sayısının bir "**şifre**" olduğunu; Kûr'ân'da "**Terzi Baba**"mın müjdelendiğini, hatta "**kasem**" edildiğini, Cenâb-ı Hakk'ın bazı ilâhi hakikat ve tecellilerini bu "**53 şifresiyle**" beyan ettiğini yaptığımız çalışma ve araştırmalar ile de tespit etmiş oldum.

Kûr'ânda **53** sayısı ile ifade edilen şifre sayısının yoğun olarak "**Necm**"in hakikatlerini anlatmakla beraber diğer sûre ve âyetlerde Hz. Rasûlüllah (s.a.v.) in şahsiyetinde ve hakikatinde, "**Mescid-i Harem**" ve "**Mescid-i Nebevi**"de farklı tecelli ve fetihlerde hep **53** sayısının rumûzunu ve özelliklerini müşahâde ettim.

Allah'ın hidâyet ve lûtfuyla ulaştığım bazı bilgi ve tecellileri de size aktarmak istiyorum.

“Necdet” ismi daha önce değindiğimiz gibi, “Necat”tan gelen bir isimdir.

“Necat” ise, *kurtuluşa erdirme, halâs olma ve selâmete erdirme* gibi anlamlar taşır.

İsm-i “Necdet” arapça harfleri olarak aşağıda görüldüğü üzere olup; ebced sistemine göre şöyledir:

نجدة

ن	(nun)	50	
ج	(cim)	3	
د	(dal)	4	
ة/ت	(te)	400	= 457 olarak yazılır.

“Necat” ise, نجات

ن	(nun)	50	
ج	(cim)	3	
ا	(elif)	1	
ت	(te)	400	= 454 (4 + 5 + 4) = 13

olarak yazılır.

(Necdet) نجدة yazılışını Kûr’ân alfabesindeki, alfabetik sıraya göre yazalım,

ن	(nun)	25	
ج	(cim)	5	
د	(dal)	8	
ة/ت	(te)	3	= 41 (harf tertibi)

“Necdet” yazılışını Türkçe alfabe sırasına göre yaptığımızda;

$$\mathbf{N + E + C + D + E + T}$$

$$(17 + 6 + 3 + 5 + 6 + 24) = \underline{\mathbf{61}}$$

Silsile-i Şerifte “Terzi Baba”nın sırasının **53** olduğunu; aynı zamanda Necm Sûresinin 53. Sûre olduğunu ve bunun da O’na ulaştıran şifre olduğunu belirtmiştik.

Şimdi buraya kadar çeşitli şekillerde sayılarla elde ettiğimiz “Necdet” yazılışını altalta yazalım.

Ebc ed hesabına göre,	457
Kûr’ân alfabesine göre,	41
Türkçe alfabeye göre,	61
Silsile ve Necm	<u>53</u> idi.

“Necdet”i anlatan bu sayıların toplamı **612** çıkar.

Bu da $(\mathbf{61+2}) = \underline{\mathbf{63}}$ olur,
ki Peygamberimizin yaşam süresi ortaya çıkmış olur.

Ebced hesabındaki “Necdet” yazılışına **457** ye bakalım;

Bu sayının içinde **53**’ün nasıl gizlendiğini görelim,

$$\mathbf{457} = 57 - 4 = \mathbf{53}$$

457 nin içinde aynı zamanda bir başka şekilde Türkçe alfabesindeki “Necdet” sayısını şöyle elde edebiliriz.

$$\mathbf{457} = 57 + 4 = \mathbf{61}$$

(53) → **457** nin özü ve çekirdeği olmakla beraber,

(457) ise, → **53** ün zuhur mahalli ve perdesidir.

457 deki rakkamların neyi ifade ettiklerine de bakalım.

(4) → “İslâmın hakikati ve mertebeleri”

(5) → “İslâmın esasları ve Hazarat-ı Hamse”

(7) → “Sıfat-ı Subutiye ve Nefs mertebeleri”

İki değişik sistemle yazılan “Necdet” sayılarını toplarsak

53 + 61 = 114 elde edilir.

(114) bilindiği gibi Kûr’ân-ı Kerîmin Sûre sayısını bizlere vermektedir.

Kûr’ân-ı Kerîmde bir de **13** mucizesi vardır.

(13) sayısı Kûr’ânın ve “**Hakikat-i Muhammediye**”nin **şifre** sayısıdır.

Bunu çok basit misâllerle görebiliyoruz.

Fatiha (ilk sûre) **7** âyet

Nas Sûresi (son sûre) **6** âyet; ikisinin toplamı

13 eder.

13 mührü Kûr’âna vurulmuştur.

Hz. Rasûlüllah’ın doğumu, **571** (5 + 7 + 1) = **13** eder.

Mekke’de kalış süresi, → **13** yıldır.

Kâ’be-i Şerif’in yüksekliği, → **13** mt. dir.

Hac ibadetin bitiş tarihi, → **13 Zilhicce**’dir.

40 sayısı ise,

Hz. Rasûlüllah’ın kemâlât yaşı, peygamberlik yaşı

ve ayrıca **م (mim)** harfinin de ebced’deki karşılığıdır.

Şimdi bu girişi yapıp bazı bilgi aktarımından sonra

sayıların dilinden "**Terzi Baba**" kitabını okumaya çalışalım.

40 ile **13** ü yani Hz. Rasûlüllah'ın rûhaniyet yönü ile **kemâlât** ve **risâlet yaşının** birlikteliği $40 + 13 = 53$ eder.

Yani **53** ün sayısal oluşumunda **40** ile **13** ün yoğunluğu ve tezahürleri vardır.

Evet Hz. Rasûlüllah'ın gerek şahsiyeti gerekse hakikati itibariyle **13** ile **53** arasındaki bağı daha yakından görmeye çalışalım.

Hz. Peygamberimiz (s.a.v.) Medine'ye hicret ettiklerinde **53** yaşında idiler.

Hz. Peygamberimizin bir ismi de "**Ahmed**" dir.

"**Ahmed**" Kûr'ân'da sadece bir yerde, **61.** Sûresinin **6.** Âyetinde geçmektedir.

61. Sûre $(6 + 1) = 7$; **6.** âyet, ki onunla $(7 + 6) = 13$ dür.

Ahmed احمد, hamd kökünden **ism-i tafdil** olup, *herkesten daha çok öven, herkesten daha çok övülendir.*

Allah'ın birliğini ve tekliği ifade eden احد **Ahad'a** bir م (**mim**) ilâvesi ile احمد **Ahmed** oluştuğunu görüyoruz.

Yani احد **Ahad'a** (**13**) e bir م (**mim**) ilâvesi **40** ile **53** ortaya çıkmış oluyor.

احد **Ahad** ise

ا (elif) 1

ح (ha) 8

د (dal) 4 = 13 eder.

(Ahmed → Necdet'te) veya (Necdet → Ahmet'te) gizlenmiştir.

Burada bir başka hususu da gözden kaçırmayalım.

"Ahmed" 61. Sûrenin 6. âyetinde idi; (6 + 1 + 6) = **13** ettiğini görüyoruz.

Ayrıca (61 + 6) = **67** eder ki, o da "Allah" lâfzının karşılığı idi. (*)

Bir başka önemli husus ise, **61**. Sûre idi.

O da Necdet'in Türkçe yorum karşılığı var idi. Az yukarıda Necdet'in ifadeleri olan (457 + 61 + 53) = **571** ettiğini; bunun da Peygamberimizin doğumu olduğunu görüyoruz.

Demek ki, bu ifadelerden **Hz. Muhammed'in doğumuna** ve **Hakikat-i Muhammed-i tecellilerine giden** yol ve adres de gösterilmiş oluyor.

(*) "Allah" lâfzı vb hususlarla ilgili olarak, Kelime-i Tevhid kitabında bilgi verildi

SAF SÛRESİ 61/6. âyetinde şöyle buyruluyor:

﴿٦﴾ وَ إِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ
يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ
وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ
فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٦﴾

(ve iz kale ıysebnü meryeme ya beniy israiyle inniy resûlüllahi ileyküm mûsâddikan lima beyne yedeyye minettevratı ve mübeşşiren biresûlin ye'tiy min ba'diy ismühu ahmedü felemma caehüm bil beyyinati kalû haza sıhrün mübiynün)

Meâlen,

"Hani meryemoğlu İsâ da Ey İsrailoğulları ben size Allah'ın elçisiyim, benden önce gelen tevrati tasdik eden ve benden son-ra gelecek olan AHMED adında bir peygamberi müjdeleyen kimse olarak geldim, demişti."

$$61/6 (61 + 6) = 67 (6 + 7) = 13$$

Bu Âyet-i Kerimeden yola çıkarak mevzuumuza farklı anlamlar kazandırmaya çalışalım inşallah.

Âyette geçen "**Ahmed**"ten maksat, Peygamberimiz (s.a.v.) dir. Kaynaklara göre İsâ (a.s.) ile Rasûlüllah (s.a.v.) in hicreti arasında **630** yıl vardır, ki sıfırı attığımızda (**630**) **63**, peygamberimizin yaşı olarak kalıyor.

Burada Cenâb-ı Hak "**Mertebe-i İsâ**"dan "**Ahmed**"in geleceğinin müjdeliyor.

"**Ahmed**"in sayı şifresi bilindiği gibi **53** idi. Buraya dikkat ederseniz **61**. sûre ile **53**'ün geleceği müjdeleniyor.

Şu hadisi şerifi nakledip konumuzun aslına "**Terzi Baba**"ya dönelim.

Hadis; Rûh'ül Beyan cilt9 Shf. 48

[Ashab-ı Kiram, "**Ey Allah'ın Rasûlü bize kendinden haber verir misin?**" dediler,

(s.a.v.) de "**Ben İbrahim'in duası, İsâ'nın müjdesiyim. Annem bana gebe kalınca Şâm'daki Busrâ şehrindeki köşkleri aydınlatan bir nûrun kendisinden çıktığını görmüştür.**"]

Hemen hemen bütün kaynaklar **İsâ** (a.s.) ın zuhurundan bahsederken **Şam'a** ineceğini belirtiyorlar.

Bazı kaynaklarda ise, **Şam'daki** **أُمِّي** (**Ümeyye**) câmiine inece-ğinden bahsederler.

أُمِّي (**Ümeyye**) ise

ا	(elif)	1
م	(mim)	40
ى	(ye)	10
ى	(ye)	<u>10</u> = <u>61</u> dir.

Zuhuratlar mevzumuzda belirttiğim gibi **Terzi Babam**'ın yıllar önce gördüğü bir zuhuratında "**Mescid-i Harem'de kendisine mânen sunulan bir kapı vardı.**"

Bu zuhuratın devamı olduğu için burada tamamını belirtemiyorum.

1999 yılı Umre ziyaretimizde bu kapıyı birlikte müşahâde etmiştik. Kapının ismi de "**Kehribariyye Şami**" idi, kısaca "**elektrikli Şam Kapısı.**"

Acaba niye "**Şam**" ismi verilmişti?...

Bunun hikmeti ne olabilirdi?... diye epey düşüncelerim olmuştu.

Burada "**Şam**"dan maksat, bir müjdeyi "**Lisân-ı İsâ**"dan bildirmektir.

Müjdelenen, müjdeyi veren, Âyet, ve Sûre

numaralarını, hep birlikte düşündüğümüzde, "**Terzi Baba**", "**Lisân-ı İsâ**"dan kendi gönül kavmine, kendisinin "**Ahmed**" in zuhuru (**53**) olarak geleceğini müjdelemesidir.

Bu müjdeyi veren sûre numarasına baktığımızda **61** idi. Bu sayının daha önce de belirttiğimiz gibi "**Necdet**" isminin özelliklerini taşıyan **Türkçe** alfabedeki karşılığı idi.

O hâlde (**61**), → O'nun "**İseviyyet**" yönünün hakikatini açıklayan ve (**53**) ün "**Ahmed**" in müjdesini veren şifre sayılarından birisidir.

Ahmed احمد üzerinde biraz daha düşünelim.

Daha çok **hamd** eden, *çok övülmeye lâyık olan, çok sevilen beğenilmiş* ve de Hz. Peygamberimizin ismi'dir.

(mim) م   ح (ha)
sembolü olan   → "**Ahmed**" in İslâm'ın
görelim   **kare** üzerinde

(dal) د   ا (elif)
(**Ahmed**) احمد isminin başındaki ا (elif) i kaldırdığımızda ne olur?

- Cevap : احمد → حمد (**Hamd**) ortaya çıkar.

(mim) م   ح (ha)

(dal) د   ..... ا (elif)

Tekrar ا (elif) i, حمد (Hamd) isminin başına ilâve ettiğimizde

→ (Ahmed) احمد ki, حمد (Hamd) in

taşıyıcısı olur.

(mim) م   (ha) ح

**LİVA-ÜL
HAMD**

“Ahmed” (53), “Liva-ül Hamd” sancağının taşıyıcısıdır. Ümmet-i Muhammed’in bütün duaları da, bu hamd sancağının altında toplanmak içindir. İşte Terzi Babam’ın zuhuratındaki “Şam” kapısından içeri girenlere bu hamd sancağının altında toplanma müjdesi veriliyor.

(dal) د   (elif) ا

“Hamd”ı bütün mertebeleriyle taşıyan da “İnsân-ı Kâmil”dir.

Zira Kûr’ân-ı Kerîm “elhamdü lillâhir rabbil âlemiyn” diyerek başlıyor.

Bunun içinde (53), “İnsân-ı Kâmil”in özel şifre ve rumûzudur.

İnsân-ı Kâmil ebced’de انسدان كامل → 253’tür
elif - nun - sin - elif - nun - kef - elif - mim - lâm-

$$(1 + 50 + 60 + 1 + 50 + 20 + 1 + 40 + 30) = \underline{253}$$

Peygamber Efendimizin doğum tarihi **571** den Kûr'ânın toplam sûre sayısı **114** ü çıkarırsak, Yani (571 - 114) = **457** ortaya çıkmış olur.

Bunların haricinde **13** sayısı ile ilgili olarak;Terzi Babamın evinin daire numarası **13** tür.

Ayrıca arabasının plaka numarası **436** yani (4 + 3 + 6) = **13** tür. Yeni arabası ise (**133**) (**13,3**) tür.

Burada şunu söylemem gerekirse, (**53**) "Terzi Baba", (**13**) sayısının yoğunlaşmış hâli "**Necdet**" ismi, "**Hakikat-i Muhammedi**"nin tecelli ve zuhur mahallidir.

Burada bir düşüncemi daha ilâve etmek istiyorum. Genelde iki cihan serveri, kâinatın Efendisi, insânlığın rehberi, sevgili peygamberimizi Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.) in ismi anıldığında hemen iç dünyamızda onu bildiğimiz kadarıyla, onun sûretinin ve siretinin özelliklerini tahayyül ederiz.

Efendi babamız N. A. Uşşâki Hazretlerini muhabbet bağı ile gördüğüm her durumda Peygamber Efendimize ne kadar da benziyor ifadelerini şuurumda canlandırmışımıdır.

Gerçi Ümmeti Muhammedin hepsi O'ndan olması dolayısıyla ona benzerler, ancak bu hakikatler çoğunluğunda bâtında kaldığından zuhurda görülemezler.

İşte sayılar, özellikle de **13** ile **53** arasındaki bu gizemli bağda mânâlar, arasındaki bağı anlatıyor.

Kûr'ân-ı Kerim'de toplam harf sayıları çeşitli

dönemlerde bazı müfessir ve alimlerce ele alınıp incelenmiştir.

Zemahşeriden alınan kaynak çalışmaya bakarak harf sayısına göre şu çalışmayı yaptık.

Elimizdeki Kûr'ândaki toplam harf sayılarına bakarak aşağıdaki harf-lerden meydana gelen (**Necd**) نجدة in yazılışına bakalım;

ن (nun) **26555**

ج (cim) **1322**

د (dal) **1778**

ت (te) **10476**

40131

Bu sayılardan açık olarak anlaşıl-
dığına göre Kûr'ân-ı Kerîmin için-
de dağınık vaziyette en az **1322**
adet "**Necd**" ismi bulunmaktadır.

sayısı ile **Necd** yazılmış olur.

(40) + (13) = 53 ve buradaki **1** ise, **53** ün tekliğini gösterir.

Buraya **40131** sayısına iyi bakın, **53** ü göremediğinizi hemen söyleyeceksiniz, ancak acele etmezseniz **53** ün perdeli olduğunu görürsünüz.

Burada **40 + 13 = 53** varlığını görüyoruz; **1** ise, **hakkın birliğini** ifade etmektedir, diyebiliriz.

Yukarıdaki işlemlerde **53** oluşurken, **13** yani "**Hakikat-i Muham-med-i**" ile Hz. Muhammedin kemâlât ve Peygamberlik yaşının **40**'ın bu sayıların içerisinde de yer alıp, **53**'ü oluşturmalarının daha önceki çalışmalarımızın da tasdiklendiğini görüyoruz.

Burada kısaca harflere de değinmek istiyorum.

ن (nun) harfi (Necdet) نجدة in ilk harfi,
(Necm) نجم in de ilk harfidir.

ve dolayısıyla (Necdet) نجدة in anlatıldığı **şifre harftir.**

م (mim) ise, Hz. Peygamberimizin harfidir.

م (mim) ve ن (nun) harfi, alfabede peşpeşe gelmektedir.

Kûr'ândaki toplam harf sayılarına baktığımızda;

ن (nun) **26555**

م (mim) **26422** bu ikisi arasındaki fark **133** tür.

Burada **13** ve **3** ü görüyoruz.

Ayrıca **(13)**, peygamberimizin şifre sayısı olmakla birlikte;

(3) ise, üç adet م (mim) i temsil etmesini ve temsilin de **"yakıyn"** mertebelerini anlatır.

Az yukarıda da değinmiştik;

"Terzi Baba"nın evinin daire numarası 13 tür, kat da 3 tür;

her ikisini de birleştirelim... alın size, **133**.

Harflerden açılmışken bir hususu daha belirtelim.

نجم (Necm), → ن (nun) ile başlar, م (mim) ile biter.

Aslında **(Necm)** نحم (seyr-i ilâhi) (ilâhi seyir)

ن (nun) dan → م (mim) e yolculuktur.

Biz Necm mevzumuzu daha sonra yine döneceğiz.

Az yukarıda harflerle Kûr'ân'ın bütününde **(Necdet)** نجدة yazdık

ve **40131** çıkmış idi.

Nasıl ki,

Kûr'ân, → **Fatiha**'da,

ve **Fatiha**, → **Besmele**'de,

ve **Besmele**, → ب (be) de gizlendiyse;

53 de → **40131** in içinde ve → **Kûr'ân**'da öyle gizlenmiştir.

"Necdet" de, → **"Necat"**ta gizlenmiştir.

ن (nun) harfi için, **"Nûr-u İlâhi"**dir demiştik.

Kûr'ânda **"Nûr"** ile ilgili çok âyetler vardır.

Bunlardan birisi de 61. Saf sûresinin 8. âyetinde

وَاللَّهُ مُتِمِّمٌ نُورِهِ

"vallahü mütimmü nûrihî"

"ve Allah nûrunu tamamlayacaktır," şeklindedir.

Bu meâldeki sûre ve âyet numaralarının sayısal değerlerini bilmeden, acaba **"Terzi Babam"** ile bir ilgisinin olup olmadığını düşünmüştüm.

Daha sonra açtığımda 61. sûre 8. âyet ile karşılaştım.
(61 – 8) = **53** çıkar. Hülâsa **"Terzi Baba"** ile yolculuk,

“Nûr”un bilinmesi, görülmesi ve o kişinin nûrlanmasıdır.

Bu Âyet bir başka yönüyle de, O’nun “**batını velâyetine**” işaret etmektedir diyeiliriz.

1960’lı yıllarda Terzi Babam mürşidi Nûsret Tura Uşşâki Efendimizle günün şartlarına ve imkânlarına göre zaman, zaman mektuplar göndererek görüşüyorlarmış; Nûsret babamız o dönemde Necdet Bey’e yazdığı her mektubuna “**Gözümün Nûr’u**” diye başladığını hâlen saklanan o mektuplara bakarak görmüştüm.

Onun bu sözleri ن (nun) daki “**Nûr-u İlâhiye**”ye nispettir.

Bugün için bu çalışmamıza ise, delil niteliğinde olup, o gün için söylenen bu sözlerinde hayat bulmasıdır.

Kûr’ân-ı Kerimde Fussilet 41. sûrenin 53. âyetinde;

سُنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ
حَتَّىٰ يَتَّبِعِنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ

“**senüriyhim ayatına fiyl afakı ve fiy enfüsihim hatta yetebeyene lehüm ennehül hakku**”

“**yakında onlara ufuklarda ve kendi nefslerinde/özlerinde, canlarında olan âyetlerimizi göstereceğiz, tâ ki, onlar için O’nun hak olduğu ortaya çıksın.**” buyuruluyor.

Afak ve enfüsün birlenmesi ve bilinmesi salık için tasavvuf çalış-malarının da gayesidir.

Sayılar dikkat edersek; (41. sûrenin 53. âyeti)

(41), daha önce söz ettiğimiz gibi “**Necdet**” in Kûr’ân harfleri yönünden yazımı idi;(53) ise, bilinen bir gerçektir.

Daha önceki **başlarken** bölümünde Terzi Babam'dan söz ederken ona muhabbetle yaklaşanların sezgi ve keşif kabiliyetleri ile ondaki "**Pir**"lik vasfını sezebilirler, demiştim.

"Pir" بَیْر Osmanlıca'da;

ب (be/pe) 2

ی / ی (ye/i) 10

ر / ر (rı) 200 = 212 dir.

Peki (Pir) "بَیْر" sayısının içindeki özü 53 ü nasıl bulabiliriz.

Şöyle ki, (212), (53) ün dört (4) katıdır. Yani 4 adet 53 tür.

Onlar da "**Şeriat**", "**Tarîkât**", "**Hakikat**" ve "**Mârifet**" mertebeleridir.

Dört mertebede de Pir oluşunun delilidir de diyebilirim.

53 sayısını kendi aralarında topladığımızda (5 + 3) toplam 8 eder, ki daha sonra izahatını yapacağımız (Necm) نَجْم in Âyet sayısı da 62 yani (6 + 2) = 8 dir.

Cennetlerin de 8 olduğunu düşünürsek burada 8. cennet "**zât**" cennetinden bahsedilmektedir.

Az Yukarıda geçen "**Allah nûrunu tamamlayacaktır,**" Âyetinin numarası da 8 idi.

(Cennet) جَنَّاتُ kelimesine şöyle bir bakalım sayılarımız bizi oraya taşıyacak mı?

ج (cim) 3
ن (nun) 50
ن (nun) 50
ت (te) 400 = 503 eder.

503 Cennetin ebceddeki karşılığıdır.
İster (50 + 3) = **53** deyin, ister ortadaki sıfırı (0) kaldırın (**503**);
her iki oluşum da **53** ü vermektedir.

Ayrıca sayıları yan yana topladığımızda (5 + 3) = **8** eder.

İki Cennetin varlığı da mevcuttur; yani **cennetin için de cennet** vardır.

Buradaki cennet "**Nûr-u İlâhiyye**"nin harfi ن (nun) un kişinin varlığını sarması ve kuşatmasıdır.

Bir başka açıdan **cennet**, hakikat-i İlâhiyye yi, (**53**) ten seyr'dir.

Bu kitap çalışmamızın belirli bir döneminde Mekke ve Medine'de oldum. Medine'de "**Mescid-i Nebevi**"nin **41** adet kapısı vardır.

Son kapı **41** den Peygamber Efendimiz selâmlanarak çıkılmaktadır ve karşımızda da "**Cennet'ül Bâki**" yani "**sonsuzluk cenneti**" bulunmaktadır. Buradaki yorumu buyurun siz yapın.

"**Necdet**", "**Necat**"tan gelir demiştik.

"**Necdet**" müstakil olarak Kûr'ânda geçmez, ancak aslı "**Necat**" sadece bir yerde *Mü' min* **40**. Sûresinin **41**. Âyetinde şöyle geçer:

وَيَا قَوْمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَةِ
وَتَدْعُونََنِي إِلَى الدَّارِ

"ve ya kavmi maliyed'uküm ilennecati
ve ted'uneniy ilennari"

"ve ey kavmim benim için ne var ki ben sizi
necat'a davet ediyorum ve siz beni nar'a (ateşe)
davet ediyorsunuz."

40. Sûre olması hem م (**mim**) in hakikatini anlatır,
hem de "**hâ mim**" ile başlayan **7** sûrenin ilkidir.

"**Necat**" sözünün bu sûre ve âyetle "**Lisân-ı
Mûsâ**"dan zuhur et-mesinin sebebi şudur.

Diğer peygamberlere göre onun ümmetinin çok ve asi
olması, onla-rın kurtuluşa daha çok ihtiyaçları
olmasındandır.

Bir başka ifade ile de "**Hakikat-i Muhammediye**"nin
"**Mertebe-i Mûseviyet**"ten seslenişi ve rahmetidir.

Her birerlerimizde mevcut "**Nefs-i Firavun**"un
yenilmesi ancak bu "**Necat**" ile mümkün olmaktadır.

41. Âyet olması da daha önce belirttiğimiz gibi
"**Necdet**"in arapça harfler yönünden yazılıymıydı. (*)

(*) **41** ayrıca Terzi Babamın ilâhi emâneti (1979)
asaleten üstlendiği yaşı'dır. Vekâleten ise (1970)tir.

(Necat) kelimesi, نجات

ن(nun)50 ج(cim)3 ا(elif)1 ت(te) 400 = 454 dür,
ki, zâten kendi özü itibariyle (4 + 5 + 4) = 13 tür.

(Necat) نجات in özü, kurtuluşa götüren, hidâyete ulaştırandır. Dikkat edilirse, sayı olarak da 40 ile 41 birbirini takip ediyor, harf olarak da م (mim) ile ن (nun) aynı şekilde birbirini takip ediyor. 40 ile 41; م (mim) ile ن (nun) birbirine delil oldular.

İstanbul'un Fethine baktığımızda 1453 ü görüyoruz.
Zahirde → İstanbul'un Fethi, bâtında ise, → gönüller Fethi'nin müjdelendiğini görüyoruz.

"Necm Sûresi" Gelelim "Necm" (Yıldız) نجم e;

(Necm) 53. sûre, 62 âyet, 360 kelime, 1405 harf ve sonunda da "Secde Âyeti" vardır. "Secde Âyeti", bilindiği gibi okuyanların ve dinleyenlerin secde etmeleri vacib'tir.

(Necm) نجم üzerinde (Necdet) نحدة yazımı şöyle oluyor.

ن (nun) 135 adet
ج (cim) 12 adet
د (dal) 27 adet
ت (te) 64 adet

"Necdet"ten "Necm"i çıkarırsak
(457 - 93) = 364 çıkar ki
(3 + 6 + 4) = 13 eder
ve bu "İlâhi seyr" in gözler önüne
serilmesidir.

238 toplam (2 + 3 + 8) 13 eder
24

Terzi Babam **1938** (Rumi **1353**) yılında Tekirdağ da doğmuştur.

Bu sayının içindeki ifadeleri görelim:

1938 de **19** var,ki, bu "**İnsân-ı Kâmil**"in rumûzu ve "**besmele**"nin hakikatini anlatır.

1938 de **93** vardır ki, o da "**Necm**" idi.
Necm Sûresi Terzi Baba'mın doğum tarihine yazılmıştır.

Necm Sûresi **62** âyettir. Bu âyetleri peşpeşe topladığımızda **1953** çıkarki, açık olarak **19** ve **53** ün varlığı ortaya çıkıyor.

Bu yıl tarih olarak da Terzi Babamın tasavvuf çalışmalarına başladığı yıldır.

Ayrıca **1938** e "**Hakikat-i Muhammediye**" mührünü vurmuştur.

Şöyle ki, (1 + 9 + 3) = **13**

Terzi Babamız **Nüket Hanım Validemiz** ile müşidlerinin işaretleriyle evlenmişlerdir.

(**Nüket**) نُوْكَتْ ise,

ن (nun) 50

ك (kef) 20

ت (te) 400

470 dir.

O da tıpkı (**Necdet**) نَجْدَة gibi,

ن (nun) harfiyle başlar → ت (te) harfiyle biter .

25

"**Nüket**" **470** ile "**Necdet**" **457** arasında **13** vardır.

Zâten Nüket Anne'nin vechine doğru baktığınızda "ilâhi nûr"un esintilerini ve yansımalarını görmemiz mümkündür.

"Nüket" ismi "ışk - muhabbet" kelimesiyle aynı değerdedir. "ışk - muhabbet, aşk)" عشق

ع (ayn) 70

ش (şın) 300

ق (kaf) 100

"Necdet"ten, "ışk"a giden yol 13 tür. Sarmaşık sarıldığı yeri nasıl istila ederse, "Terzi Baba" da girdiği insân gön-lünü ve vücûdunu öylece kuşatıp istilâ etmektedir.

470 eder ki "ışk" ve "Nüket"

Aşk lâfzı, sarmaşık demek olan "ışk" kelimesinden alınmıştır. Allah'tan başka herşeyden geçmektir.

"ışk - Muhabbet" ile Necdet arasında 13 şifresi vardır. O hâlde "İsm-i Necdet" aşkında kemâli'dir.

Terzi Babamın şu anda iş yeri olarak kullandığı eski evinin numarası 35 tir yani 53 sayısının (ancak sağdan okunmasıyla) gizli yazılışdır.

Muhterem Dostlarım! İslâm dininin beş ana esasından birisi olan ve Mi'rac hükmünde bulunan "Namaz" konusuna da biraz değinelim.

Bilindiği gibi Terzi Babamın "**Salât ve Ezan-ı Muhammed-i**" adlı meşhur bir eseri bulunuyor. Konumuz rakkamların diliyle o'na ulaşmak ve tanımak olduğu için; biz de o'nun bu "**Salât**" adlı eserinden esinlenerek namaz (**salât**) oluşumuna değinmek istiyoruz.

26

"Salât" adlı eserinin hemen baş sahifesinde günlük olarak bir müslümanın bilinçli, ya da bilinçsiz olarak

"namaz"ı ifaya çalışırken şu atmosferin içerisinde yolculuk yaptığı görülüyor.

("Salât" adlı Terzi Babamın eserinde bir günlük namaz oluşumu şöyle,)

Niyet	13 defa
Sübhanek	15 defa
E. Besmele	15 defa
Fatiha	40 defa

(Not: Liste uzun tuttuğu için tamamını belirtmeden namazın sonunda oluşan toplam değeri yazdım aşağıya çıkardım.)

Toplam   1494 (1 + 4 + 9 + 4) = **18**

(**18 bin âlemin** namazdaki mevcudiyetini ve oluşumunu belirtiyor.)

Peki bu oluşumda **53'e**, "**Terzi Baba**"ya nasıl ulaşırız.

1494 → 1 + **49** + 4 → (**49** + 4) = **53**

→ "**Salât**"taki "**Terzi Baba**"

Buradaki **1** Hakk'ın birliğini, "**ahadiyet**"ini temsil ediyor diyeiliriz.

Az önce sıralanan namazın bütün erkânını belirten sayılar ve onun toplamı **53**'ün açılımı ve tanıtımı niteliğindedir.

53 ise, "**Terzi Baba**"nın (İnsân-ı Kâmil'in) rumûzu idi.

Burada şu soru akıllara gelebilir.

27

"**Salât**" adlı eserindeki bu ifadeler belirli bir mezhebin (hanefi) görüşüne göre düzenlenmiştir.

Diğer mezheplerde bu ifadeler farklı çıkacağı için sonuçta farklı olmaz mı?

Cevab : Böyle düşünülse dahi dinimizdeki namaz olgusu "**Salât**" ile ifade ediliyor; âyetlerde sürekli "**salât**" olarak geçiyor.

صَلَاة (Salât) ise,

ص	90	→	Cenâb-ı Hakkın sıfat âlemi
ل	30	→	Cenâb-ı Hakkın lâhud âlemi
ا	1	→	Ahadiyyet Mertebesi
ت/ة	400	→	Tevhid Mertebesi
	521	(52 + 1) =	53

"**Salât**"taki sonuç oluşumu **53**'ü vermekle birlikte yukarıda belirtilen soruya da cevap niteliğindedir.

Son olarak "**Salât**" olgusunun ebced'deki karşılığının **521**; o'nun da kendinde $(52 + 1) = 53$ 'ü gizlediğini görüyoruz.

Dikkat çekici önemli bir başka sonuç daha burada belirginleşiyor.

O da şu ki;

53 sayısı 40 ile 13'ün toplamı idi.

"**Salât**"taki **521**'de **40** ile **13**'ün çarpımının 1 fazlasıdır, ki o da **53**'ün **1**'liğine işaret etmektedir.

Bir günlük namazı 40 rek'at olarak ele alırsak 13 üzere

28

"**Hakikat-i Muhammedi**" bir "**salât**" olgusu karşımıza çıkar. Bu da gerçekten çok büyük bir lütûftur.

Sayıların diliyle "Salât"ı târif etmemiz gerekirse şöyle diyebiliriz. Bizce salât, "53 (Terzi Baba)" sırrı içerisinde **sonsuz âlemleri seyretme nimetidir**; ya da seyr'dir.

Yüce Peygamberimiz (s.a.v.)in Mi'rac'tan ümmetine getirdiği "salât" hediyesinin bu olduğunu düşünüyorum.

Ölümlerin ardından bilindiği gibi **7, 40, 52** gibi geceler düzenlenir. Bunların toplamı **99** olmakla beraber **53**. gece bu kemâlât tamamlanmış oluyor.

53 burada **ölümün kemâlâtıdır.**

Hazretimizin yetişmesinde en büyük emek sahibi olan muhterem zât Nûsret Tura Efendimizdir. Nûsret ile Necdet arasındaki bağı sayılar yönünden şöyle açıklayabiliriz.

نُصْرَت (Nûsret) ismi

ebced hesabında;

ve alfabetik sırayla

ن (nun) 50

ن (nun) 25

ص (sad) 90

ص (sad) 14

ر (rı) 200

ر (rı) 10

ت (te) 400

ت (te) 3

= 740 eder.

= 52 eder

"Nûsret"ten "Necdet"i çıkartırsak (740 - 457) = **283** yani (2 + 8 + 3) = **13** ortaya çıktı.

Yani "**Nûsret**" ile "**Necdet**"in muhabbeti "**Hakikat-i Muhammediyye**"yi zuhura çıkardı.

29

Burada bir başka yöne de dikkat çekelim;

نُصِرْتُ (**Nûsret**) ile نَجْدَةٌ (**Necdet**) in arapça orjinal yazılarına bakarsanız her iki isim de ن (**nun**) harfiyle başlar → ت (**te**) harfiyle de sona ererler. "**Nûsret**"teki ve "**Necdet**"teki bu ن (**nun**) ve ت (**te**) harflerini çıkartırsak ; (Nûsret) نُصِرْتُ te → صِرُّ (**sır**) kalır. Burada صِرُّ (**sır**) dan maksat "**Nûsret**"te gizlenen sır'ın "**Necdet**" olmasıdır.

نَجْدَةٌ (**Necdet**) teki جَدُّ (**ced/ata**) kalmaktadır, ki bu da "**İsm-i Necdet**" in "**İsm-i Nûsret**"in de aynı zamanda **atası, kökü** olduğu anlaşılıyor.

Nûsret Babamızın ilâhi emâneti Terzi Babamıza vermeden önce söylediği, "**Benim sebebi vücûdum sen imişsin,**" sözü aslında buraya vurgudur.

Ayrıca "**nasrun minallahi**" ve "**fethun kariyb**" âyeti ile de, "**size yakın bir fethi Allah'ın yardımıyla müjdeliyorum,**" derken aynı konuya vurgu yapmıştır.

Dilerseniz bu âyet üzerinde biraz duralım. Acaba müjdelenen nedir?...

SAF 61. Sûre 13. Âyet

﴿١٣﴾ وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ

وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۖ وَبَشْرًا مُّؤْمِنِينَ ﴿٦١﴾

ve uhra tühıbbuneha nasrün minallahi

30

ve fethun kariybun ve beşşiril mü'miniyne

*Ve kendisini sevdiğiniz bir başka -nîmet de-
vardır ki: O da Allah'tan bir zaferdir ve yakın bir
fetihtir ve mü'minleri müjdele.*

61 daha önce zikrettiğimiz gibi **Necdet'in** isimlerinden biri idi. **13** ise, açık beyanı ortadadır.

Az önce yukarıda نُصْرَةٌ (**Nûsret**) harflerinin alfabetik toplamının **52** olduğunu, bunun da Nûsret Tûra Efendimizin silsile-i Şerifteki yerini anlattığını açıklamıştık.

Bu âyet-i Celile'de var olan müjdelerden bir tanesi de **hilâfet mertebesidir**. Lisân-ı Nûsret'ten kendisinden sonra gelecek olan halifesi "**Terzi Baba**"nın müjdelenmesidir.

Diğer müjde ise, bunun devamı olup, sûre ve âyet numaraları ile zu-hura gelmektedir. Onlar da **61** ve **13** idi. Burada **61** ile, "**Terzi Baba**"nın ismine atıf yapılmaktadır.

13 ile de, O'nun, **Muhammediyyet** mertebesinden zuhuruna işaret edilmektedir. Kısaca "**Gönül Mekke**"sinin fethi müjdelenmektedir.

Hazretimizin İlâhiyyat okulunda eğitim almak isteyen bir talibliye kendileri günlük olarak yapması gereken vird ve amelleri o kişiye yazdırarak söylerler.

(Zaten bunlar irfan mektebinin seyr defterinde de mevcuttur.)

Günlük olarak yapılması gereken virdleri sıralarken Mülk sûresinin okunması da vardır. Mülk Sûresi Kûr'ânın **67. sûresidir. 1313** harftir. (*)

31

Dikkat edilirse **67. sûre** bize doğrudan $(6 + 7) = 13$ sayısını verdiği gibi, **1313** harf sayısı da **2** adet **13** ün zahir ve bâtın olarak varlığını gösteriyor.

İşte kendileriyle tanışıp biad eden kıblesini ona doğru çevirmeyi başaran bir sâlik, daha attığı ilk adımlarda bu sûrenin kapsam alanına girdiğinden "**Nûr-u İlâhiyye**"nin eşsiz güzellikleriyle tanışıyor ve görmeye başlıyor; **13** sayısından, "**Mertebe-i Muhammediyye**"den aydınlanmaya başlıyor. Bu da buradaki "**ilâhi seyr**" sisteminin nasıl ahenkli çalıştığını göstermektedir.

Konu Mülk Sûresi iken, küçük bir hatıramı da nakledeyim. Yıllar önce Hazretimize biad ettikten sonra günlük virdlerimin arasında hergün Mülk sûresinin okunuşu da vardı. O tarihten itibaren prensip hâline getirdiğim, kendilerini her ne zaman ziyarete gittim ise, gerek iş yerinde gerekse başka yerlerde, onun kapısına gidene kadar Mülk Sûresini okur, başta Hz. Peygamberimize olmak üzere, kendilerine ve Nüket annemize atfedip huzurlarına öylece girerdim ve hâlen devam etmekteyim.

ن (nun) harfinin "**Nûr-u İlâhiyye**" olduğunu söylemiştik.

نور (nur) ise, ebcedde

ن (nun) 50 -

و (vav) 6 -

ر (rı) 200 = 256 elde edilir. Aslı $(2 + 5 + 6) = 13$ çıkar

(*) Elmalı H. Yazırın Hak Dini Kûr'ân dili adlı eserinden

Ayrıca "Nûr Sûresi" nde 62 âyet, 1316 kelime, 5330 harftir.

32

(Necdet) نَجْدَةٌ in ilk harfi olan ن (nun) un, bu sûrede açık tezahürü vardır.

"Necm Sûresi"nde de 62 âyet vardı.

Nûr Sûresi, 1316 kelime, 13 ve 16 dır.

16 ise, 457 nin (4 + 5 + 7) = 16 dır, ki 457'nin kısa yazılışıdır.

5330 harfte ise, 53'ün açık olarak varlığını görüyoruz.

Kûr'ân-ı Kerimi güzel ve ahenkli kurallara bağlı olarak okuduğumuzda "İklâb" denilen tecvid kaidesiyle karşılaşırız. İklâb, tecvid ilminde dönüşüm ve döndürme demektir.

Sâkin ن (nun) veya tenviden sonra ب (be) harfi gelirse

ن (nun) harfini veya tenvini م (mim) harfine çevirerek okunur.

Sakin ن (nun) → Harekesi olmayan harf

Tenvin ise, (nunlamak) demektir.

Örnek, مِنْ بَعْدِ iklâb kuralı مِمَّ بَعْدِ olarak okunur

ve ن (nun) م (mim) e dönüştürülür.

Şöyle ki Cenâb-ı Hakk'ın açık bir kitabı olan İnsân-ı Kâmil'de ve özel olarak da Terzi Baba'da faaliyet sahasına giren bir sâlik üzerindeki harekesini "**gölge varlığını**" düşürdüğünde, sakinliğe, sükûnete ermiş olur. Yani **sakin ð (nun)** olmuş olur.

37

Bundan sonra da kendisindeki dönüşüm ile "**Nûr-u Muhammediye**"yi okumaya idrak etmeye başlar.

Böylece ve ð (**nun**) م (**mim**) e dönüştürmek sûretiyle de "**tertil**" üzere okumuş, hem de hükmü vacib olan **iklâb** kuralını uygulamış olur.

İklâb'ın sayısal değeri de bu gerçeği ifade etmiyor mu?...

(İklâb) اقلب

ا (elif) 1 _

ق (kaf) 100 _

ل (lâm) 30

ب (be) 2 = **133 çıkar.**

Hatırlayınız Kûr'ânın tamamı üzerindeki harf çalışmamızda,

ð (**nun**) م (**mim**) arasındaki fark **133** çıkmıştı.

Hem **13**, hem de **3** var; dolayısıyla çalışmamıza bir bütün olarak bakıldığında birbirlerini tamamlıyor ve tasdikliyorlardır.

"40" "41" de gizlendi

م (**mim**) ð (**nun**) ile açığa çıktı

م (mim) bâtın ن (nun) zahir oldu

"13" "53" ile aşık oldu

د (dal) ج (cim) in delili oldu

34

Bilen ve **bilinen** "Necdet" oldu.

Hadisi Şerifte, "**Allahu Teâlâ beytullaha hergün 120 rahmet gönderir. Bunun 60 ı tavaf edenlere 40 ı namaz kılanlara 20 si seyredenlere verilir,**" buyrulur.

Kendi yolumuz ve seyrimiz açısından **120 rahmet** ile **53** arasındaki bağlantıyı açıklamaya çalışalım.

60 rahmet, tavaf edenlere verilir.

(53 - 60) = **7**; bir tavaf da **7 şavttan** ibarettir. Dolayısıyla **tavafın oluşumu** ortaya çıktı.

40 rahmet, namaz kılanlara verilir.

(53 - 40) = **13**; bu rahmette de "**Hakikat-i Muhammediye**" oluşuyor.

20 rahmet, seyr edenlere verilir.

(53 - 20) = **33** (33 ise, **Mescid-i Nebevinin** ilk **direk sayısıdır.**)

Bu rahmetin dağılım neticesinde ortaya çıkan sayılara bakarsak;

$$(7 + 13 + 33) = 53 \text{ vermektedir.}$$

Bu da ona muhabbet duyanlara gelen **rahmetin** ve **ihsanın kaynağını** vermektedir.

Kısaca; "**Necdet**"ten → "**Necdet**"e

ve "**Necdet**"ten → "**muhabbet ehli**"ne olan rahmettir.

120 ve **53** arasındaki bu ifadeler, **ilâhi birlikteliğin** anlatımıdır.

Atom bilindiği gibi **proton, nötron, elektron**'dan oluşmaktadır. Bunların baş harfleri "**pe**", "**nun**" ve "**elif**"dir.

37

Bunların değerlerine bakarsak;

pe 2 → ("**pe**" Osmanlıca'da ب **be** harfi yerine geçer) **nun 50 elif 1 = 53** eder, ki varlığın her tarafın da mevcuttur, diyebiliriz.

Kûr'ânda **29** sûrenin başında "**Huruf-u Mukatta**" harfleri bulunur. Hazretimizin Kûr'ândaki "**Hurufu Mukatta**"daki yeri, harfi ن (**nun**) dur.

Kalem Sûresi ن (**nun**) ile başlar **52** âyettir.

ن (**nun**) un içinde bulunan 2 adet ن (nun) نون toplamı (50 + 50) = **100** eder; sıfırları çekip (**100**) **1** sayısını **52** ye ilâve edersek, (1+52) = **53** bulunmuş olur.

Daha önce de belirttiğimiz gibi 1938 Terzi Babamın dünyaya teşrif ettikleri yılı anlatan sayılardır. Burada 19, 13, 93' ün (Necm'in ebced karşılığı) varlığı mevcuttur.

(Peygamberimizin doğum yılını çıkardığımızda)
(1938 - **571**) = **1367**

Burada iki adet **13** mevcuttur,
birisi açık, (**1367**); diğeri gizli (6 + 7) = **13** dir.

(**1367**) → (**67**), ayrıca "**Lâfza-i Celâl**" ve "**Secde**"nin de değerini sayı olarak ifade ediyor.

1938 doğum tarihindeki bir başka esrarı da şöyle açıklamak istiyorum.

Aynı sayıyı sondan başa yazalım $8391 - 1938 = 6453$
Doğum tarihinde oluşan açık sayı sondaki **53** tür.

Ayrıca bir sayı daha öne gelindiğinde **6453** görüyoruz.
Onun da başına **1** ilâvesi ile **1453** doğum tarihi de

36

belirlenmiş oluyor, ki o da bilindiği gibi **İstanbulun fethi** idi. Bu doğum tarihi ile yeni bir çağın başladığını, bu çağın da "**Terzi Baba**" şahsiyetiyle "**Mertebe-i Muhammediye**"yi Hz. Rasûlullah'ın risâletini anlatmak ve yorumlamak şeklinde düşünebiliriz.

Terzi Babamın doğum tarihinden (1938 den)
İstanbul'un fethini çıkaralım;
 $(1938 - 1453) = 485$ ($48 + 5$) = **53**

"Konstantiniye elbette fetholunacaktır. Onu fetheden asker ne güzel asker, komutan ne güzel komutandır."

Konstantiniye Hıristiyanlık, "**Mertebe-i İseviyet**"tir.
O da kaynağını "**Muhammediyet**"ten alır.

Dolayısıyla Muhammediliğin ve onun ilim mertebesi olan "**Mârifetullah**"ın **53** sayısal değeri ile zuhura çıkıp **fethinin** gerçekleştirilmesidir.

Ayrıca Terzi Babam **fetih yolculuğuna 1953** yılında İstanbul'da başlamıştır.

53 e biraz daha yakın olalım.

5 ve **3** sayıları neyi anlatmak istiyor?...

53 ve **13** ün ortak rakkamı, **3** tür.

Peki buradaki **3** nedir? ...

"**Muhammed**" isminde mevcudolan **3** adet **م (mim)** i

ve "**yakıyn mertebeleri**"ni kendinde cemedendir. (*)

53'ün **5**'i ise, **tek din** olan ve adına **İslâmiyyet** dediğimiz İlâh-î sistemin işleyişinin sağlayan **5 ana**

program ya da İslâmın **5** esasıdır. Bir başka yönüyle de "**Hazarat-ı Hamse**"yi anlatır.

(*) *Bu konuda geniş bilgi "Kelime-i Tevhid" adlı kitapta verildi.*

37

53 sayısındaki **3** adet **م (mim)** in genel toplamı da
(40 × 3) = **120** dir.

Dolayısıyla İnsân-ı Kâmil'den **taliblilerin gönüllerine** akan **rahmetin kaynağı** da burasıdır.

Değerli Gönül Dostum!

(Necdet) نجدة harflerinin

ن (nun), ج (cim), د (dal), ت/ة (te)

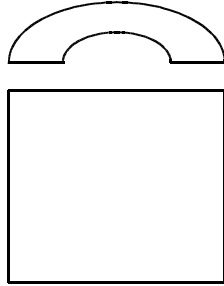
(ن - ج - د - ت/ة) yazıp önümüze koyalım.

Seyir anında O'nun zâtına giden yolda oluşan şekillerin sayı değerlerine göz atalım.

Şekillerde de görüleceği gibi "**Necdet**" نجدة **4** harfi **4** köşeyi temsil ediyor. Herbir harf O'nun zâtına giden yolda bir mertebeyi ifade ediyor. Bu harflerde hep ayak izleri ve secde izleri mevcuttur.

Bu harflerle "**Makam-ı İbrahim**"den "**Makam-ı Mahmud**"a erişilir. Seyire harf ن (nun) dan başlanır, yine O'na varılır

د **Delil-i ilâhi**

ج **Cemâl-i ilâhi**

ت Tevhid-i ilâhi

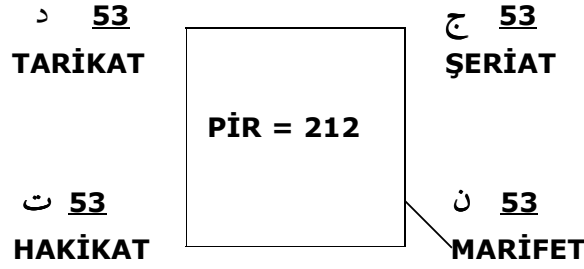
ن Nûr-u İlâhi

(Hacer'ül Esved)

38

Bilindiği gibi İslâmın şekil olarak sembolü "**Kare**"dir.
ن (nun) harfi aynı zamanda "**Mertebe-i Zât**" ve "**Hacer'ül Esved**"i simgeler.

Nûsret Babamız rahmetullahi aleyh, kendilerini "**gözümün nûru**" diye hitap etmelerinin sebebi bu da olsa gerek...

"Pir" kelimesini **212** sayısını verdiğini söylemiştik,
ki **4** adet **53** ün ve **4** mertebenin toplamıdır.
Hâl böyle olunca bütün mertebelerde "**pir**"lık vasfının
delili oluyor.

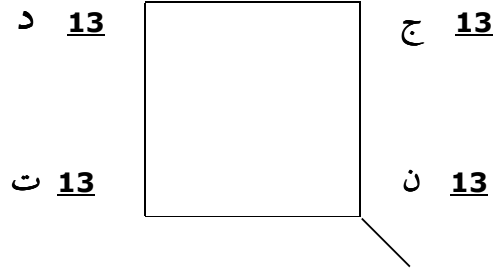
Tavaf, 7 şaft'tan meydana gelir.
O zaman bu çizelgede Tavaf'ın oluşumuna bakalım.

$$(212 \times 7) = \underline{1484}$$

Bu sayıda **Necdet**'i bulalım $(1 + 48 + 4) = \underline{53}$

Bu seyir neticesinde kendini kendisi ile biliyor. **"Küntü kenzen"**deki esrar ortaya çıkıyor.

39

"Necdet"in aslının **"Necat"** olduğunu söylemiştik; **53** de aslının **13** olduğunu belirtmiştik.

"Necat" bütün mertebelerde **"Hakikat-i Muhammed-i"** üzere kurtuluşa erdiren hidâyete götürendir.

Yukarıdaki şekilde görüldüğü gibi **4** mertebenin toplamı

$$(13 + 13 + 13 + 13) = 52 \text{ dir.}$$

"53" ise, bütün bu mertebeleri **kendisinde cem** edendir.

"Necat" 454 (4 + 5 + 4) = **13**

Kendisi **13** olduğu için, **kendi kendisini kurtuluşa erdiren** olmuş oluyor.

ت 64

ن 135

40

Necm yönünden;

Necm Sûresinde "Necdet" ismini sayılarla oluşturduk.

ن 135 adet

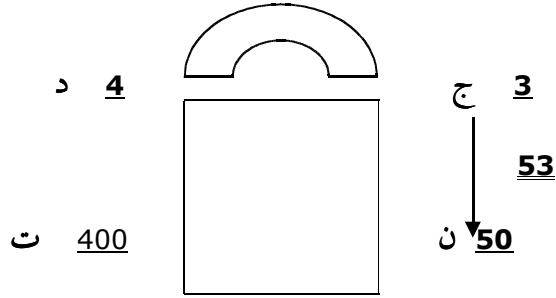
ج 12 adet

د 27 adet

ت 64 adet = 238 (2 + 3 + 8) = 13 →

"Necdet" in

yani 53'ün özü 13 olduğu için hep aynı sayı ile "Necm"de buluş-tuk.

Ebcad sayılarıyla "Necdet" yazılışı

ن 50

ج 3

د 4

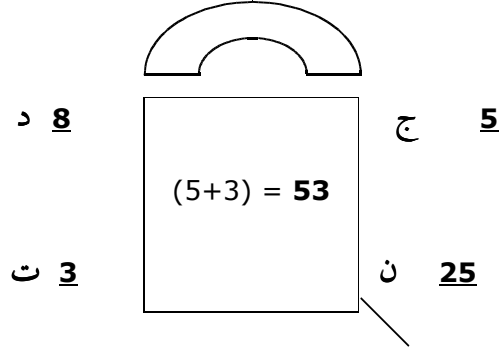
ت 400 = 457 (4 - 57) = 53

Burada 457, (53) ün zuhur mahallidir.

53 ise, **(457)** nin özü ve çekirdeğidir.

$$8 + 5 = 13$$

41

Kûr'ân alfabesindeki "**Necdet**" yazılışı

ن 25

ج 5

د 8

ت 3 = 41 Ayrıca İlâh-î emâneti yüklendiği

yaşadır.

Kûr'ân-ı Kerim'de Tîn Sûresi 95/3 âyette,

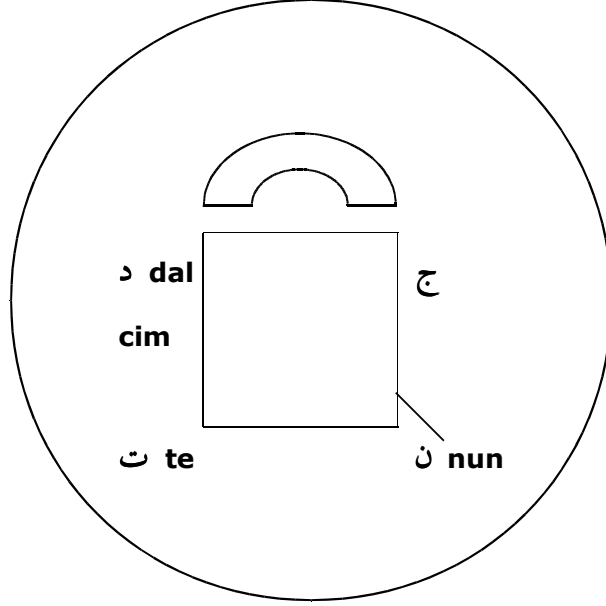
﴿٣﴾ وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ﴿٣﴾

ve hazel beledil emiyeni

"Emin belde'ye yemin olsun" buyruluyor.

"Emin belde"den kasit dünya üzerindeki Mekke-i Mükerrerme ve orada bulunan Harem-i Şerif olmakla birlikte "İnsân-ı Kâmil"ın gönlüdür.

42

Emin Belde'de yani "İnsân-ı Kâmil"ın gönlünde ikâmet edenlere **Mekkî** ya da **Mekkeli** denir.

"İnsân-ı Kâmil"ın gönlünden, **talibilerin gönüllerine** doğru akan **zât-i işaret** ve **oluşumların kaynağı** bu emin beldedir.

Emin Belde'nin sûre ve âyet numarasına gelince
95/3 yani (953) →
sondaki iki rakkam **53**'ün "İnsân-ı Kâmil"ın şifresidir.

45

“Emin Belde’ye olan yemin” bir bakıma **“Terzi Baba”**yadır.

(**953**)’ün başına Hakkın teklifini ifade eden **1** sayısını

43

getirdiğimizde **1953** ortaya çıkar ki **19** ve **53** yanyana sıralanmıştır.

Ayrıca **1953** daha önce açıkladığımız gibi Necm’in âyetlerinin toplamı ile Terzi Babamın tasavvuf çalışmalarının başladığı tarihtir.

Yukarıdaki şekilde de görüleceği gibi Hac ibadeti, afaktan (ن - ج - د - ت / ة) → نجدة harfleri ile sınırlandırılmış olan **“Emin Belde”**ye girip oranın sâkini ve misafiri olup, yaşam sağlamak, orada **tavaf** ve **semâ** etmektir.

53 üzerinde kısaca şu bilgileri de arz etmek istiyorum.

1999 yılı Umre seyahatimiz esnasında daha önce bir zuhurat ile vaki olan mânen kendisine sunulan **“Kehribariyye Şami”** kapısının **“Mescid-i Harem”**de **53** nolu **kapı** olduğunu birlikte tespit etmiştik.

Medine’de **“Mescid-i Nebevi”**de minber ile mihrab arasındaki **sütun** da mânen **“Terzi Baba”**nın makamıdır. Onun da numarası **53** tür.

Yeri gelmişken küçük bir hatıramızı da belirtmek istiyorum.

2002 hac yolculuğuna giderken önce Mekke’ye gittik; hac sonunda Medineden döndük. Hem gidiş, hem de dönüş esnasındaki uçak sefer sayımızın dört rakkamdan oluşan ortadaki 2 sayı **53** idi. Bunun bir hac seferi

olduğunu düşünüp, sefer sayılarının da **53** olduğunu gördüğüm de, bunun kitap yazım çalışmalarına bir işaret olduğunu düşünüp, çalışmaları hızlandırıp, bir an önce bitirmem gerektiğini de düşünmüştüm.

44

Kıymetli Gönül Dostum!

Sizlere Terzi Babamı sayıların diliyle de anlatmaya çalıştım. Şunu belirtmek isterim, ki sayıların ortaya çıkardığı hakikatler tabii ki bunlar ile sınırlı değildir. Bu hakikatlerin bir kısmını onun "**Kelime-i Tevhid**" adlı eserinde de bulmak mümkündür. Bu bölümü yazım esnasında rakkamlara herhangi bir zorlama yapmadan, herşeyin tabii seyrinde oluştuğunu da belirtmek isterim.

Aslında **53** ile ilgili mevzuu bir bölüm olarak değil, müstakil bir kitap halinde hazırlamak gerekmektedir. Ancak burada bir fikir vermesi yönünden bu kadar ile yetinmek istiyorum.

Kûr'ânı Kerîm kaç Âyettir ?

Bu konuda herkes değişik fikirler beyan etmiş; Âyetler tek tek toplandığı hâlde farklı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Daha çocukluk çağlarımızdan itibaren bizlere öğretilen Kûr'ân **6666** âyettir ifadesine bir türlü ulaşamamış, bu fikir de nazari bir bilgi olarak kalmıştır.

Bu konuda ehl-i zahiran çeşitli çalışmalar yapmış ancak **6666** sayısının varlığı ortaya çıkmamıştır.

Düşümdüm ki, bu konuda gerçeğe ulaşabilmek ancak gönülden gelen beyanlarla mümkün olabilirdi.

53 ve **13** görünüşte ayrı ayrıdır;
hakikatte ise, **aynı** olan bu iki sayıyı

önce **53** başa gelecek şekilde bitişik yazalım,
(**5313**)
daha sonra da **13** başa gelecek şekilde

45
birbirlerinden ayırmadan yazalım.
(**1353**)

Bu iki sayıyı birlikte toplayalım **5313**
1353 (Aynı zamanda Rûmi
doğum tarihi) dir.
Toplam **6666**

Allah'ın büyük bir ihsanı olduğunu bu işlemde sadece
bu iki sayı ile yani **53** ve **13** ile bu sonuca varılabiliyor.

Ayrıca beşeri anlayışımızın dışına doğru çıkıp, her türlü
kayıtla-ma-lardan ve şartlanmalardan sıyrılıp, özgürlüğe
doğru kanat çırpığımızda, sayıların esrarıyla buluşuyoruz.

Sayıların hakikatine doğru nüfuz ettiğimizde ise,
sayıların bir **elbise** ve **perde** olduğunu fark ediyor, onlara
dokunduğumuzda ise, "Zât-i İlâhi"nin nâmütenâhi
atmosferinde zevk ile insân'ın ve âlemin hakikatinin
özelliklerini derk (idrak) edebiliyoruz.

Esasen sayılar, vahyin içinde bizâtihi mevcuttur.

Sayılar "**Kelâm Sıfatı**"nın anahtarı gibidirler.

Onlara dokunup açtığımızda ise, "**İlâhi Kelâm**"ın
hitabını hem duyabiliyor, hem okuyabiliyor, hem de
seyredebiliyoruz.

Öyleyse sayılara dokunup, onlarla konuşabilmenin
ölçüsü ne olmalıdır?....

El Cevab : Kûr'ân'a ve dolayısıyla İnsân-ı Kâmil'e
dokunmanın ölçüsünü yine Kûr'ân-i ifadeyle.

Vakıa sûresi 56/79 âyetindeki

﴿٧٩﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿﴾

(lâ yemessehu illel mutahherune)

46

"mutahhar (tamamen temiz olanlar) dan başkası ona dokunamaz (el süremez)," emr-i ilâhisine göre, tenzil-i mushafa dokunmak şer'an caiz olmadığı gibi Zât'ın hakikatine ve esrarına dokunmak da, ilâhi taharette temizlenmeyenlere câiz değildir.

Ayrıca bu ifadenin sûre ve Âyet numaralarına baktığımızda;

56. sûre ve 79. âyet (56 + 79) = 135

135 → (13) ü ve (5) i

sonra da **5** ve **3** ü yanyana getirip, (**53**) ün varlığını müşahade ediyoruz.

Sayılar, **gönülden gelen haberlerin** aynı zamanda **tasdikleyicisidirler** ve öyle olmak zorundadırlar.

Sayılar, "**Zât-i İlâhi**"nin **abd'ına** kendini bildirip, tanıttığı sembollerdir.

ÜMMET ve ÜMMETİM

Ümmet ve Ümmetim ifadelerini sayılarda kısa bir ufuk turu yaparak açmak istiyoruz.

Ümmet : İslâm'da en çok kullanılan kelâmlardan birisi olup, bir peygambere inanıp, onun yolundan gidenler, peygamberin Hakk'a davet ettiği topluluk ve cemaattir.

Kûr'ân'ı Kerîm, "**Ümmü'l Kitap**" yani "**kitab'ın anası**"dır. Hz. Peygamberimiz (s.a.v.) in ümmeti de diğer bütün kavim ve toplulukların anasıdır, kaynağıdır.

Ümmet اُمَّتْ oluşumuna harf ve sayı değerleri içinde bakarsak;

		47	
ا	elif	1	
م	mim	40	
م	mim	40	
ت	te	<u>400</u> = 481 (4 + 8 + 1) = <u>13</u>	

13 bir başka ifadeyle "ümmet"tir, "kaynak"tır, **âlemlerin kaynağıdır**.

Peki "ümmetim" kime denir?...

اُمَّتِمْ "ümmetim" Bunun da harf ve sayı değerlerine bakacak olursak;

ا	elif	1	
م	mim	40	
م	mim	40	
ت	te	400	
م	mim	<u>40</u> = 521 (52 + 1) = <u>53</u>	

Evet gerçekten akılları donduran bir hakikatle daha yüz yüze gelmiş oluyoruz.

"Rabbi zidnî ilmâ." Amin.

Ümmet, "ana" demektir, "zât" demektir.

Ümmetim ise, **zât-i tecelli**yi yüklenen, taşıyan; **ilâhi emaneti** yüklenendir.

İşte bunun da değeri **(53)** tür. Başka çıkması söz konusu olamaz. Zira bu ilâhi emaneti ancak **"İnsân-ı Kâmil"** taşıyabilir.

48

Bir yönüyle bütün âlemler,
Hz. Rasûlullah'ın (**"İnsân-ı Kâmil"**in - 13'ün)

ümmetidir.

53 de, bu emaneti yüklenen **13'ün "Zât"**ın zuhurudur.

Terzi Babamın, Efendimizin 1998 senesi kutlu doğum haftası münasebetiyle yazdığı

"Bana ümmetim der misin acaba"

"Bize ümmetim der misin Ya Muhammed

Mustafa"

adlı şiirindeki nakarat mısralarını da dikkatlice incelersek; **"Hay"** ismi ile hayat bulup, her an bizlere seslendiğini de müşahade ederiz.

"Ümmetim" derken aynı zamanda **"Fırka-i Naciye"** ve **"Zaim"** kavmini de düşünebiliriz.

"Allahım hayret ve hayranlığımızı arttır". Amin.

Bu münasebetle **"Bana ümmetim der misin,"** şiirini de ilâve etmeyi uygun buldum.

BANA ÜMMETİM DER MİSİN ?

Doğdun bu gece efendim sultanım baş tacım,
Seni medhü sena eyledi Allah'ım,
Bu dünyada o kadar çok oldu günahım,

Bana ümmetim der misin acaba ?

Bize ümmetim der misin ya Muhammed

Mustafa

Senin için var eyledi Hakk bu cihanı,
Nurun kapladı âlemleri her yanı,
Hoş görürmüsün bu gafil günahkârı,

Bana ümmetim dermisin acaba ?

Bize ümmetim dermisin ya

Muhammed Mustafa

49

Evvel gelenler hep müjdeledi seni,
Sen her zaman güzel yenisin yeni,
Bu garip dünyada bilirmisin beni,

Bana ümmetim dermisin acaba ?

Bize ümmetim dermisin ya Muhammed

Mustafa

Dünyaya şerefler şanlar verdi varlığın,
Müşriklerden çok çok oldu daraldığın,
Görülmedi hakk yolundan hiç döndüğün,

Bana ümmetim dermisin acaba ?

Bize ümmetim dermisin ya

Muhammed Mustafa

Önce sana dendi Muhammed Mustafa,
Gönüllere verdin pek çok hoşluk ve safa,
Var mı ki bende seni anlayacak kafa,

Bana ümmetim dermisin acaba ?

Bize ümmetim dermisin ya Muhammed

Mustafa

Mi'racı çıktın orda neler gördün neler,
Muhabbetin taş gönülleri bile deler,
Benim günlerim hep böyle boşa gider,

Bana ümmetim dermisin acaba ?

Bize ümmetim dermisin ya

Muhammed Mustafa

Hicret ettin zorlanarak o gün yerinden
Yaraladı müşrikler seni derinden,
Yardım edemedim üzüldüm kederimden,

Bana ümmetim dermisin acaba ?

**Bize ümmetim dermisin ya Muhammed
Mustafa**

Hakkın bayrağını yücelttin göklere
Ümmetlerin yürüttü elden ellere,
Neler düşürdün şu garip gönüllere,
50

**Bana ümmetim dermisin acaba ?
Bize ümmetim dermisin ya
Muhammed Mustafa**

NECDET ARDIÇ TEKİRDAĞ 1998

(Kutlu Doğum Haftası için yazılmıştır.)

CÂMÎ ve MİHRÂB

Câmi ismi cem edici, toplayıcı, hâvi ve muhit (*kuşatan ve ihata eden*) bütün evvel ve âhir güzel isimleri ve ahlâkı kendisinde cem etmiş olan İnsân-ı Kâmil'dir.

Lügattaki **Câmi** **جامع** yazılışına bakarsak;
ebceddeki karşılığı ise,

ج	3
ا	1
م	40
ع	70 = 114

Burada hiçbir tesadüfün yeri olamaz, zira **114** sayısı, Kûr'ân'ın 114 **sûre sayısını** yani Kûr'ân'ın ve İnsân-ı

Kâmil'in cem'iyetini belirtir, ki bu da "ism-i câmi" ile ifade edilir.

İşte İnsân-ı Kâmil, "Câmi" ismi ile bütün övgü ve erdemleri zâtında toplamıştır.

"İsm-i Câmi" nin içinde çok özel bir makam vardır, o

51

da "Mihrab" dır. Mihrab, ki genel anlamda, namaz kıldırılan yerdir.

Özel anlamda ise, "Melik" in ya da "Sultan" in hususi makamıdır.

Mihrab مِحْرَابِ yazılışına lügatta baktığımızda;

م 40

ح 8

ر 200

ا 1

ب 2 = 251 (2 -51) = 53

Mihrab ismi, câmi'de "Melik" in, "Sultan" in yani "İnsân-ı Kâ-mil" in hususi makamıdır.

Bu makam üzerinde de genelde

فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

"fevelli vecheke şatrel mescidil harami" Âyeti yazılıdır.

Yani "vechinizi (yüzünüzü) harem-i şerife (Kâbe-i Muazzama'ya) zâhir ve bâtin olarak çevirin," ifadesi yazılıdır.

Genelde câmilerin mihrablarını süsleyen bu Âyet-i Kerîme Bakara sûresinin farklı âyetlerinde birkaç yerde geçer.

İşte mihrabların üzerine nakşedilen "**fevelli vecheke şatrel mescidil harami**"

52

Âyetinin Sûre ve Âyet sıralanışına bir bakacak olursak, (Bakara 2/150) 2. sûre 150. âyet; $(2 + 1 + 50) = 53$ çıkar, ki o da kitabımıza konu olan (53) "**İnsân-ı Kâmil**"in özel rûmuz ve şifresidir.

TAVAF : "Zât-i İlâhiyye"ye giden yoldur.

Tavaf **7 şafttan** oluşur.

İsterseniz Mescid-i Harem'e Şâmi kapısından girip (53 nolu kapı (bâtında Terzi Babamı simgeler) bir tavaf yapalım.

Tavaf 7 şaft idi; **53** ile **7** şaftın çarpımından bir tavaf elde ediliyor.

$(53 \times 7) = 571$ çıkan sonuç bizi $(5 + 7 + 1) = 13$

(**13**) ile, hem "**Hakikat-i Muhammediye**"ye

(**571**) ile de, hem "**Hz. Muhammed**"e ulaştırıyor.

Hal böyle olunca kendinden kendine, zâtından zâtına seyirdir, denilebilir

10.12.2002 Çarşamba.

Bu satırları bitirdiğimiz anlarda bir başka (53) "**beni yazmaya unuttun**" dedi.

O kimdi?

O "**Terzi Baba**"mın yeni doğan torunu **CAN EMRE** idi.

Onun **53** lüğü nereden geliyor diyeceksiniz?

Açıklayayım; Terzi Babamın büyük oğlu **İzzet'ten** birisi 7 yaşlarında, diğeri henüz 1, 2 aylık torunları vardır.

Büyük torunu dünyaya geldiklerinde **09.07.1996** mânâdan kendilerine ismi "**Gülnûr**" olsun demişlerdir. Çünkü Peygamber Efendimizin "**Gül**" ve "**Nûr**" **Cemâlini** bu isim anlatıyor. Ayrıca **Nûr Sûresini** de ifade ediyor.

Aradan yıllar geçtikten sonra bu defa İzzet Bey'in 26.12.2002 tarihinde erkek bir oğlu dünyaya gelir. Ancak

53
ismini koymak için kızı Gülnûr, "**benim istediğim konacak,**" diyerek, ona "**CAN EMRE**" ismini, verirler.

CAN ise, ebced hesabında,

ج 3

ن 50 = 53 tür.

Yıllar önce ismini koyduğu Gülnûr'dan bu defa kendi şifresini ve hakikatini taşıyan ismi torununa verdiriliyor.

İnşallah Can, canlarımıza can katar. Amin.

Can Emre'nin doğuşundan birbuçuk sene kadar sonra 01.07.2004 tarihinde bu sefer "Terzi Baba"nın küçük oğlu Cemâl Cem'in bir kızı dünyaya geldi. Onun ismini de anne ve babası **CANSIN** olmasını istediler ve bu isim koyuldu.

CANSIN ismi de ebced hesabında,

ج 3

ن 50 = 53 tür

Yine görüldüğü gibi **CANSIN** kızımız dahi dedesinin hakikatini ve şifresini taşımaktadır.

Ayrıca ج (cim) ve س (sin) ile anne ve babasının da mânâlarını taşımaktadır.

ج (cim) = **Cem**

س (sin) = **Simge**'dir.

ن (nun) = "**nûn vel kalem**" "nûr'u ilâhi"dir, diyebiliriz.

Not=Yukarıda yazılanlar, bir iddia ve benlik işi değildir, kimsenin de kabullenmesi diye bir şey söz konusu da değildir. Sadece bir neş'e ve muhabbet işidir. Ancak atmasyonda değildir, delilleri kendi içindedir. Dileyen belki olabilir der, dileyende tamamen inkâr eder. Keyfiyyet kişiye kalmıştır. Lütfedip okuyanlara teşekkür ederiz.

54

NECM SÛRESİ

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**euzü billâhimineş şeytanir raciym
bismillâhir rahmânir rahiymi**

Bugünkü sohbetimizin konusu inşallah **Necm Sûresi** Hakkında olacaktır.

Mevlâm bakalım neler nasib etti, onları anlamaya çalışalım. Her zaman dediğimiz gibi bizim anladığımız şekliyle değil, onun bize verdiği yönüyle anlamamızı nasib etsin.

Beşeriyet, akl-ı cüz hukukları içerisinde değil, **ulûhiyet**'ten, **akl-ı kü'l**'den olan mânâlarını anlamaya çalışalım, **İnşirah** sûresindeki hakikatleri içerisinde olan Onun açılması ile anlayalım. Yoksa onu sadece hayâl ve vehmimizdeki şekliyle, bireysel ve cüzi yönüyle kullanmış oluruz, ki bu bizi mutlak hakka götürmez, rivâyet ehli kılar, ki bu kötü birşey değildir ama Kûr'ân'dan gaye, Kûr'ân zâttır ve **zâtına götürmek üzere** getirmiştir. **Hz. Rasûlüllah** da yani "**insân**" da onun için gönderilmiştir.

Kûr'ân-ı sadece güzel okunması ile dinlersek o

duygusallık yönünde kalmış olur, irfaniyeti oluşmaz. Ama bize lâzım olan maddeyi geçmek, **duyguları da geçmek**, oradan **akla ulaşmak**. Tüm temiz, güzel, herşeyden tecrit edilmiş, berrak akla geçmek gerekir.

Bu temiz akli üretemediğimiz, oluşturamadığımız takdirde bunları anlamamız mümkün olmaz.

55

Daha önce bahsettiğimiz gül nebulasında olduğu gibi gönlümüz içerisinde **nefsi emmâre** yağları ve renkleri, **levvâme** yağları ve renkleri, **mülhime** yağları ve renkleri olduğu sürece, gönlümüze temiz giren bilgiler, o yağlarla yağlanmak sûretiyle vasfını kaybederek çıkar. Bu da onun hakikatine hiç de saygı göstermemiş olduğumuzun işareti olur.

Allah cümlemizi gerçekten Rabbimizin kendi istediği şekilde idrak sahibi olan kullarından eylemesi olsun.

Bu düşünceler içerisinde yine Allahımızın bize göndermiş olduğu ve sûrelerin içerisinde **53**. Sûre olan **Necm** sûresinin hakikatlerini anlamaya çalıştısın.

Necm Sûresi **53**. sûre **62** âyetten meydana gelmiş.

Elimizde bulunan okuduğumuz Kûr'ân, Diyanetin bir kuruldandan geçerek tespit ettiği Kûr'ândır.

Kûr'ân-ı Keriym'in hiçbir Sûresi, Âyeti, kelimesi, harfi, harekesi, rakkamı mânâsız değildir. Hepsinin tüm bir mânâsı olduğu gibi kendi bünyelerinde de özel mânâları da vardır.

Kûr'ân-ı Keriym baştan sona bir mânâlar manzumesidir. Bu mânâlar olmazsa bizde birşey faaliyete geçirmez.

Bu mânâların zuhura çıkması için bir elbise gereklidir. Mevlâna Hazretlerinin dediği gibi, "**Mânâlar kelime**

libaslarına, harf elbiselerine bürünerek ortaya çıkarlar.”

Buradaki Kûr’ân-ı Kerîmin şekli yazımları ve harfler ile meydana gelen yazılar esasında onun mânâlarının şekillendirilmiş hâlidir yoksa kendisi değildir. Biz burada Kûr’ân-ı okuyarak sadece şeklî hâlini telâffuz etmekteyiz,

56

irfan ehli ise, o şeklin içindeki mânâları ile meşguldür. Bizim de bu mânâları çıkarıp, gerçek özüne ulaşmamız gerekmektedir. Yani Akl-ı cüz kuralları içerisinde (mertebesinde) sadece şeklini almış oluruz. Ezberlense de sadece şeklini ve savt (sesini) muhafaza etmiş oluruz.

53. Sûre; (53) kendi arasında toplandığında
(5 + 3) = **8** eder.

Yine (62) âyet sayısını da kendi arasında toplandığında

(6 + 2) = **8** eder.

8 ikiye bölündüğünde (8 / 2) = **4** eder, ki (2 adet **4**) olur.

Bir (4), → **İlâhi varlıktaki hakikatler**,

Diğer (4) de, → onun yansıması olan “**insân**”daki İlâhi hakikatler.

“**Kâ’be-i Şerif**”in de **4 köşe** olması bu hakikate dayanmaktadır.

İbrahim (a.s.) Kâ’be’si iki köşeli idi ve arkası yuvarlakti.

Çünkü O’nun 2 mertebesi (**şeriat** ve **tarîkat**) vardı.

Ancak Muhammed (a.s.) 4 mertebesi,

“**şeriat, tarîkat, hakikat ve mârifet**” vardır;

yani

“**ef’âl âlemi**”, “**esmâ âlemi**”, “**sıfat âlemi**” ve “**Zât âlemi**”dir.

Necm sûresi İslâmın gerçeğini o muazzam hadiseyi ifade ettiğinden yani Mi'rac hakikatini ortaya getirdiğinden Mi'rac da bir bakıma İslâm'ın kemâli olduğundan bu dört hakikati ile burada zuhura çıkmış olmaktadır. Ancak bunu bu kadarla da sınırlamak mümkün olmayıp; daha nice hakikatlere de havidir.

57

Yine **8**, İbrahimiyyet mertebesidir.

Kûr'ân-ı Kerîm Fussilet 41/53 âyetinde,

سُنُّرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ
حَتَّىٰ يَتَّبِعِنَا لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ

**"senürihim ayatına fiyl afakı ve fiy enfüsihim
hatta yetebeyyene lehüm ennehül hakku"**

**"ta ki kesin onun hakk olduğu onlar için
tebeyyün edinceye kadar afakta ve kendi
enfüslerindeki âyetlerimizi yakında göstereceğiz,"**
hükümüyle bu gösteriş **8**. mertebede başlar.

Nefis mertebeleri 7 mertebedir.

8. Mertebe ise, "**Hazarat-i Hamse**" (beş hazret mertebe) sinin başıdır.

Ayrıca yine 2 adet 4; biri **zahir**, biri de **bâtını** ifade eder.

Ulûhiyetteki zâtının, ef'âl mertesindeki 4 hakikat ve bir de **zâtının kendi içindeki 4** mertebesini işaret eder.

Burada olduğu gibi bizim kendimizde de **zahirimizdeki 4** hakikat ve **bâtınımızdaki 4** hakikat olarak işaret eder.

Sır olarak vereceğim bir şey de vardır, ki bu sûre (yani

53. Sûre) bizim Kûr'ân-ı Kerim'deki özel sûremizdir. Bunun açılımlarını inşallah daha sonra vereceğiz.

Bunun izahını şimdilik bu kadarla bırakalım. Bunlar "Sayıların Dilinden" bölümünde açıklanmıştır.

**euzu billâhi mineş şeytanir raciym
bismillâhir rahmânir rahiym**

58

**elhamdülillâhi rabbil âlemiyn
vessalâtü vesselâmu ala rasûlüna muhammedin
ve alâ âlihi ve eshabihi ecmain**

Birinci kısımda

Diğer bir sohbetimizde,

İsra süresi **1.** Âyetinde bahsedilen

"Mescid'il Haram"dan → "Mescid'il Aksa"ya kadar olan gidişi incelemiştik.

Bu bölümde ise, "Mescid-i Aksa"dan → "göklere" çıkışı ve orada oluşan hadiseleri incelemeye inşallah çalışacağız.

Ey irfaniyet ilmine talip olan kişi; bu hadise aynı zamanda senin de Mi'racın'dır. Şu mevzu'u okurken bütün dünya muhabbetlerini bir tarafa bırakarak tefekkür edersen çok büyük fayda sağlayacağın muhakkaktır.

Kûr'ân-ı Kerim'in **53.** üncü süresi olan Necm Sûresi'nin ilk **18** Âyetinde göklere çıkış anlatılmaktadır.

﴿١﴾ وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ
﴿٢﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ
﴿٣﴾ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ
﴿٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ
﴿٥﴾ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ

﴿٦﴾ ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ
 ﴿٧﴾ وَهُوَ بِالْأَفْقِ الْأَعْلَىٰ
 ﴿٨﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ
 ﴿٩﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ

59

﴿١٠﴾ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ
 ﴿١١﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ
 ﴿١٢﴾ أَفْتُمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ
 ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ رَأَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ
 ﴿١٤﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ
 ﴿١٥﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ
 ﴿١٦﴾ إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ
 ﴿١٧﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ
 ﴿١٨﴾ لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ

vennecmi iza heva (1)
 ma dalle sahibüküm ve ma ğava (2)
 ve ma yentıku anil heva (3)
 in hüve illâ vâhyün yuha (4)
 allemehü şediydül kuva (5)
 zü mirretin festeva (6)
 ve hüve bil üfükıl alâ (7)
 sümme dena fetedella (8)
 fekane kâ'be kavseyni ev edna (9)
 feevha ilâ abdihi ma evha (10)
 ma kezebel fuadü ma rea (11)
 efetümarunehü alâ ma yera (12)
ve lekad reahü nezleten uhra (13)
 inde sidretil münteha (14)

indeha cennetül me'va (15)
iz yağşessidrete ma yağşa (16)
ma zağal basarü ve ma tağa (17)
lekad rea min ayati rabbihil kübra (18)

60

(Vennecmi iza he-va.....)

Elmalılı Hamdi Yazır'ın "*Hak dini Kûr'ân dili*" adlı tefsirinden cilt 7. s. 286

Meâlen :

- 01 - İnmekte olan yıldıza and olsun ki.**
- 02 - Arkadaşınız sapmadı ve azmadı.**
- 03 - O hevadan arzularına göre konuşmaz.**
- 04 - O'nun konuşması kendisine vâhy edilenden başkası de-ğildir.**
- 05 - O'nu müthiş kuvvetleri olan biri öğretti.**
- 06 - Ki o akıl ve reyinde kuvvetli bir melektir hemen gerçek melek şeklinde doğruldu.**
- 07 - O en yüksek ufukta idi.**
- 08 - Sonra Cebrâil ona yaklaştı ve sarktı.**
- 09 - Onunla arasındaki mesafe iki yay kadar yahud daha az kaldı.**
- 10 - Kuluna verdiği vâhyi verdi.**
- 11 - Onun gördüğünü kalbi yalanlamadı.**
- 12 - O'nun gördükleri hakkında kendisiyle tartışacak mısı-nız?**
- 13 - And olsun, o'nu bir kez daha görmüştü.**
- 14 - Sidretül Münteha'nın yanında**
- 15 - Ki Cennet'ül Me'va o'nun yanındadır.**
- 16 - Sidre'yi kaplayan kaplıyordu.**
- 17 - Peygamberin gözü şaşmadı ve sınırı aşmadı.**
- 18 - And olsunki o Rabbinin âyetlerinden en hüyüğünü gördü.**

Böylece Mi'rac hadisesiyle ilgili âyetler bitmiş oluyor.

Şimdi burada dikkat çeken bir konu vardır, mevzua girmeden evvel ona bir göz atalım.

İsra Sûresinde Mi'racın hakikatinin başlangıcı **1. âyetinde**, yine **İsra Sûresinden 1. âyet** ve **Necm Sûresinden 18 âyet** bu hadiseden bahsetmektedir;

61

Bunların ikisini topladığımızda (**1 + 18**) = **19** oluyor.

- Bakın acaba bu bir rastlantı mıdır?...

- Rastlantı değil tabii ki!

Şimdi **18** ne idi?.. **19** ne idi?...

evvelâ kısaca bunları bilmemiz yarar vardır.

(**18**) on sekiz bin âlemin ifadesidir.

İşte on dokuzuncusu (**19**) da "**İnsân-ı Kâmil**" dir,

- neden?

Çünkü bütün bu âlemleri kendi varlığında idrak ve ihata etmiştir. Kurân-ı Kerim'deki on dokuz (**19**) sayısının bir özellik arz etmesi bu yüzden olmaktadır.

Esasen on sekiz **18 bin âlemin** zuhura getirilişi o bir Tek "**Vâhid**", "**Ahad**", olan "**İnsân-ı Kâmil**"in yüzü suyu hürmetinedir.

O'nun için Kûr'ân-ı Kerim'de **19** sayısı "**İnsân-ı Kâmil**"in rumûzudur. Fakat ne yazık ki bunun gerçeği genel olarak bilinmemektedir.

(*Enbiya Sûresi 21/107*)

﴿١٠٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾

ve ma erselnake illâ rahmeten lil âlemiyne

"Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."

buyruldu.

On dokuz'un (**19**) harflerini ayırırsak yani **1** ve **9** meydana geliyor,

toplarsak (**1 + 9**) = **10** oluyor;

onunda arasını açarsak (1 - 0) bir ve sıfır meydana geliyor. Burada ki (1) bir, **Hakk'ın birliğini**, "**Ahadiyet**" mertebesini, (0) sıfır da **o'nun aynasını** yani **bu âlemleri** ifade ediyor.

62

Ahadiyet mertebesi;

- kendinde mevcut hakikatleri **zuhura çıkarmayı** diledi;
  - bu âlemleri, **zuhur mahalleri** olarak halk eyledi
  - ve kendini **onlarda seyr'e** başladı.
- Böylece âlemler, o'nun aynası, "**aynısı**" oldular.

Dolayısıyla âlemlerin kendilerine has özel birer varlıkları olmadığından (0) sıfır yani "**yok**" hükmünde oldular,

(1) in yuvarlanarak (0) sıfır'ı meydana getirişi gibi bu âlemleri de (1) olan **Ahadiyet** mertebesi meydana getirdiğinden hakikatte, (1) den başka hiçbir şey yoktur, ki o da **ezelî** ve **ebedî** olan ve her mertebede zuhur eden Hakk'ın ta kendisidir.

(1) bir, gerçek varlık, "**Ahadiyet**", "**İnsân-ı Kâmil**", (0) sıfır ise, "**hiçlik**" ve "**ayna**"dır.

Eğer sıfırın ortasından bir çizgi geçirirsek (0-);
o zaman bunun bir tarafı kadim,
bir tarafı hadis olur.

Yani **kadim**, varlığı kendinden ezeli olan,
diğeri ise **hadis**, sonradan meydana gelen kadimin gölgesi'dir.

Bu mevzuu daha sonra "**Kaab-ı kavseyn**" âyetinde tekrar ele alacağız.

Böylece 1 ve 18 sayılarının kısaca özetlerini gördükten sonra tekrar gelelim Necm Sûresi'nin baş tarafına,

(Necm Sûresi 53/1)

﴿١﴾ وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ
"vennecmi iza heva"

63

"İnmekte olan yıldıza and olsun ki"

Tefsirlerde bu konuda birçok değişik ifadeler vardır. Bazıları, "**çıkmakta** olan **yıldıza** andolsun," demiş; Bazıları ise, (meselâ *Diyanetin Kûr'ân-ı Keriyminde*) "**batmakta** olan **yıldıza** andolsun," denmiş.

Burada Elmalı ise, "**İnmekte** olan **yıldıza** andolsun **ki**," demiş. Demek ki kişiler yıldızın hâline değişik mânâlar vermişlerdir.

Halbuki burada aslı itibariyle Cenâb-ı Hakk'ın muradı çok değişiktir. Ancak bizler hep lâfız kısmına (*kelimelerin dış ifadelerine*) takıldığımızdan, özüne ulaşmamız çok zorlaşmaktadır.

"İnmekte olan yıldıza and olsun ki"

"necm" yıldız demektir.

"iza heva" yukarıda belirtilen mânâ da "**inmekte olan yıldıza and olsun**," şeklindedir.

Buradaki "**heva**" kelimesine alîmler bir çok değişik mânâlar vermişlerdir ve pek çok izahlarda bulunmuşlardır. Biz bu "**heva**" kelimesini bir satır aşağıda geçen

(Necm Sûresi 53/3)

﴿٣﴾ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ
ve ma yentiku anil heva
"O hevedan arzularına göre konuşmaz."

yani **"o kendi nefsi "heva"sından konuşmaz"** şeklinde ifadesini bulduğu şekliyle düşünmek istiyoruz.

Heva'nın burada hayâl, hayalâte dönüşük bir ifadesi

64

vardır. Hayâl ve hevadan konuşmaz. Burada **heva**, hakk'ın dışında olan şeyler demektir.

Bu âyette **"heva"** kelimesi Hz. Peygamberin kendi varlığından, nefs-i hevasından konuşmadığı şeklinde ifadesini bulduğundan, havaiyyat olarak da düşünmeyi uygun görüyoruz.

Her mertebede değişik mânâlar ifade eden Kûr'ân Âyetlerini sadece bir mânâ ile ifadelendirirsek çok büyük haksızlık etmiş oluruz, hadis-i şeriflerde Kûr'ân Âyetlerinin bir çok mânâları olduğu açık olarak ifade edilmiştir.

Şimdi biz burada Hakk yolunun yolcuları, sâlikler yönünden baktığımızda, verilmesi gereken mânâ şöyle oluşmaktadır.

(Necm Sûresi 53/1)

﴿۱﴾ وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿۱﴾

"vennecmi iza heva"

"yıldızın heva olduğu zamana and olsun ki"

yani **"yıldızının havaiyattan başka birşey olmadığını anladığın zamana yemin olsun."**

İşte bu senin için, hakikate giriş veya çıkış kapısıdır.

Cenâb-ı Hakk **"heva"**ya yemin ediyor.

Cenâb-ı Hak kolay kolay yemin etmez. Kendimizden düşünelim, bizler dahi öyle kolay kolay yemin etmeyiz, eğer yemin edeceksek en değer verdiğimiz şeyler üzerine yemin ederiz.

Cenâb-ı Hakk, ettiği bu yemin ile birşeye dikkat çekilmesini istiyor. Nitekim Cenâb-ı Hak tin (incire), zeytine, asr'a vs. yemin eder, ki tahkik yönünden bizim dikkatimizi çekmek ister.

65

"Yıldızın heva olduğu zamana andolsun ki,"

Kûr'ân Âyetlerini mutlak sûrette iki yönlü, yani **afaki** ve **enfüsî** olarak biri, **genel mânâda**, diğeri de, **kendi içimizdeki yaşam** şekliyle anlamak zorundayız.

Mamafih bu düşünmede daima sadece Peygamber Efendimize ve umum olarak geldi diye düşünülür. Halbuki Efendimiz şahsında, **"insân"**a, insân'daki **"akla"** gelmiştir.

Bu yüzden de dinimiz, **akıl dinidir**.

Kâmil akıl ile yapılan fiiller **hakikate** ulaştırır, akılsızca yapılan işler ise, **taklidi** olmaktan ileriye gitmez.

Dinimizi taklidi olarak kullanırsak **"ehl-i taklit"** oluruz ve maalesef **"ehl-i tahkik"** olamayız.

Kişi beş vakit namaz kılması, hacca gidip, zekât vermekle dini işinin bittiği zannı içinde hareket ediyor. Bunlar beden ile ilgili olandır.

Tarîkat tarîkiyle hakikate ulaşma ise *(ki onları kabul etmiyor veya şüphe ile bakıyor)* aklının, rûhunun, lâtif tarafının işidir.

Kesif taraf ile lâtif tarafı ayırmak gerekir.

Ceddimiz bunları ayırmış. Bizden evvelkiler bunları ayırmışlar ve kitaplar dolusu ilmi kendinden sonraki nesillere bırakmışlar, yani bize bırakmışlar. Çalışma sistemleri bırakmışlar.

Bir sistem yetmemiş, birçok sistemler bırakmışlar. Bir çok yol tespit etmişler ve hangi meşrebde isen, meşrebine göre intisab ettiğin tarîkat ile Hakk ve hakikate ulaş demişlerdir.

Muhyiddin-i Arabi Hazretleri "**Kişi gerçek hayvanlık mertebesine (hayvanlık hakikatine, yani hayy anlamına) ulaşamadıkça, insânlık mertebesine geçemez,**" buyuruyor.

66

Fusûs'de "**İshak Fass**"ında, "**Allah'a en yakın madenlerdir; ondan sonra nebatlar, bitkiler, sonra hayvanlar ve en sonra insânlar gelir,**" diyor.

Bu yön ile bakılırsa, "**Allah'a en uzak olan varlık insândır,**" deniyor.

Allah önce **madenleri**, sonra **bitkileri**, sonra **hayvanları** en son **insânı** halketti.

Burada "**hayvanlık**"tan murad, avamın anladığı mânâda yani tahkir anlamında değildir.

Hayvanlık mertebesi, **hayy** isminin tatbikatı olması ile, **taltif** bir kelimedir.

Madenlik mertebesinde, **durağanlık** vardır, kendilerinden oluşumları yoktur. Bu yönleri ile mutlak Hakk'a tabidirler.

Nebatlar mertebesinde, yavaş yavaş kimlik bulmaya başlarlar.

Maden, yataydır; **nebat**, dikeydir.

Madenler de, nebatlar da aslı itibariyle hayvandır. Ama **Hayvanlar** müstakillik kazanmıştır. İşte onlarda bu müstakillik hâli onların hayvan ismini almasına sebep olmaktadır.

Cenâb-ı Hakk'ın **sıfatı subutiyesinin** (hayat, ilim, irade, kudret, kelâm) evveli olan **hayy** kelimesinin zuhuru geniş mânâda hayvanlarda görünmeye başlıyor; bu yüzden tahkir değil, taltif anlamındadır.

Hayvan kelimesi açıldığında, "**hay - ve - an**" yani "**her an yaşayan**" demektir.

İşte kişi kendisindeki hayvan **“hayy” (hayat)** mertebesine ulaşmadıkça, **insânlik** mertebesine geçmesi mümkün olmaz. Yani biz kendimizdeki **hayatı** idrak

67

edemezsek, bunun üzerine **ilmi** idrak edemez ve ne de onun üzerine inşa edebileceğimiz irademiz, kudretimiz nasıl olur ki, yani bu durumda insânlığımızı nasıl idrak ederiz?...

Hayy esmâsı ile vücûdun zuhurda olduğunu **hayvanlık** mertebesinin (yaşamın, bireysel faaliyetin ortaya çıkmasının) idrakı

ve böylece o yaşamın **ilminin** idrakı, sonra onu tatbik etmenin **iradesi** olacak ve irade için **kudretin** olması ile böyle **“sıfat-ı subûtiye”** devam etmiş olacaktır.

Bu yüzden önce kendimizi çok iyi tanımamız gerekiyor. Bu tanıma da bu merteye ile başlıyor.

Kûr’ân-ı Kerîm’in **bütün insânlara genel hitabı olduğu** gibi; bir de, tek tek, birey birey her birerlerimize **“nüzulü”** inişi vardır.

Önceden biz Hz. Muhammed’in Kûr’ânını okuyoruz, ne zaman ki, o Kûr’ânın mânâlarını biz bünyemize indiririz, mânâsını işleriz işte o zaman (*dışarda yağın yağmura çıkıp da kişinin iliklerine kadar işlerse o zaman o kişi yağmurdan hissedar olduğu gibi*) Kûr’ân bize de nâzil olmuş olur. Yoksa lâfzi, duygusal, iyi niyetle dinlemede kalırız. Tabii ki onun da bir faydası vardır; ancak biz sadece duygu noktasında geçici olmasını değil de ebedi malımız olması yönünde arzulu olmalıyız.

“Kûr’ân, insânın bir bâtından doğan öz kardeşidir.”

İnsâna bir bâtından doğan öz kardeşinden (*ana-baba hariç*) daha yakın birşey var mıdır?...

Bir ana-babadan doğmuşuz, **ahadiyyet** mertebesinden ve **hüvviyyeti** ile, **inniyyetinden** zuhura gelmişiz.

68

Babamız, **akl-ı kül**, hatta **akl-ı evvel**;
Anamız, **nefs-i kül** diyelim, ama biz kardeşiz.

Bu Mi'rac hadisesi ne muazzam bir hadise; bundan sonra oluşan Kâdir gecesi, Mi'rac hadisesi ile kendi kadri kıymetini, hakikatini idrak eden İnsân-ı Kâmil yani Hakikat-i Muhammediyye'ye diğer kardeşi olan Kûr'ân-ı Kerîm, Kâdir gecesi lûtfedildi; vuslat ettirildi, birleştirildi. O gece çok muhteşem bir gece öyle kolay değildir.

Ufkunu geniş tut, ey zâhit, biz öyle fakir insân değiliz. Yani üç beş kuruşa (sevaba) fit olacak insân değiliz, sonsuza açık olan gözümüzü, ufkumuzu perdelerle kapatmayalım, gereksiz heva perdeleri icat etmeyelim. Akıl, düşünce vs de olan prangaları yıkalım, onlardan kurtulalım ve yüz metre ilerisi ile yetinmeyelim, gerçek ufkumuzu görelim.

O iki kardeş "**âlem-i ervah**"da veya "**âlem-i misâl**"de değil, ancak "**âlem-i şehâdet**"te (yani *müşahâde âleminde*, burada) buluşmaları mümkündür.

Bu âlemin ismine "**esfel-i sâfilin**" derler, esasında burası **Hz. Şehâdet**'tir, (yani **Hazret âlemi**'dir.)

Burayı biz **esfel-i sâfilin** yapıyoruz.

"**Hazerat-ı Hamse**" deniyor ya birincisi (**Hz. Ef'âl**) burasıdır.

İşte burada **Hz. İnsân** ile **Hz. Kûr'ân** ancak "**Hz. Şehâdet**"te buluşur.

Kûr'ân ancak burada nâzil olmaktadır. **Nâzil** olmak demek, bir gökten diğerine cisim olarak gönderilmesi, indirilmesi demek değildir.

Nâzil (nüzûl) olması, **mânâsının indirilmesi**, **anlaşılmasının kolaylaştırılması** demektir.

Yani "**kardeşimiz**" aslı olarak gelmiş olsaydı onu

69

beşer olarak anlamamız mümkün değildi.

O'nun (Hz. Kûr'ânın)

ilk yazılışı "**Ulûhiyyette - zât** mertebesinde"- "**Allahça**";
sonra "**Rahmâniyyette - sıfat** mertebesinde"- "**Hakça**";
sonra "**Rububiyette - esmâ** mertebesinde"- "**Rabça**"
sonra "**Şehâdette - ef'âl** mertebesinde" - "**Arapça**"
Böylece kolaylaştırılarak, bizlerin anlayacağımız şekle
nüzûl ettirildi.

Biz bunun sadece bir mertebesinde yani sadece
Arapça mertebesi etrafında ve peşinde dolaşıyoruz.

Arapça beşer lisânı, Hz. Kûr'ân ise, **Allah kelâmı**
ama kapısı, arapçadandır; işte biz arabçasıyla rabcasını,
Hakkçasını, **Allahçasını** çözmeye çalışıyoruz.

Bunun doğrusu **Arapça** olan kapısından girip,
önce **rabcasını**,
sonra **hakkçasını**,
sonra da **Allahçasını** tahsil edebilmemizdir.

"**Allah'ı Allah bilir,**" denmiştir. Bu mertebelerle
karşılaşmadan o mertebeyi anlamak mümkün değil
demektir. Okullarımızda yapılan eğitim, Türkçe ve Arapça
olduğundan sadece zahirini, o da ne kadar veriliyorsa!...o
kadar ile anlayıp, orada kalınıyor.

Sûret ve şekil idrakı olan bu anlayışta kalıp, hakikati
kendimize nuzûl ettiremiyoruz, yani şeklini, kabuğunu
başımızın üstüne koyuyoruz ama kardeşimizi kucaklayıp,
bağrımıza basamıyoruz. O da bir hürmettir ama tam
yeterli değildir.

Seneler önce **"Kûr'ân hâlik midir, mahlûk mudur?"** diye ihtilâfa düşülmüş.

Bazıları **"hâlik"**tir," demişler;
Bazıları da **"mahlûk"**tur," demişler.

70

Bilseler ki, ikisi de doğru fakat **eksik** söylüyorlar.

Kûr'ân **Allah kelâmı** olmakla (ki kelâm zât'a bağlı, **zâtın aynıdır**) **"hâlik"**tir.

Yani özü ve mânâsı itibariyle **"hâlik"**tir.

Sûreti itibariyle; görüntüsü, kağıdı, cildi, mürekkebi ile **"mahlûk"** tur.

Elimizdeki kitabı ateşe atarsak yanar. Kâğıt (maddi) olarak Allah'ın maddi nizamına tabidir. Ancak Allah dilerse ve **biiznillâh** dediğimiz nizam-ı ilâhî gereği o şeyin taşıdığı mânâ-i hakikati ilâhî gereği Allah yakmayabilir.

H. İbrahim'in Nemrutun ateşinde yanmaması, cesedi olarak değil **mânânın yanmamasıdır**.

Yani İbrahim (a.s.) içinde taşıdığı mânâ-i İbrahimiyye (yani Allahın **hullet**/dostluk mânâsı) olmasaydı, diğer odunlar gibi o da yanardı. Bu istisnai bir haldir.

Çünkü âyet-i Kerîmede, **"Allah yolunda değişiklik bulamazsın,"** buyuruluyor.

Kûr'ân öz kardeşimiz olduğuna göre, ona çok dikkat edip, kıymet vermemiz gerekir. Dünyevi ailemiz ve kardeşimiz için (bazı nedenlerle sevgimizi kaybedenler istisna olarak) ne kadar fedakârlık ettiğimizi düşünürsek, o öz kardeş için, onun biraz başı ağrısa neyimiz varsa vermemiz gerekiyor.

Kûr'ân ile insân birbirlerinin en yakın dostu, sevgilisi, yâridir; ayrı ve uzak kalmaları mümkün değildir. Bu yüzden ona yakışır şekilde cansiper olursak o da bize öyle şüphesiz cansiper olur.

O yüce kitaptan ne kadar Âyet-i Kerîmeyi idrak etmişsek, bizim özel Kûr'ân'ımız, o kadar oluşmuş olur.

Yani yaşadığımız dünya süresi içinde okuduğumuz Âyetten ne ve ne kadar anlayıp, tatbik ettiğimiz bizim Kûr'ânımızdır.

71

Bize gelmiştir ama diyelim ki, bir sofraya düşünün **114** çeşit yemek var, biz azar azar; ondan ve bundan alıp, "**doyduk**" diyerek kenara çekilmiş isek, o kadarlık istifade etmiş oluruz. Geri kalanlar ise diğer onlardan yiyenlere istifadeli olur.

Dengeli rûhi beslenme için hepsinden gerekli beslenmeyi yapmamız gerekir. Hem geçmişi hem de geleceğimizi bilelim.

İşte bu dünyadaki en büyük kazancımız kendi Kûr'ân'ımızı mümkün olduğu kadar geniş mânâlı oluşturmak olacaktır.

Ahirette "**ikr'a kitabek**" dediklerinde; kitabımızı açtığımızda sayfeler boş olursa veya çok az olduğunu görürsek, hüsrana uğrayanlardan oluruz. Allah onlardan bizleri eylesin.

Kûr'ân Sûrelerindeki âyetlerin toplamının **6666** adet âyet olduğunu söylerler (*ki **6666** adet olması özelliği "**Sayıların Dilinden**" bahsinde belirtilmişti*) ancak diyanet işlerinin tasdiği ile çıkmış Kûr'ân-ı Kerim'de bulunan sûrelerin âyetlerini topladığımızda **6237** âyet çıkmaktadır.

Bu sayının yarısı olarak, **3118** bir tarafta ve **3118** bir tarafta ve **1** olarak taksim oluyor.

Tam ortada olan bu **1** âyet Şu'ara Sûresinin **26/187**. âyetidir.

1 - Kûr'ân okumaya başlarken "**eûzü besmele**" çekerek, recm olmuş, taşlanmış, kovulmuş şeytandan ve cinden Allah'a istiaze ederiz.

2 - Kûr'ân'ın en son sûresi olan Nas Sûresi 114/6 sonunda da

72

﴿٦﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

minel cinneti vennasi

"O vesvese veren -gerek cinden ve gerek insândan- olsun, hepsinden de Allah'a sığınmalıdır-."

En sonunda da cinden bahsediyor.

3 - Tam ortada olan Şu'ara Sûresinin 26/187. âyeti de şeytandan (cinden) bahis ediyor.

﴿١٨٧﴾ فَاسْقُطْ عَلَيْنَا كَسَفًا مِنَ السَّمَاءِ

﴿١٨٧﴾ أَنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾

feeskıt aleyna kisefen mînessemâ'i

in künte minessadikiyne

"Artık sen eğer doğru söyleyenlerden ise üzerimize gökten bir parça düşürüver".

Ayrıca ortalarda da bahsettiği gibi başlı başına da **"Cinn"** sûresi de vardır.

Cinn, hayâl ve vehim ile ilgili değildir, ki bu **"Necm"** sûresi ile ilgilidir. Yıldız falına bakanlara da **müneccim** derler.

"Necm" yıldızına **afakî mânâda,**

"batmakta veya doğmakta olan yıldıza" diye ifade edilmişse de;

biz burada **enfüsî** mânâsı itibariyle, şahsımızda yaşanması gerektiği şekliyle baktığımızdan, bu yıldızın **her birerlerimizde mevcut** olan ve baş tacı etmeye çalıştığımız **"nefs'in heva yıldızı"** olduğunu idrak

75

etmemiz zor olmayacaktır. Gökyüzündeki yıldızı bir an bir kenara koyalım. Her varlığın kendi varlığında bir yıldızlığı vardır. Yani yöneldiği şey ki, ilk yöneldiği kendi nefsidir;

73

“ben, ben, ben,” “ben böyle bilirim,” “ben yaparım,” “benden üstün yok,” gibi vs. **benlik yıldızı** ki, kendisini aydınlatan bireysel kaynağıdır.

Meseleye bu yönüyle baktığımızda meydana gelen ifade **“batmakta olan nefsi heva yıldızına and olsun ki,”** şeklinde oluşmaktadır.

Yani **beşeri mânâda aydınlandığımız** (dikkat edin **nûrlandığımız**) değil...

Esasında bu **nefsani** mânâda olduğundan; nefsanîyet **kesif** olduğundan, kesafet de, **zulmet** olduğundan karanlıktır.

“Aydınlandığımız,” yerine beşeri bakımdan **“karardığımız,”** demek daha doğru olacaktır.

Yani Hakikat-i Muhammed-i nûruna ulaştırmayıp, kendi karanlığında bırakır.

Kişi **nefsaniyyetine** yöneldiğinden Hakikat-i Muhammed-i kamerine ayna, aydınlık ulaşamaz çünkü **o yıldız kendisine mani olur** ve o yıldızından aldığı **benlik düşüncesi** ile aydınlandığı zannı ile hareket eder.

En büyük yanılğı, bu beşerîyyet **“nefsaniyyet heva yıldızının”** peşinden koşmaktır.

Bu yıldızla yönelmede ışık bu yıldızdan alınır, ki buna yoğunlaşmış insânlara yardım ediyorum diyerek cincilik, müneccimlik ortaya çıkar. Kendi beşerîyetini ön plâna çıkarıp, kendi yıldızından aldığı bilgilerle başkalarına **“ziya”** yerine **“ziyan”** verirler.

Eğer Hakikat-i Muhammed-i kamerinden (**nûrundan**) aydınlanmaya çalışsalar, bunlara itibar etmezler.

Müneccimlik, **“beşeri NECM”**de yoğunlaşmanın neticesidir.

Burada dışarıdaki yıldızları araştırmak yerine hemen yakınımızdaki kendi nefis yıldızımızı tanımaya çalışmak daha gerçekçi olacaktır.

74

Böyle değerlendirdiğimiz zaman, bizde varlığını var zannettiğimiz, aslında **"heva"** olan yani **"bizim hevamızdan kaynaklanan o benlik yıldızının söndüğü zamana and olsun ki"** diye buyuruyor, Cenâb-ı Hakk..

Yani kendimizde varlığını var zannettiğimiz ama aslında **"heva"** olan (hevamızdan kaynaklanan) **benlik yıldızının söndüğü ana** andolsun.

Cenâb-ı Hak, ey kulum dikkat et sen de öyle bir **heva yıldızı** var ki onu söndürdüğü an, ancak **beni bulur, bana ulaşırsın**. Aksi takdirde bu sende olduğu müddetçe, kitapları yutsan, arapça alîmi olsan, hâfiz olsan, ne yaparsan, ne olursan ol, hevandan kurtulamazsın denmektedir.

Bizim beşeriyetimizden kaynaklanan "hevayı hevesimiz" nedeni ile kendimizi bir **yıldız gibi** gördüğümüzden, bunun sönüşüne de âyette **"inmekte, sönmekte olan, yok olan yıldızın yemin olsun,"** şeklinde ifade edilmiş bulunuyor.

Yani "bu yıldız yok, sen bu yıldızı ürettiyorsun, bu sende olduğu müddetçe bana ulaşman mümkün değildir," diyerek, Cenâb-ı Hakk **"andolsun"** ahdi ile bizleri ikaz etmektedir.

Böylece Cenâb-ı Hakk bizlere o kadar güzel bir misâl getiriyor, ki bahsedilen mânâ oluşmazsa, **"Kûds-ü şerif"**ten **gök yüzüne uruc**, **"Ahadiyet"** mertebesine yükselme mümkün olamıyor. Senin, benlik **"nefs heva yıldızın"**, sende olduğu sürece gök yüzüne uruc etmen ne yazık ki mümkün olamayacaktır. Bu hakikati iyi anlamaya çalışalım.

“Senin benliğin sende oldukça, ibadet bile etsen Gönül Kâ’ben meyhaneye döner,” diyen zât ne güzel söylemiştir.

75

Senin **heva yıldızın** sende yandığı, parladığı, seni o hayalen aydınlattığı sürece **“Hakikat-i İlâhiyye”**ye ve Hakkani nûrlanmaya yolun yoktur.

O halde seni aydınlattığını zannettiğin **küçücük heva yıldızını söndürüp, terk edip, Hakikat-i Muhammed-i kameri ve ilâhiyat güneşi** ile aydınlanmaya çalışmak lehine olacaktır.

Çünkü **“heva”** gerçekten en büyük “hayali ilâh”tır.

Böylece نَجْم “Necm” yıldızının **nefsi heva** yönünü ifade etmeye çalıştıktan sonra, onun diğer yönünü de idrak etmeye çalışalım. Eğer ona **Rahmâni** yönden bakmağa çalışırsak, içinde bulunan öz mânâsını şöyle anlayabiliriz.

(ayrıc

a)

ن (nun) “nur’u ilâhi” ▶ “ilâhiyat yıldızı”

ج (cim) “cemâl-i ilâhi” ▶ “ilâhiyat güneşi”

م (mim) “Hakikat-i Muhammed” ▶ “ilâhiyat kameri” ni ifade eder diyebiliriz.

Eğer bilinçli ve gerçekçi bir seyr çalışması yapabilirsek, yıldızın **“heva”**lık özelliğini **“ilâhiyat”** özelliğine çevirebiliriz ancak ondan sonra bizim yolumuz **“ilâhiyat kameri”** ne, oradan da **“ilâhiyat güneşi”** ne doğru yol almağa başlar.

Bir şeye daha dikkat çekelim.
"Necm" 53 üncü sûre olduğu gibi ilk 2 harfi de **53** lüğü ifade etmektedir.

76

ن (nun) 50

ج (cim) 3 = 53

م (mim) 40

93 (9 + 3) = 12 eder,
ki bu da "Hakikat-i Muhammediye"dir

Heva yıldızımızı bu yolla "ilâhiyat yıldız" lığımıza döndürmemiz gerekmektedir, aksi halde biz ona değil, o bize hükmedecektir.

(Necm Sûresi 53/2)

﴿مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى﴾

ma dalle sahibüküm ve ma ğava
"Arkadaşınız sapmadı ve azmadı."

"ma dalle sahibüküm"

"sizin sahibiniz delalette değildir," yani onda "Mudil" isminin tesiri yoktur ancak onda "Mudil" in karşıtı olan "Hâdi" isminin tesiri vardır.

"ve ma gava"

"onda azgınlık da, haddi aşma da yoktur."

Bu azgınlığı meydana getiren şeyler; "Aziz" "Cebbar", "Mütekebbir" isimlerinin zuhurlarıdır. **Aziziyet, Cebbariyet, Mütekebbiriyet** onda meydana gelmez. Ancak adaleti temin gayesiyle yeri geldiğinde bunları karşı tarafın menfeati için kullanır, **onlarla**

tasarruf eder, fakat onların tesiri altında kalmaz. Yani Hz. Peygamberimizden **"Aziz" "Cebbar", "Mütekebbir"** isimleri ezmek maksadıyla çıkmaz ancak adaleti temin

77

maksadıyla yeri geldikçe, karşı tarafın menfaati için, suçlulara karşı kullanır.

(Necm Sûresi 53/3)

﴿٣﴾ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٣﴾

ve ma yentıku anil heva

"O "heva"dan arzularına göre konuşmaz"

O bir şeyler anlatırken kendi hevasından nutk etmez, kendi nefsinden kelâm söylemez. Burada yine **heva** kelimesi geldi **"hevayı heves"** olarak değerlendirildi, yukarıda aynı kelimeyi biz de **heva** olarak kullandık.

Kendi **heva yıldızının sönmesi** ile ancak Hz. Rasûlullahın hakikatini anlayacak duruma gelmesi mümkün olabilebilmektedir. Hz. Rasûlullah'ın hakikatini **kamer** yani ay, ayın on dördü bedr olarak düşünürsek; senin yıldızın sende olduğu sürece ona bakmazsın; yıldızından aydınlandığını zannedersin, ama sana yıldız gibi görünen hevanı ortadan çıkarınca karşında kalacak olan **"bedr-i münir" nûrlu kamer** (ay) olur. O da Hz. Rasûlullah'ın nûraniyyetidir.

O zaman oradan feyz almaya başlarsın ve anlarsın, ki **"ve ma yentıku anil heva"**
"o hevasından konuşmuyor"

neden konuşmuyor?

Sen o hâlin ile **"heva"**nı attıktan, ondan kurtulduktan sonra,
o ki **"levlâke levlâk lema halektül eflâk"**

yani **"eğer sen olmasaydın olmasaydın bu âlemleri halk etmezdim"** Hadis-i Kûdsi'sinin muhatabı olan "ilâhi zuhur" mahalli Hz. Muhammed (s.a.v.) efendimiz kendi heva'sından konuşur mu?...

78

İstese de konuşamaz çünkü kendisinde **"Mudil"** ismi bulunmadığından onun meydana getireceği **heva'nın** da olması mümkün değildir. Dolayısıyla o hevasından konuşmaz.

Peki öyle ise nasıl konuşur?

(Necm Sûresi 53/4)

﴿٤﴾ اِنَّ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾

"in hüve illâ vâhyün yuha"
"O'nun konuşması kendisine vâhy edilenden başkası değildir."

Kendi **heva yıldızının** sönmesi ile ancak Hz. Rasûlüllah'ın hakikatini anlayacak duruma ermesi mümkündür.

Neden?...

Çünkü Hz. Rasûlüllah'ın hakikatini **kamer** olarak düşünürsek; ayın on dördü bedir gibi düşünürsek; senin yıldızın sende olduğu sürece ona bakmazsın; yıldızından aydınlandığın sürece de ondan aydınlanamazsın.

Fakat yıldızın olan **hevanı ortadan kaldırdıktan sonra**, o zaman karşında kalacak olan **bedir (ay)** dır. Dolayısıyla o da Hz. Rasûlüllah nûraniyetidir, o zaman oradan feyz almaya başlarsın ve anlarsın, ki

(Necm Sûresi 53/3)

﴿٣﴾ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٣﴾

ve ma yentıku anil heva

"O "heva"sından arzularına göre konuşmuyor,"

neden konuşmuyor?... Sen o hâlin ile hevanı attıktan

79

ve kurtulduktan sonra, o Hazret kurtulmamış mıdır?... Bundan sonra artık onun için **nefsinden konuşuyor** diye bir şey düşünmek mümkün müdür..? Daha başlarda olan bir kimse belirli çalışmalarla **heva yıldızını ortadan kaldırdıktan sonra** Hz. Rasûlüllah Aleyhissalâtu vesselâm efendimiz, ki âlemlerin güneşi olduğu halde kendisinde **heva yıldızının tesiri olması mümkün değildir**. Bunu anlayabilmek kendi yıldızının sönmesine bağlıdır. Senin yıldızın sende parladığı sürece dışarıya bakıp gerçekçi bir değerlendirme yapamazsın. Peki kendi hevasından konuşmadığına göre nasıl konuşuyormuş?..

O zaman işte
(Necm Sûresi 53/4)

﴿٤﴾ اِنَّ هُوَ اِلَّا وَحَىٰ يُوحَىٰ ﴿٤﴾

in hüve illâ vâhyün yuha

"ancak vâhy ile konuşuyor."

Kendi hevasından, yıldızından konuşmuyor, **"hakikat-i ilâhi"**den, **"ilâhi nûr"**dan konuşuyor. O'nun yıldızı, hevası yok olduğuna göre orada var olan **güneş** olmuş oluyor. Görüntüde ay olmuş oluyor ama ay da ışığını güneşten aldığına göre orada var olan **güneşin ta kendisi** olmuş oluyor. Nasıl ki ay'ın aydınlığı güneşten geliyorsa, o da hevasından konuşmaz.

(Necm Sûresi 53/4)

﴿٤﴾ اِنَّ هُوَ اِلَّا وَحَىٰ يُوحَىٰ ﴿٤﴾

in hüve illâ vâhyün yuha

"ancak vâhy ile konuşuyor." demesi **Allah'ın kelâmı** kendisinden aksedip zuhura çıkıyor, demektir.

80

Kelâm, Hakk'ın kelâmıdır. Nasıl ki kamerdeki ışık; güneşin aydınlığı, ışığı ise, ondaki kelâm da Hakk'ın kelâmıdır.

(Necm Sûresi 53/5)

﴿٥﴾ عَلَمُهُ شَدِيدُ الْقُوَى ﴿٥﴾

allemehü şediydül kuva

"O'nu müthiş kuvvetleri olan biri öğretti".

Mi'rac ile ilgili âyetlere ve bütün Âyetlerin zahirine baktığımız zaman zahir ehline hitab edecek çok güzel bir tertip görüyoruz. Âyetlerin bâtınına baktığımız zaman da bâtin ehli ârifler için en geniş ve en derin bir tertipte olduğunu müşahâde ediyoruz.

İşte Kûr'ân-ı Kerim'in zahirini olduğu gibi ayrıca bâtınını da anlayabilmek için, kişinin mânâ âlemindeki irfaniyeti ne kadarsa, bunun derinliğine ve genişliğine o derece ulaşması ancak mümkündür.

Eğer şu meselelerin özüne nüfuz etmemişse bir kimse bunun derinliğine inmesi mümkün değildir. Sadece kendi hayâlinde, kendi yıldızının aydınlattığı ve kendi yıldızının anlayabildiği kadar Mi'rac hadisesini anlamış olabilir ama bu hâlin gerçeği ile yaşanması mümkün olamaz.

İşte bu oluşumları anlayıp da yaşamak için bu âyetlerin hakikatlerine nüfuz etmemiz gerekmektedir. Mi'rac olayının tamamen yaşanması için, bizlerin bu âyetlerin hakikatlerine nüfuz etmemiz gerekmektedir. Mi'rac olayının tamamen yaşanması bizler için mümkün

olmayacağı tabiidir. Çünkü o Hz. Rasûlallah'ın müstesna bir yaşantısıdır.

81

Ancak bizler de onun ümmeti olduğumuzdan ve onun arkasından, onun izlerini takip ederek onun açtığı yoldan gittiğimizden, herhâlde bizler de biraz bir şeyler anlamamız gerekmektedir.

Önümüzde balta girmemiş bir orman olsun. Eğer buradan daha evvel bir geçen olmamışsa, bir iz de bırakılmış olmadığından o ormanda kayboluruz, fakat daha evvel bir kimse o ormandan geçerken yollarda iz bırakmış ise, biz de o izleri takip ederek tehlikesizce o ormanı aşabiliriz. İşte mânâ âleminin sonsuzluğuna giden Hz. Rasûlullahın özelliklerini Cenâb-ı Hakk bizlere bu Âyet-i Kerimelerle, bize açtığı yoldan anlatıyor ve bu yoldan siz de gelebildiğiniz kadar korkmadan Mi'racınıza gelin buyuruyor. yukarıda hakikati belirtilen

(Necm Sûresi 53/2)

﴿٢﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ

ma dalle sahibüküm ve ma ğava

"Sizin sahibiniz sapmadı, dalalette değildir ve azmadı,"

ifadesiyle onun arkasından tereddütsüzce gidilebileceği açık olarak ifade edilmektedir.

(Necm Sûresi 53/5)

﴿٥﴾ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ

allemehü şediydül kuva

"O'nu müthiş kuvvetleri olan biri öğretti."

Kûr'ân-ı Kerîmde, Cebrâil (a.s.) şiddetli kuvvetini gösterdiği bir çok hadiseler belirtilmiştir, yeri olmadığı için ayrıntılarına girmiyoruz.

82

Ancak, sen de Mertebe-i Cibril-i idrak edersen, sende de bir çok manevî idrak güçlerinin ortaya çıktığını anlarsın.

(Necm Sûresi 53/6)

﴿٦﴾ ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ﴿٦﴾
zü mirretin festeva

"Ki o akıl ve reyinde kuvvetli bir melektir, hemen gerçek melek şeklinde doğruldu."

Müfessirler belirtilen Âyetlere değişik mertebelerden az farklı ifadelerle mânâ vermişlerdir.

Âyete lûgat mânâsı ile baktığımızda;

"zü" sahip

"mirre" kuvvet, Akıl, Sağlamlık

"zü mirre" "Halk, Hasen, Güzellik"

yahud; "**Bedi-i eserler,**" anlamında,

"istiva" Müsavi oluş, itidal, istikamet v.s. anlamında belirtilmiştir.

"istiva"nın başındaki "fe" de, hemen bir oluşu ifade etmektedir.

Yukarıda Âyete meâlen verilen mânâdan da yola çıkarak, **meleğin** sadece bir **kuvvet** olduğunu düşünürsek bu kuvvetin de yalnızca Hakk' a ait olduğunu, onda var olan güçlerin aslında Hakk'ın güçleri olduğunu; o mertebede **esmâ** zuhurunda bulunduğunu ve o geceye mahsus olarak "**festeva**" ifadesiyle "**hemen doğruldu**" yani **zât tecellisine** başladığını düşünebiliriz.

Başka bir ifade ile **Cebrâil** perdesi altında, **zât**

83

tecellisine başlanmıştır diyebiliriz. Nasıl ki Mûsâ (a.s.) a ağaçtan ateş şeklinde **zât tecellisinde** bulunmuş idi.

(Ta-Ha Sûresi 20/11-12)

﴿١١﴾ فَلَمَّا أَتَيْهَا نُودِيَ يَا مُوسَى ﴿١١﴾

﴿١٢﴾ أَنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ

﴿١٢﴾ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾

“felemma etaha nudiye ya Mûsâ” (11)

“inniy ene rabbüke fahla’ na’ leyke
inneke bil vadil mukaddesi tuven” (12)

(11) Vaktaki, ateşin yanına geldi. Ya Mûsâ!. Diye nida olundu

(12) Şüphe yok benim, ben senin Rabbinim. İmdi pabuçlarını çıkar. Muhakkak ki, sen mübarek bir vâdide, Tuvadasın

Allah (c.c.) zâtîyle her yerde mevcuttur, fakat tecelli ve mertebelere riâyet şarttır.

(Necm Sûresi 53/7)

﴿٧﴾ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَى ﴿٧﴾

ve hüve bil üfûkıl ala

“O en yüce en yüksek ufukta idi”

yani **“Mertebe-i Cibril”**den en yüce ufukta zuhurda idi.

- Ufuk**, - gözün görebildiği en geniş saha;
- mânâ âleminin sonsuzluğu,
- Rasûlüllah'ın ihata ufkunun genişliğidir.

84

(Necm Sûresi 53/8)

﴿٨﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى ﴿٨﴾

sümme dena fetedella

"Sonra (Cebrâil Hz.. Peygambere) yaklaştı ve sarktı".

Yani **Cebrâillik** mertebesinden yaklaştı, yaklaştı ve sarktı (**tenezül etti**). **Zâtî yaşantı ilmini zuhura çıkardı,**

İşte o zaman **ulûhiyyet** ile **abdiyyet** mertebesi bir birine o kadar yaklaştı ki:

(Necm Sûresi 53/9)

﴿٩﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى ﴿٩﴾

fekane ka'be kavseyni ev edna

"Onunki arasındaki mesafe iki yay kadar yahud daha az kaldı".

Yani **kavs'in**

bir tarafı **abdiyyet** mertebesi

bir tarafı **ulûhiyyet** mertebesidir.

İşte bu iki "**kavs**"i yani iki mertebeyi "**kab**"ın'dan, "tutma yerinden" tutup, kendi varlığında ilk defa cem eden yüce insân Hz Rasûlüllah tır. Bu iki mertebe bir birine o kadar yakın oldu ki, nerde ise birleşeceklerdi, fakat özellikleri itibariyle iki mertebenin de hakkının korunması lâzım gelmektedir. İşte burada ifade edildiği gibi bu âlemin dışı (**zahiri**) → **halk**, içi (**bâtını**) → **Hakk'tır** ve bir birine o kadar yakındır.

İkinci bölümün baş tarafında (19) sayısını (1 + 9) toplarsak (10) on eder. On sayısını (10) (1 ve 0) ayırırsak, elde bir tane (1) ve bir de (0) kalır demiştik.

85

İşte o sıfırın (0) ortasından bir hat çekersek (0), iki kavs yani **kavseyni** olur. Eskiden cengaverler oklarını iki kavs'lı yayları ile atarak daha fazla güç sarfeder fakat okun hedefe şiddetli ulaşmasını mümkün kılarlardı. Ortadan çekilen hat "**ka'be**", tutulan yerdir.

"**Ka'be kavseyni**", İki kavs (yayı), ortadan çekilen hattan **İnsân-ı Kâmil ka'ab** eder (tutar), ki **o iki kavs'ın** (yayın) üstteki, "**ulûhiyet**", aşağısı "**abdiyet**"tir, ki böylece İnsân-ı Kâmil "**ulûhiyet**" ve "**abdiyet**" mertebelerini elinde tutar.

Biri "**kadim**"; biri ise, "**hadis**"tir.

Biri **kıdem** yani hakkın varlığı, diğeri ise **gölge**, bu âlemlerdir. İşte Mi'rac gecesi Hz. Peygambere kendi zâtında bu hakikatler, yani hakkın varlığı bildirildi. Bunlar zâhir ehline göre birer kelâm; hakikat ve mârifet ehline göre ise, birer yaşamdır.

Beşer lisânı bunları anlatmaya yetmiyor. Ta ki yaşama sokarak kişi kendi bünyesinde idrakını oluşturması gerekiyor. Bunlar gerçekten hikâye, masal veya eskilerin "**esatirül evveliyen**" dedikleri değildir. Buram, buram; kaynaya, kaynaya bizim, her birerlerimizin hayatımızı, şahsi yaşantımızı anlatıyorlar.

Bakın "**Allah yaklaştı, yaklaştı ve sarktı,**" diyor yani Allah kuluna ulaşıyor, diyor. Biz de biraz elimizi açıp o yukardan geleni tutsak olmaz mı?... "**Tutarsan tutulursun,**" diye ifade etmiştik.

O bize sarkmış, adeta bize yardımcı olsun diye uzanabildiği nispette Kûr'ân-ı ve "**el vesile**"si ile,

kopmayan urganı, ipi ile uzanıyor; yeter ki, biz tutunanlardan olalım. Bir **(1)**, "**ahadiyet mertebesi**"dir.

86

Ahadiyet mertebesinin zuhuru **İnsân-ı Kâmil**'de "**ulûhiyyet**" ve "**abdiyyet**" ile kemâle ermiştir ve bu **iki kavs** bir birinden ayrı şeyler değildir.

İnsân-ı Kâmil'in içi hak; dışı halk'tır.
Bunu tutan da "**ahadiyet mertebesi**"dir.

Mevzuları irfaniyet ile incelediğimiz zaman nasıl derinliği olan bilgiler ortaya çıkmaktadır. Bunun için de başta belirtilen "**nefs heva yıldızı**"nın sönmesi gerekmektedir. İleride tekrar bu mevzulara dönmek üzere bu kadarla bırakıp Mi'racımıza devam edelim. Herşeyin insânda zuhuru olduğu gibi "**ka'be kavseyn**"in de insânda zuhuru mevcuttur. Tarikat mertebesi itibari ile; "**ne var âlemde, o var Âdem'de**" ki söze bakarak, "**ka'be kavseyn**"i kendimizde arayalım.

İnsânın aynası olan **yüzü** ve orada bulunan alnında iki kaşı vardır, işte bunlar "**kavseyn**"dir.

İki kaşın arası ise, "**kab**"tır ve orada bulunan iki ayrı göz; **ayrı ayrı gördükleri** hâlde, **tek görüşe sahiptirler.**

Yeni gelen dervişlere rabîta olarak şeyhinin tam alnına baktırırlar, böylece "**ka'be kavseyn**" feyzinden istifade ettirilmek istenir.

(Necm Sûresi 53/10)

﴿١٠﴾ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ﴿﴾

"feevha ilâ abdihi ma evha"

"kuluna verdiği vâhy-i verdi".

İşte böyle olduğu içindir ki, abdine vâhy etti, yani Hz. Rasûlüllaha vâhyetti.

87

O vâhy ettiği şeyler ne idi oraya tekrar döneceğiz. O ka'be kavseyn'de ki olan hadise, Cebrâil (a.s.) ın yaklaşması, sarkması değil; Cebrâil (a.s.) görüntüsünde Hz. Allah (c.c) nün **zâtî zuhurunun** meydana gelip **"Hakikat-i Muhammed-i"** ile ünsiyet kurmasıdır ve bu hadise Hz. Rasûlullah'da öyle bir oluşum meydana getirdi, ki

(Necm Sûresi 53/11)

﴿١١﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ

ma kezebel fuadü ma rea

"O'nun gördüğünü kalbi yalanlamadı."

O akşam Hz. Rasûlullah öyle şeyler gördü ki, kalbi onları yalanlamadı.

Âyet-i Keriyme ne kadar açık ve ne kadar güzel bir müşahâde hâlini ifade etmekte, burada dikkat çeken bir özellikte görüşün sadece göz ile olmayıp değişik yollarla da olabildiğidir. Gözden değil **"görme"**den bahs edilmektedir. Bu mevzua da tekrar döneceğiz.

(Necm Sûresi 53/12)

﴿١٢﴾ أَفْتُمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ

"efetümarunehü alâ ma yera"

"O'nun gördükleri hakkında kendisiyle tartışacak mısınız?"

Bu âyeti Keriyme, daha sonra Mi'rac hadisesi hakkında inkarcılara bir cevap niteliği taşımaktadır. Vuku'unda

şahid olmadığı bir hadiseyi, kişinin inkar etmesi elbetteki mümkün değildir. İki kişi düşünelim, denize gidiyorlar, biri sadece ayaklarını suya sokuyor, diğeri ise, derinlere

88

dalarak oranın güzelliklerini görüyor, inci mercan çıkartıyor, dönüşte de anlatıyor. Diğerrinin bunları inkar edip onun ile çekişmesi herhâlde makul bir şey olmasa gerektir.

(Necm Sûresi 53/13)

﴿۱۳﴾ وَلَقَدْ رَأَاهُ نَزَلَةً أُخْرَىٰ ﴿﴾

ve lekad reahü nezleten uhra

"And olsun o'nu bir inişte daha görmüşü"

nerede?....

(Necm Sûresi 53/14)

﴿۱۴﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ﴿﴾

inde sidretil münteha

"Sidretül-münteha'nın yanında". *(4)

(Necm Sûresi 53/15)

﴿۱۵﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ﴿﴾

indeha cennetül me'va

"Cennet'ül Me'va onun yanındadır".

---

*(4) Sidre--ül münteha; *Mahlûkat ilminin ve amelinin kendisinde nihâyet bulup, kevn âlemini hudutlandırın bir işaret. Yedinci kat gökte olduğu rivâyet*

edilen ve peygamberimiz (a.s.) in Mi'rac gecesi gördüğü uğradığı bir makam.

Sidre ağacı, Arabistan kirazı denen bir ağaç. (Yeni lûgat sayfa 631)

89

(Necm Sûresi 53/16)

﴿١٦﴾ اذ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى ﴿١٦﴾

"iz yağşessidrete ma yağşa"

"Sidreyi kaplayan kaplıyordu"

(o sidreyi nasıl gaşy etmek (kaplamak) lâzımsa öyle gaşy ediyordu)

Şimdi burada biraz düşünmemiz gerekiyor. Biraz evvelki âyette, **cebrâil'den** bahsediyor, fakat sidreyi gaşyetmesin de **Cenâb-ı Hak'tan** bahsediyor. Bu mevzuların bir biriyle uyum sağlaması gerekmektedir. Demek ki orada gördüğü tekrar Cebrâil (a.s.) in varlığında, Hakk'ın varlığından başka bir şeyin olmadığını idrak etmesidir ve Cebrâil (a.s.) in varlığında o sidreyi Hakk'ın gaşyetmesi (kaplaması) dır.

(Necm Sûresi 53/17)

﴿١٧﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى ﴿١٧﴾

ma zağal basarü ve ma tağa

"Peygamberin gözü şaşmadı ve sınırı aşmadı"

Yani o gece gördüğü olağan üstü hadiseler karşısında şaşırmadı ve bunları anlatırken belirli bir sistem içersinde izah edip, sınırı aşmadı,

(Necm Sûresi 53/18)

﴿١٨﴾ لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ﴿﴾

lekad rea min ayati rabbihil kübra

"And olsun ki o Rabbinin Âyetlerinden en büyüğünü gördü."

Görüş! Mi'rac gecesinin en mühim oluşumlarından

90

birincisi, Cenâb-ı Hakk'ı görüş ve müşahâde hususudur. Bu babda, mevzu ile ilgili tefsir ve kitaplarda değişik yönleriyle çok geniş tafsilat vardır. Ancak izahı uzun sürer, araştırmacılar oralara da müracaat edebilir. Yukarıda sıralanan âyetlerin beşinde görüşlerden bahsedilmektedir.

- Acaba, bu görüşlerle ne kastedilmektedir?...

- O gece gerçekten Hz. Rasûlüllah Rabbini mi, yoksa âyetlerini mi görmüştür?...

- Ve bu Âyet (işaret) diye belirtilen şeyler nelerdi?...

Hz. Rasûlüllah Mi'rac gecesi açık olarak **"ben Rabbi'mi gördüm,"** demiyor ve bunu da aslında **zâhir** olarak söylememesi gerekiyordu. Açık olarak eğer **"ben Rabbi'mi gördüm"** demiş olsaydı o zaman ümmetleri ve bizler de **"O'nun gördüğü gibi"** zannederek, kendi hayâlîmizde şekillendirdiğimiz bir Rabb düşünerek O'nu aramaya başlayacaktık. Bu da putperestlik ve hayâlperestlikten başka bir şey olmayacaktı. Bu yolu kapatmak için kendisi açık olarak **"Rabbi'mi gördüm"** dememiştir.

Nitekim **"Mertebe-i İseviyet"**in iyi bilinmemesi neticesinde o zümre içinde çok büyük yanlışlıklar ortaya çıkmış, Allah (c.c.) ve İsâ (a.s.) **"baba - oğul"** teması içersinde aslından tamamen uzaklaştırılıp **"madde baba-oğul"** anlayışına indirilmiştir. Hadiseyi daha geniş mânâ da incelersek Âyetlerin içersindeki ifadelerde bildirildiği üzere, insânlığın genel seyri içersinde Hz. Rasûlüllah'ın Rabb'ını görmemiş olması mümkün değildir. Ancak bu görüş, hangi biçimde olmuştur, bunu çok iyi anlamamız gerekmektedir. Hz. Rasûlüllah'ın zuhurundan gaye, Rabb'ını görüp idrak etmek ve ehli olanlara da idrak ettirmek

içindir. İnsân oğlunun bu dünya da ulaşabileceği en üst derece, en son menzil Mi'ractır. O da böylece yapılmış oldu.

(Necm Sûresi 53/18)

91
﴿١٨﴾ لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ﴿١٨﴾

lekad rea min ayati rabbihil kübra

"And olsun ki o Rabbinin âyetlerinden en büyüğünü gördü."

Burada büyük Âyetten maksat, Âyet (işaret) demek olduğuna göre, Cenâb-ı Hakk'ın varlığını gördüğünü **Âyet** ile yani "**işaret**" ile bildirmek demektir. **Büyük âyet nedir?** Kendi varlığının hakikatinin Hakk'ın hakikati olduğunu o akşam en geniş mânâda anlamasıdır, ki bundan büyük Âyet yoktur.

Hz. Rasûlullah Rabbini daha evvelce "**ef'âl**" ve "**esmâ**" mertebeleri itibariyle müşahâde etmişken Mi'rac gecesinden "**sıfat**" ve "**zât**" merteleleri itibariyle de müşahâde ve idrak etmiştir.

İşte bu oluşum Cebrâil (a.s.) in *(Alâk Sûresi 96/1)*

اِقْرَأْ **ikr'a (oku)** emri ile geldiği gün başlamış ve Mi'rac gecesinde de kemâlini bulmuştur. Hz. Rasûlullah'ın Hira dağında başlayan seyr-i sülûku, Mi'rac gecesinde kemâlini buldu ve "**İnsân-ı Kâmil**" mertebesi ile tahakkuk etti.

Ancak bundan sonraki yaşantısında; gerek ilâhî olgunun kadr ü kıymetini bilmesi ve bildirmesi bakımından ve gerekse bu oluşumu idrak etmesi için bir Kâdir gecesi düzenlendi. İnşallah gelecek bölümde onu da ayrıca inceleyeceğiz. ("**Mübarek Geceler**" kitab-ı orada mevcuttur.) Yani Mi'rac gecesi insânoğlunun ulaştığı en

üst gece ve Kâdir gecesi de bunun tasdiklenmesi, bunun kadr-ü kıymetini bilmesi hakikatidir.

Bismillâhir rahmânir rahiym

O gece görülen "**büyük Âyet**" yani "**Âyet'el kübra**" başka bir yönden incelendiğinde; evvelce bahsini ettiğimiz

92

nefs yıldızının sönmesi neticesinde oluşan kemâlât ile meseleye bakıp çözmeye çalışmak gerektiğini anlarız. O kadar kısa bir süre içerisinde bu oluşumları yaşayabilmek son derece önemli bir olaydır. **Âdem** (a.s.) dan başlayan **insânlığın bütün ömrü** bir birine eklense ve hepsi bir kişiye verilse bile yine de oralara gidilip, geri dönülmesi imkânsızdır. Yani bizim Allah'a ulaşmamız mümkün olmayacağına göre, o hâlde Allah'ın bize ulaşması gerekiyor, demektir. Zaten kendisi de Hz. Kûr'ân-ı Kerîmin'de, "**ben size şah damarınızdan daha yakınım,**" buyuruyor.

ve (Necm 53/8. âyette de)

﴿٨﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى ﴿٩﴾

sümme dena fetedella

"**Sonra Cebrâil ona yaklaştı ve sarktı.**" buyuruyor.

Fakat Hz. Rasûlullah geri döndüğünde henüz daha yatağının bile soğumamış olduğu belirtilmektedir. Bu nasıl bir seyr'dir?... Mevzu ile ilgili kitaplarda bu **akıl dışı** bir iştir, akıl ile izah edilemez denmektedir. Doğrudur, **Akl-ı Cüz** bu işi idrak edemez. (yani yıldızla bu işe bakılırsa yıldızın ışığı bu işi aydınlatamaz. Ancak **Akl-ı Kül** ile mesele izah edilebilir.

"**âyet'el kübra - Büyük Âyet**", Hz. Rasûlullah kendisinde mevcut olan "**Hakikat-i Muhammediye**"yi en geniş şekliyle o akşam idrak etmiş olmasıdır.

Şimdi bunu şöyle düşünelim:

Bir tohum (bir çekirdek) var; o tohumun (çekirdeğin) içinde kökler, gövde, dallar, yapraklar, çiçekler, meyveler, nihâyet aynı çekirdek de var. Yani bir çekirdek ki, ağacın bütün safahatı mevcut ve ayrıca çekirdeğin kendi de mevcut....

93

Bu nasıl bir **hilkat** şaheseridir?... iyi düşünelim!.. İşte Hz. Rasûlüllah'ın yer yüzündeki hâli, o **çekirdek** gibidir. Ayrıca her birerlerimizin de hâli budur, ancak Hz. Rasûlüllah'ın hâli **en kemâlli** olandır.

Şimdi, akl-ı selim ile şöyle bir düşünelim:

O gece içerisinde çekirdek açıldı;

kök → **gövde** → **dallar** → **yapraklar** → **çiçekler**
→ **meyveler** ve içinde tekrar **çekirdekler** meydana geldi. Yani, o çekirdek bütün safahatını çok kısa bir süre içerisinde hep birlikte zuhura getirdi ve bunu idrak etti.

Bu çekirdek, "**Hakikat-i Muhammed-i**" idi.

Zuhura gelip müşahâde eden yönü ise, dünyadaki ismi ile "**Hz. Muhammed**" idi ve bu bize "**Sidre-i Münteha**"da intiha (son) olan "**sidre**" ağacı olarak bildirildi.

"**Allahu âlem**" (*daha iyisini Allah bilir.*)

Mi'rac'a çıktığında "**Sidre-i Münteha**" da, **sidre ağacı** için, "**bu âlemlerin sınırı**" deniyor. Cenâb-ı Allah insânların sınır olarak tek bir ağacı kullanmadıklarını bilmiyor mu?... İnsânlar sınır olarak tek bir ağacı kullanmazlar. Ancak **iki ağaç** olur ise, onların arası hat olarak sınır olabilir. Burada ağacın misâl verilmesi, "**Hakikat-i Muhammed-i**"nin **çekirdek** ifadesini anlatmak içindir. Yani ağacın kendisi değil, ağacın çekirdek'ten itibaren ve yine **içinde çekirdeği olarak** oluşumunu anlatmak içindir.

Sedir (sidir) ağacına Arabistan kirazı derler.

Mi'racın diğer bir yönü olan "**tenzih**"ın izahı; Hz. Rasûlullah'ın **göklere seyahat** ettiği şeklindedir. Bu hadisenin her mertebede; o mertebenin yaşamı içerisinde izahı vardır. Mühim olanı **zât mertebesi itibariyle** idrak etmektir.

94

Mi'rac hadisesinin, "ef'âl mertebesinde", "esmâ mertebesinde", "sı-fat mertebesinde" ve "zât mertebesinde" yani **her mertebede** bir izahı vardır. Oradaki yaşayanlara göre bir oluşumu vardır. Fakat mühim olanı kendi hakikati içerisinde **zât mertebesi** içindeki yaşantısını anlamaktır.

Seriat mertebesi, bunu sadece dinler, o gecenin ibadetini, günün orucunu tutar.

Tarîkat mertebesi ibadet ve zikirlerini fazlalştırır.

Hakikat mertebesinde ise, **onun hakikatına gidış** vardır, yani baş göğe kalkmıştır.

Mârifet mertebesinde ise, **yaşantısı** vardır.

Çoğunluğun görüşü **fiziksel** olarak "**Mescid-i Haram**"dan → "**Mescid-i Aksa**"ya gidildiği, daha sonrasının da **mânâ âleminde** (rûhen) cereyan ettiği şeklindedir.

Özetlersek, **iki** yönlü bir **Mi'rac olgusu** düşünebiliriz.

Birincisi **zahir ehli** için birinin bir yerlere gittiği şeklindedir.

İkinicisi **bâtın ehli** yani **ârifler** için, her hangi bir yere gidilmeyip bütün bu olgunun kendi varlığı içerisinde oluşumu hadisesidir.

Ancak **irfan ehli** bu oluşumların iki yönünü de kabul etmektedir.

Hem gidilen bir mahal vardır ve **hem de oluşan bir hâl** vardır. Gonca hâlinde bir **gül düşünelim**; **Mi'rac**; bu

goncanın çok kısa bir süre içerisinde açılıp koku vermesi gibidir. Bu oluşum **İç bünyenin genişlemesi'dir** ve ehli bilir. Gül âlemlere benzetilirse; açılım daha iyi idrak edilir.

Bir hadis-i Küdsîde,

"ben yerlere göklere sığmam mü'min kulumun

95

kalbine sığarım," ifadesi, bu babta çok manidar izah taşımaktadır. Ana hatlarıyla bu mevzua baktıktan sonra, tekrar incelemeye çalışalım. İnsânlığın ezeli arzusu olan Cenâb-ı Hakk-ı yer yüzünde iken görmek mümkün müdür?... Yoksa değil midir?

Bunu daha iyi anlayabilmek için biraz geriye dönüp,

﴿٩﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿٩﴾

fekane kâ'be kavseyni ev edna

"Onunla arasındaki mesafe iki yay kadar yahut daha az kaldı" bölümüne tekrar kısaca bakalım.

Mi'rac hadisesinin başından sonuna kadar **Cebrâil** (a.s.) Hz. Rasûllullah'ın yanında yer almaktadır.

Cibril, insânda **saf aklın** (ilmin) timsalidir.

Genelde ise, **"akl-ı küll"**ün timsali ve yoğunlaşmış ifadesidir.

"İslâm, İmân, İhsan İkan", kitabımıza konu ettiğimiz **Cibril** hadisinin "**İhsan**" bahsinde; dünyada iken Hakk-ı görmenin kapısı aralanmaktadır. Tafsilat isteyenler orayada bakabilirler.

Cebrâil (a.s.) beyazlar giyinmiş, siyah sakallı insân sûretinde Hz. Rasûllullah'a gelip,

"Ya resulullah İslâm nedir; İmân nedir; İhsan nedir; Kıyamet ne zaman kopacaktır," diye

sorduğunda; Hz. Rasûlüllah'ın **İhsân** kelimesine verdiği cevabı manidardır, şöyle ki;

“Her ne kadar (şimdilik) ibadet ediyor, namaz kılıyorken sen Allah'ı görmüyorsan da onun seni gördüğünü bilmendir,” buyuruyor. Demek ki **ihсан'ın, yedirme, içirme, fakiri doyurma değil, görüş, rû'yet**

96

olduğunu ifade ve ikaz ediyor. **“Her ne kadar”** ifadesinde **“şimdilik”** kaydı vardır, bu yolda **ısrar, sebat** ve **sabırla devam edilirse** mutlaka/kesin **rû'yet** edilecek demektir. Burada **görmenin kapısı açılmış** oluyor.

İhsân **zahir** mânâda insânları faydalandırmak ama **bâtınî** anlamda Allahı müşahâde etmektir yani **zâtî ihşandır**. Allahın zâtından ihşân etmesidir, ihşân...

Hz. Rasûlüllah kendi cephesinden **Hz. Cebrâil'i** iki **(2)** defa gerçek hüviyyeti ile gördüğünü bizlere ulaşan haberlerden bilmekteyiz. Bu tarz görüntü hiç bir insân ve peygamberlere nasib olmamıştır.

Birinci aslî görüntü, **“hira”** dağında ilk âyet geldiğinde, ikinci aslî görüntü ise, **“sidre-i munteha”**da Mi'rac gecesi vuku bulmuştur.

Daha evvelce de kısaca bahsettiğimiz ilgili Âyetlerde **Cebrâil (a.s.) in şahsında ilâhi hakikatlerin zuhuru** yani **Cenâb-ı Hakk'ın zâtî zuhuru** idi.

Bu oluşum **Hak cephesinden** bakılınca böyle idi.

Fakat **Hz. Rasûlüllah'ın** cephesinde ise, **“Hakikat-i Muhammed-i”** nin kemâli ortaya çıkmış idi, aynı zamanda... İşle bu da **“Ka'be Kavseyn”**dir.

Hz. Rasûlüllah o mertebeye, peygamber olarak **kendine has varlığı** ile ulaştı, orada en geniş şekliyle kendindeki **“Hakikat-i Muhammed-i”** tarafını idrak etti.

Bir taraftan kendindeki "**Hakikat-i Muhammed-i**",
diğer taraftan Cebrâil (a.s.) in varlığında "**Hakikat-i
İlâhiyye**",

işte orada bir **kavsin** bir tarafı, diğeri öbür tarafı oldu.

97

Ve "**kaab**" tutan da **Ahadiyet** mertebesi oldu.
Mertebe-i Ahadiyet, Ulûhiyet ve **Abdiyet** mertebelerini
elinde tutmaktadır. "**ev edna**" hatta daha da yakın
olduğu belirtiliyor, ama "**birleşti**" denmiyor. Eğer
"**birleşti**" derse iki mertebenin de özellikleri birleşmiş
olur ve o mertebelerin hakikatleri **kayb olmuş** olur.

Çünkü "**Hakikat-i Muhammed-i**" mertebesi ayrı bir
meretebe,
"**Hakikat-i İlâhiyye**" (**Ulûhiyyet**) ayrı bir mertebenin
ifadesidir.

Bunların meydana getiricisi de "**Ahadiyyet**" meretebe-
sidir. Orası da **kabza** "**ka'b**" bütün bunları tutan
meretebedir.

İşte o akşam Hz. Rasûlullahın akl-ı şerifleri **abd**
(kulluk) meretebesinin en üst derecesi olan "**Hakikat-i
Muhammed-i akl'ına**" ulaştı. İlk ve son defa bütün
insânlarda mevcut, fakat çok düşük kapasite ile çalışan
beyin **tam kapasitesi** ile çalıştı.

Bütün insânlara bu imkân verilmesi hem haksızlık
olmaması hem de Hz. Rasûlullah'ın hâlinin akıl
edilebilmesi içindir. Yoksa insânlar kendilerini bu
hadisenin dışında görmüş olurlardı.

O gecenin hatırına bizlere de son derece geniş
kapasiteli beyinler verildi. Bizler de ne kadar çok beyin
kapasitesini genişletirsek, "**Hakikat-i İlâhiyye**" o

derece genişlik ve kemâlât içerisinde idrak eder ve yaşarız. Aksi hâlde nefs, tabiat ve duyguların mahkumu olan **aklı-ı cüz'imiz** ile bu ilâhi yaşam ve oluşumları idrak etmemiz ebediyen mümkün olmayacaktır.

Tarîkat mertebesi itibari ile; **"ne var âlemde o var**

98

Âdemde," ki söze bakarak **"ka'be kavseyn"**i kendimizde arayalım. İnsânın aynası olan **yüzü** ve orada bulunan **alında iki kaşı** vardır.İşte bunlar,"**kavseyn"**dir

iki kaşın arası ise **"ka'b"**tır ve orada bulunan **iki ayrı göz**; ayrı ayrı gördükleri hâlde, **tek görüşe** sahiptirler.

Rabitanın sırrı buradadır. Kendimizi tanımamız yolunda katedeceğimiz küçük mesafeler bizlere çok şeyler kazandıracaktır. Yani çalışmalarımızı dışarısını tanımak yönünde değil de kendimizi tanımak yönünde yaparsak o bize daha çok şey kazandıracaktır. Mi'racta ilk defa tahakkuk eden **"Rû'yetullah-ı"** daha başka yönleriyle de ele almaya çalışalım.

Hz. Rasûlüllah'tan gaye **"rû'yetullah"**tır. Allah'ı dışarda da müşahâde edebilmedir. Allah'ın bânın yani **a'mâ'dan zuhura çıkması**, **kendini göstermesi** içindi. O hâlde kendini göstermesi ağız, kulak, burun değildi; **göz, görünme** idi. O zaman gören, görünen, görmeyi mümkün kılan araç, vesile gerekiyordu. Hedef bu olduğuna göre hâlâ Hz. Rasûlüllah'ın Mi'rac gecesi rabbini görmesi konusunda neden ihtilâfa düşüyor?...

Ehl-i hâl bir ârif zât'a sormuşlar; **"Allah'ı görmek mümkün mü?... O da "görmemek mümkün mü?..."** demiştir. **"İmânın başlıca şartı: her nerede olursan ol Cenâb-ı Hakk'ın seninle olduğunu bilmendir."**

Kişi bu hakikati bilse de bilmese de, bu hakikat mutlak böyledir. Rû'yetin başlangıç yaşantılarında son derece

önemi olan hakikat-i biraz gayret sarfederek anlamağa çalışmamız bizlere çok şeyler kazandıracaktır.

(Hadid Sûresi 57/4 Âyette)

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ

99

“ve hüve me’aküm eynema küntüm”

“O sizinle beraberdi siz nerede idiniz”? hitabına bu beraberliği bilenlerin vereceği **“yarabbi seninle beraberdik,”** cevabı ne mutlu bir son olacaktır.

O gün sorulacak sorulardan bir tanesi budur.

Onunla olduğunu bilen, **“onu gördüm,”** der.

Gözünün olduğunu bildiği hâlde bilmez ise, **“görmedim, var mı ki?..”** der.

“Tefekkür gibi ibadet yoktur” *(5)

Bu Hadis-i şerifin özünü çok iyi anlamamız gerekmektedir. Ne yazık ki **fiilî ibadetleri**, ibadetin son menzili zannedip, sadece şekilleri ile iktifa etmeye çalışıyoruz, tefekkürün bizleri nerelere yükselteceği bu Hadîs-i Şerif ile çok güzel ifade edilmektedir.

Hiz. Mevlâna da *Mesnevi-i Şerifin 1. inci cildinde*

“Ârif bir kişi ile bir saat sohbet, yüz senelik nafil ibadetten hayırlıdır” buyurdular.

Sakın ha: ibadeti küçük görüyoruz zannetmeyin, anlatmak islediğimiz, uyuşuk, gaflet içinde, muhabbetsiz, yapılan ibadeti, gerçek, canlı muhabbetli ve idrakli yapmaya yöneltmeğe yardımcı olmağa çalışmaktır.

“Allah nezdinde en mutlunuz onlardır ki sabah ve akşam Allah cemâlini görürler, bu öyle bir zevktir ki bütün bedenî zevklere nisbeti bahr-ı muhitin

(büyük dış deniz) bir damlaya nispeti gibidir.”
(Hadis i Şerif 54) ***(6)**

Müthiş bir ifade, yorumunu siz yapın.

“Rabbınızı gördüğünüz zaman onu ay’ı gördüğünüz gibi (aşıkâr tecelli ettiğini) görürsünüz.”
(Hadis-i şerif 55) ***(6)**

100

“Günahkar olduğun hâlde Allah’ın cemâl tecellisini göremezsın” (Hadis-i şerif 56) ***(6)**

Günah yükün üstünde olduğu müddetçe Cenâb-ı Hakk’ı müşahâde etmen mümkün değildir. Allah (c.c.) cümlemizi kurtarsın. Amin.

(Başta belirtilen yıldızın sönmesidir.)

“Rabbimi en güzel sûrette gördüm” (Hadis-i şerif)

*(7) “Bir nûr gördüm” (Hadis-i Şerif)

*(5) “Hadisi şerifler mevzulara göre” (Hadis-i şerif 15) (Hadis-i şerif 712)

*(6) “Hadis-i Şerifler mevzularına göre” (Hadis-i Şerif 54-55-56)

*(7) İslâm tarihi Şehbenderzade Filibeli Ahmet Hilmi S-145

İmam-ı Ali’nin

“İlâ a’büdü rabben lem erahu”

yani **“görmediğim Rabbe ibadet etmem,”** sözü, irfan ve müşahâde ehlinin gerçek hâlini çok veciz bir şekilde ifade etmektedir.

Ehlullah rû’yeti beş şekilde ifade etmişler ***(8)**

1. **“ma reeytü şeyen illâ rû’yetullahu ba’dehu!”**

- **"Akabinde Allah-ı görmediğim hiç bir şey yok"**

2. **"ma reeytü şe'yen illâ rû'yetullahi fiyhi!"**

- **"Bir şey görmem ki onda Allahı görmüş olmayayım"**

3. **"ma reeytü şe'yen illâ kablehu"**

- **"Her şeyden evvel onu görürüm"**

101

4. **"illâ Allah"**

- **"Ancak Allah"**

5. **"lâ yerallahu illâ Allah"**

- **"Allah-ı ancak Allah görür,"** ifadesiyle târif etmişlerdir.

Yani beşerin Allah'ı görmesi mümkün değildir. **"Çık aradan kalsın yaradan,"** dedikleridir.

Bu târiflerin daha ilerileri de vardır, yeri olmadığından bu kadarla iktifa ediyoruz.

Hz. Rasûlüllah **"Mescid-i Aksa"**ya gelince orada bütün peygamberlerin rûhlarına **iki rek'at** namaz kıldırıldığını bildirmişlerdir. ***(9)**

Bu oluşum, kendisinde bütün peygamberlerin makamının mevcut olduğu ve kendi mertebesinin de onların üstünde olduğunu göstermektedir, ayrıca onun ümmetinin de, diğer ümmetlerden üstün olduğu anlaşılmaktadır.

Mi'rac gecesi **iki kase** geldi;
birinde **süt**,
birinde **şarap** vardı.

Cebrâil (a.s.) **"hangisini dilersen iç!"** dedi.

"Ben sütü içtim"

Cebrâil (a.s.) "**Hak Teâlâ Hazretleri ümmetine İslâmlığı hediye etti,**" dedi. ***(10)**

---

*(8) Muhyiddin-i Arabi "Lübbül Lüb" Osmanlıcadan çeviri Necdet Ardiç. Shf 63

*(9) Peygamberler tarihi (Altı Parmak) (S-552)

*(10) Peygamberler tarihi (S-552)

102

Aynı gece "**Sidret'ül Münteha**"ya vardığım zaman bana **üç şey** verildi:

- Biri **beş vakit namaz, *(11)**
- ikincisi **Bakara sûresinin sonu** ve
- üçüncü olarak da **ümmetimin büyük günahları** affedildi.

Daha evvelki sayfalarda "**Sidre'tül Münteha**"dan bahsedilmiş, oradan "**kuluna nasıl vâhyedilmesi lâzımsa öyle vâhyettiği,**" bildirilmişti, o şeylerden bir kısmı bunlardır.

Peygamberimiz (s.a.v.) Hazretleri göklere ve "**Sidret'ül Münteha**" ya ve cennete geçtiği zaman Cebrâil (a.s.) dedi ki!

"Ya Rasûlüllah : Ben bu mevkiden yukarı çıkamam. Eğer yukarı çıkarsam ARŞ'ın nûrundan yanarım. Çünkü bundan ileri gemeğe senden gayrisine yol yoktur." ***(12)**

Çünkü varoluş mertebesi orası olduğundan daha yukarı çıkmaya yolu yoktu. Eğer çıkmış olsaydı kendi ifadesiyle "**yanarım**" diyordu, yanacaktı, **yok olacaktı, kimliği kaybolacaktı.**

“Yanarım” demesi, kendisinden birşey kalmamasıydı, ama Hz. Rasûlüllah **“yanarsam ben yanarım,”** dedi.

Neden geçebildi oraya?...

Çünkü o **zât** kaynaklı olduğundan onun mertebesi çok

---

*(11) *“Salat, Namaz” isimli kitabımızın ilgili bölümünde izah vardır*

*(12) *Peygamberler tarihi (Altı Parmak) (S-554)*

103

daha yukarılara, **“zât”**a kadar dayanıyordu. İşte aşağıdaki **nefs yıldızlığından**, (beşeriyetinden) geçti ama **hakikatine** ulaşmış oldu. Dolayısıyla Cebrâil (a.s.) yukarıya çıkmış olsaydı kimliğini kaybedecekti, tabii ki bir varlık için kimlik kaybı zor bir şeydir.

Ama **insân Hakk yolunda** bu **beşeri kimliği atıyor, kaybediyor**, fakat bu sefer **hakiki kimliği** kendisinde olduğundan o kaybettiğini çok daha fazlasıyla zuhura çıkarmış oluyor. Hz. Rasûlüllah'ın kaynağı **“Ahadiyyet - Zât”** mertebesinden olduğundan Cebrâil (a.s.) kaynağı ise, **“Vâhidiyet - Sıfat”** mertebesinden olduğundan; Hz. Rasûlüllah o sıfat mertebesine geldiğinde, kendi mertebesi itibarıyla daha yukarı çıkması icabediyordu.

Cebrâil (a.s.) o mertebede, **“ben buradan daha yukarı çıkamam,”** dedi. Çünkü onun daha yukarıda yeri, **halkediliş kaynağı yoktu**. Orada kaynak hâli olmadığı için, onun **“yanarım,”** demesinin anlamı, kimliğinin kaybolmasına işarettir. Böylece Cebrâillik ortadan kalkmış olurdu. Hz. Rasûlüllah, **“yanarsam ben yanayım,”** demekle, yıldızı, (**beşeriyeti**) sönsen de, yukarıda da hakikati ve kaynağı olduğundan o hâliyle yaşantısına devam ediyor. Yani **Ahadiyyet** mertebesinde **Nûr-i İlâhi** ile hayatiyeti devam ediyor.

Sidre-i Müntehaya gelindiği zaman Cebrâil (a.s.).

“Rabbine selâm ver,” diye işarette bulundu.

İşte burada Peygamber (s.a.v)
"ettehiyyatü lillâhi vessalavatü vettayyibat"
yani "oturuşum, salavatlarım, yaptığım iyi
işlerim Allah için'dir," diye söyledi.

Bunun üzerine Cenâb-ı Hakk!
"esselâmu aleyke ya eyyühennebiyyü ve
rahmetullahi ve berakatühu" buyurdu.

104

Yani "**Rahmet ve bereketim senin üzerine olsun
ey peygamberim,**" dedi.

Bunun üzerine Hz. Peygamber,
"esselâmu aleynâ ve alâ ibadillâhissalihin"
yani "**selâmet bizim ve salih kullarının üzerine
olsun,**" dedi.

Ve bu hadiseye şahid olan melekler de,
"eşhedü en lâ ilâhe illâllah
ve eşhedü enne muhammeden abdühu ve
rasûlühu" diyerek, "kelime-i şehâdet"i getirdiler.
Böylece Hz. Rasûllullah'ın risâleti Melekût âleminde de
tasdik edilmiş oldu.

Biz şehâdeti getirmekle Hz. Peygamberin,
peygamberliğini **Ef'âl** âleminde, yani "**âlem-i şehâdet**"te
tasdik ediyoruz.

O gece ise, bu şehâdet ile "**âlem-i melekût**"ta
(melekler âleminde başka ifade ile rûhlar âleminde)
peygamberin, peygamberliğinin tasdik edilmiştir.

Mi'rac hadisesine kadar kelime-i tevhid
"lâ ilâhe illâllah muhammedün rasûlüllah " şeklinde
iken, meleklerin şehâdetiyle

"eşhedü en lâ ilâhe illâllah
ve eşhedü enne muhammeden abdühu ve Rasûlühu"
şekline dönüşmüştür. Çünkü gerçek tamamen ortaya
çıkış ve **müşahâdeli** yaşam başlamıştır. İslâmın gayesi
de budur: hayâl ile değil **müşahâde** ile yaşamaktır.

Çok az bir kısmını nakil etmeye çalıştığımız Hz. Rasûllullah'ın Mi'rac hadisesini daha iyi anlayabilmemiz için,

1 - İdris (a.s.)	Mi'racını	"yükseltilişini"
2 - Mûsâ (a.s.)	Mi'racını	"mülâkatını" ve
3 - İisâ (a.s.)	Mi'racını	"göğe alınışı" nı da

105

kısaca anlamaya çalışmamız yerinde olacaktır.

1 - İdris (a.s.)

Kûr'ân'ı Kerîmin bildirdiği şekliyle Mi'racı, **"yükseltilişi"** şöyledir.

(Meryem 19/56-57)

﴿٥٦﴾ وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ

إِذْ هُوَ كَانَ صَدِيقًا نَبِيًّا

﴿٥٧﴾ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا

**"vezkur fiyl kitabi idriyse
innehü kane siddiykan nebiyyen" (56)
"ve refa'nahü mekanen âliyyen" (57)**

"Ey Muhammed! kitap'da idris'e dair söylediklerimizi de an; çünkü o dosdoğru bir peygamberdi. Onu yüce bir yere yükselttik."

İnsânlığın ilk **Mi'racı** (göğe yükselişi) **İdris** (a.s.) ile başlıyor. Hz. Muhyiddin-i Arabi **"mekanen âliyyen"**in (yüce mekanın) **güneş** olduğunu belirtiyor. Yani Güneş sistemi içinde en âli mekan o olduğu için, anlaşılın diye öyle ifade ediliyor.

2 - Mûsâ (a.s.) ın Mi'racı "Mülâkatı"

Kûran-ı Kerîm'in bildirdiği şekliyle şöyle olmuştur:

(A' raf Sûresi 7/143 âyetinde)

﴿١٤٣﴾ وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا
وَكَلَّمَ رَبَّهُ

106
قَالَ رَبِّ ارِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرِيكَ
وَلَكِنْ أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ
فَإِنْ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرِينِي
فَلَمَّا تَحَلَّىٰ رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا
وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا
فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ
وَإِنَّا أَوْلُ الْمُؤْمِنِينَ

"ve lemme cae Mûsâ limiykatina
ve kelleme hü rabbühü
kale rabbi eriniy enzür ileyke kale len terâniy
ve lakinizür ilel cebeli
feinistekarre mekane hü fesevfe teraniy
felemma tecella rabbühü lil cebeli ce'ale hü
dekken
ve harre Mûsâ sa'ıkan
felemma efaka kale sübhaneke tübtü ileyke
ve ene evvelül mu'miniyne"

"Mûsâ tayin ettiğimiz vakitte gelip Rabbi onunla
konuşunca

Mûsâ: Rabbim! Bana Kendini göster. Sana
bakayım" dedi.

Allah: "Sen Beni göremezsın ama dağa bak,
eğer o yerinde kalırsa, Sen de Beni göreceksın"
buyurdu.

Rabbi dağa tecelli edince onu yerle bir etti ve Mûsâ da baygın düştü; ayılınca "Ya Rabbi, münezzehsin, sana tevbe ettim, ben inananların ilkiyim," dedi.

Mûsâ (a.s.) buradaki "**ben inananların ilkiyim,**"

107

ifadesine dikkat edelim. O güne kadar inananlar yok muydu ki Mûsâ (a.s.) böyle bir ifade kullandı?... Tabii ki vardı, ancak o'nun ilkiği **Mûsevîyet** makamının ilki olmasının ifadesiydi.

İbrahim (a.s.) de, "**beni mü'minlerin ilki olarak yaz demişti.**" Peki O güne kadar mü'minler yok muydu?... Tabii ki vardı, ancak o'nun da ilkiği **İbrahîmiyet** makamının ilki olmasının ifadesiydi.

3 - İsâ (a.s.) in Kûr'ân-ı Kerîm'in bildirdiği şekliyle Mî'râcî "**göge alınışı**" şöyle olmuştur:

(Ali İmran Sûresinde 3/55)

﴿٥٥﴾ اذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ
وَرَأَيْكَ إِلَىٰ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا

"iz kalallahü ya ıysa inniy müteveffiyke
ve rafi'uke ileyye
ve mutahhirüke minelleziyne keferu"

"**Allah demişti ki; "Ey İsâ! Ben seni eceline yetireceğim (dünyada yaşam süreni tamamlayacağım), seni kendime yükselteceğim, inkar edenlerden seni tertemiz ayıracağım."**

(Nisa Sûresi 4/157-158)

﴿١٥٧﴾ وَقَوْلِهِمْ

إِنَّمَا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ
وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ
وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ
لَفِي شَكٍّ مِنْهُ

108
مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ
وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٨﴾
بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ
وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

"ve kavlihim inna katelnel mesiyyha ıysebne meryeme resulallahı ve ma kateluhü ve ma salebühü ve lakin şübbihe lehüm ve innelleziynah-telefü fiyhi lefiy şekkin minhü ma lehüm bihî min ilmin illâ ittiba `azzanni ve ma kateluhü yakıynen" (157)"bel refe'ahullahü ileyhi ve kanallahü aziyzen hakiymen" (158)

"Allah'ın peygamberi "Meryem oğlu İsâ Mesih'i öldürdük" demelerinden ötürüdür. Oysa onu öldürmediler ve asmadılar fakat onlara öyle göründü. Ayrılığa düşdükleri şeyde doğrusu şüphe-dedirler, bu husustaki bilgileri ancak sanıya uymaktan ibarettir kesin olarak onu öldürmediler, bilakis Allah onu kendi katına yükseltti. Allah güçlüdür, Hakim'dir."

Görüldüğü gibi İdris (a.s.) in sadece göğe alındığı bildirilmektedir.

Mûsâ (a.s.) in Tur dağında, yani dünya üzerinde olan bir mülâkatı vardır.

Rû'yet "görüş" dileğinde bulunduğunda; "len terâni"

"**asla beni sen göremezsın**" hitabına maruz kalmıştır. Mûsânın (a.s.) içinde bulunduğu "**Mûseviyet**" mertebesindeki bu ricâsında Allah'ın cevabı böyle olmuştur. Dağa edilen tecelli neticesinde düşüp bayılmıştır.

Hz. Rasûllullah'ın ise, o gece

109

(Necm Sûresi 53/11)

﴿١١﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ

"**ma kezebel fuadü ma rea**"

"**fuad rû'yet ettiğini (gördüğünü) tekzib etmedi (yalanlamadı),**"

(Necm Sûresi 53/17)

﴿١٧﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ

"**ma zağal basarü ve ma tağa**"

"**gördüğünü kalbi yalanlamadı". "gözü ne şaştı ne de aştı".**

O kadar harikalar içinde. Kendisinde hiç bir değişiklik olmadı, ve aynı gece bütün **âlemleri seyrederek geri döndü**. Ne büyük oluşumdur!..

İsâ (a.s.) göğse alındı, orada **ikinci semâda** kaldı.

Mertebesi "fena fillâh" "Hak'ta fani olmak" olduğundan Allah'ın ilminde belirlenen süre dolduktan sonra Mi'rac'tan (**ikinci semâ'dan**) geri dönüp "**baka billâh**" hâline "Hakta baki olmak" ulaşacaktır ve **Şariat-ı Muhammed-i** üzere hüküm edecektir.

Mehdi (a.s.) ile birlikte dünyaya belirli bir süre düzen verdikten sonra gerçek eceliyle ölüp Hz. Peygamberin yanına defnedilecektir. O da böylece gerçek seyr-i

sülûkunu tamamlamış olacaktır ve bir müddet sonra kıyamet kopacaktır. Belirli bir süre sonra insânlığın kıyamet sonrası programı uygulamaya konacaktır.

Ümmet-i Muhammed'in Allah'ı müşahâdesi mümkün müdür?

110

(En'am 6/31)

﴿٣١﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ

kad hasirelleziyne kezzebu bilikaillâhi

"Allah'a mülaki olmayı yalanlayanlar mutlak hüsrandır."

(En'am 6/52)

﴿٥٢﴾ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ

بِالْغَدْوَةِ وَالْعَاشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ

ve lâ tatrüdilleziyne yed'une rabbehüm bil ğadati vel aşıyyi yüriydune vechehü

"Sabah ve akşam Rablarının vechini (yüzünü) görmek için dua edenleri huzurundan kovma"

(Bakara 2/115)

﴿١١٥﴾ وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ

فَإِنَّمَا تُوَلَّوْا فَنِّمَّ وَجْهَ اللَّهِ

"ve lillâhil meşriku vel mağribü

feeynema tüvellu fesemme vechullahi"

"Doğu ve batı Allah'ındır, nereye dönerseniz Allah'ın vechi (yüzü) oradadır."

Mûsâ (a.s.) a **Mûseviyet** Mertebesinde, "**len terâni**" "**asla göremezsın**" derken

Muhammed (a.s.) a **Muhammediyyet** Mertebesinde, "**feeynema tüvellu fesemme vechullah**" "**nereye dönerseniz Allah'ın vechi (yüzü) oradadır,**" buyuruluyor.

111

(Rad 13/2)

يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بَلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ

"**yüfassilül ayati le'alleküm bilikai rabbiküm tükünune**"

"Allah âyetlerini açıklar, umulur ki, siz Rabbinize yakıyn olarak mülaki olacağınızı bilesiniz."

(Hadid 57/3)

﴿٣﴾ هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ
وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣﴾

"**hüvel evvelü vel ahırü vez zahirü vel bâtinü ve hüve biküllü şey'in aliyümün**"

"Evvel, ahır, zahir, bâtin odur; o her şeyi hakkıyla bilendir."

Zikr "**ilâ mevcude illâ Allah**" "Mevcud yoktur ancak Allah vardır."

(Enfal 8/17)

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ

“ve ma remeyte iz remeyte ve lakinnallahe rema”

“Attığın zaman sen atmadın ancak Allah attı”
(Kaf 50/16)

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ
“ve nahnü akrebü ileyhi min hablil veriydi”

112

“Biz ona şah damarından daha yakınız”.

(Ahzab33/56)

﴿٥٦﴾ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾

“innallahe ve melâiketehü yusallune alennebiyyi ya eyyühelleziyne amenu sallu aleyhi ve sellimu tesliymen”

“Gerçekten Allah ve melekleri Peygamber üzerine salât ederler, Ey imân edenler! Siz de ona salât edin ve gönülden teslim olun”

(Enbiya 21/107)

﴿١٠٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾

“ve ma erselnake illâ rahmeten lil âlemiyye”
“Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik”

(Hadis-i Küdsi)

“levlâke levlâk lema halaktul eflâk”
“Eğer sen olmasaydın, olmasaydın bu âlemleri halk etmezdim.

(Hadis-i Şerif)

“men arefe nefsehu fekad arafe Rabbehu”
“kendi nefsinin ârif olan/bilen, kendisinin Rabbini ârif olur (bilir)”

(Hadis-i Şerif)

“muti kable en temutu” (Zümer 39/9)
“mevt olmadan (ölmeden) evvel mevt (ölü) olunuz”

113

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ
وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٠٠﴾

**“kul hel yesteviylleziyne ya’lemune
velleziyne lâ ya’lemune
innema yetezekkerü ulul elbabi
“De ki; Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?
Ancak Kâmil akıl sahipleri anlar”**

(En’am 6/50)

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿١٠١﴾

**kul hel yestevil a’mâ vel bæsiyrü
“De ki: görenle görmeyen bir olur mu”**

(İsra 17/72)

﴿٧٢﴾ وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى
فَهُوَ فِي الْأَحْرَةِ أَعْمَى

"ve men kane fiy hazihî a'mâ fehüve fiy'l ahireti
a'mâ

"Kim burada a'mâ olup Rabbini göremezse
ahirette de a'mâdır!"

**Ümmet- i Muhammed'in Allah'ı müşahâdesi
mümkündür.**

Yukarıda belirtilen ve benzeri bir çok âyet ve hadis

114

bize bunun mümkün olduğunu göstermektedir, zâten
gaye de budur.

Âdem (a.s.) ile başlayan Allah'ı bilme seyri

- yavaş yavaş yükselerek **Mûsâ** (a.s.) → "Tenzih"
mertebesinde, **görölmek** istendi ise de, "len terâni"
"sen beni bu mertebede asla göremezsin," hitabı
geldi.

- **İsâ** (a.s.) → "Teşbih" mertebesinde,

"rafe allahu ileyhi" "Allah onu kendi katına
yükseltti," buyurdu. O'da orada kaldı geri dönemedi,
daha sonra indirileceği, evvelce bahsedildi.

- Ve işte iki cihan serveri Allah'ın habibi son
Peygamberi bir gece "**sübhanellezi esra**" ile başlayan
muhteşem olguyu habibine hediye etti.

Allah'ın ezeldeki gayesi kendisinin bilinmesi idi, o gece
bu bilinç **Abdiyyet** mertebesinde kemâlini buldu. Bütün
mertebeleri kendinde topladığından "**Tevhid vahdet**"
meydana geldi ve bütün bu oluşumları **ümmetine hediye**
etti. Ve ümmetinin belirli gayretleri sonunuda Allah'ı
müşahâde edebileceklerini ifade etti.

İslâm, → "insânlığın" kemâli.

Mi'rac da → "**İnsân**"ın kemâlidir.

Bunun da kemâli → "**kadr**" kadrini kıymetini bil-
mektir.

GÖRÜŞ VE MÜŞAHÂDE;

Görüş; Çok yönlü ve idraklere göre değişen bir olaydır.

Allah-ı,

Zât-ı Mutlak itibariyle görmek, "**muhaldir**"
imkânsızdır.

Zât-ı Mukayyed olarak ve **Rububiyet** mertebesi
itibariyle görmek, mümkündür.

115

Ve bunun her mertebede ayrı bir oluşumu vardır.

"**ef'âl**", "**esmâ**", "**sıfat**" ve "**zât**" mertebeleri
itibariyle, bilinç ve değer yargıları değişiklik arz
etmektedir.

Gerçek İslâm'ın oldukça zor anlaşılan yönleridir. Geniş
İslâm kültürü, sadece **sathi genişleme** ile değil, onunla
birlikte **şakulî** yükselişle anlaşılabilir.

Ârifler, "**vuslat mârifettir,**" demişlerdir. Yani bu
oluşumların kemâli, mârifet mertebesidir. Bu mertebeye
ulaşmamış kimseler, bu hâlleri ezberleyerek öğrenseler
dahi yaşamaları mümkün değildir, "**men lem yezuk lem**
yuğraf" yani "**tadan bilir,**" denmiştir.

Şeriat ve **tarikat** mertebesinde, "**tenzih**" vardır.
ilâhi varlık ötelerdedir, görülmez; **bilinir**. Onun için
Mûsâ (a.s.) "**len terâni**" hitabına maruz kaldı.

Hakikat mertebesinde, "**teşbih**" (benzeşme) vardır.
Bu mertebede kulun varlığı yok olur, "fena fillâh"tır.
"**Hakta fani oluş**" "tükeniş"tir, "**İsevîyet mertebe-**
si"dir. Bu mertebede kulun varlığı olmadığından yine
belirli birimsel bir görüş söz konusu değildir.

**Mûsevîyette, Allah ötelindedir görülmez,
İsevîyette, kul yoktur yine görülmez**

ancak "**Mârifet**" mertebesi itibariyle görüş ve **müşahâde** meydana gelebilmektedir.

Bu görüş ise, ümmet-i Muhammediyye'ye has bir görüştür. Burada **kuldan gören Hakk** ve **görülen de Hakk'tır**. Çünkü burası "**tevhid**" ve "**vahdet**" makamıdır. Bu sır ancak efendimizin şahsında Mi'rac gecesi vuku bulup insânlığa hediye edildi. İnsânlığın ulaştığı en üst seviyedir. İşte bu **beraberliği, tekliği** belirtmek için efendimiz Mi'rac'tan döndükten sonra,

116

"men reani fekad reel hak" şaheser izahını yaptı.
yani "**beni gören Hakk-ı gördü,**" buyurdu.

Gerçek medeniyet bu istikamette ilerlemektedir. Mekanik gelişme ise, bu dünyada kalacak fiili olan nefsin medeniyetidir, ki insânlığa sadece ızdırap verir-vermiştir.

Bismillâhir rahmânir rahîm,

İşte bu makam "**varis-i Muhammedi**"lerin makamıdır ve Allah'ı her mertebesi itibari ile ancak onlar müşahâde ederler.

Bu makam "**hakikat-i Muhammedi**"nin "**varis-i Muhammedi**"lerin makamıdır, ki bunlar Allah'ın her mertebesi (**ef'âl, esmâ, sıfat, zât ve insân-ı kâmil**) itibariyle müşahâde ederler. Bunların diğer ismi "**irfan ehli**", "**ârifler**"dir.

Alimler ise, birer mertebesi yönüyle veya ihtisası olduğu mertebesi ile Hakk'ı idrak, müşahâde ederler.

Bir kimse Hakk'ı belirli makamlardan müşahâde eder de diğerlerinden **müşahâde edemezse** o fırka (**fark**

ehli) olur. **Tevhid ehli** ise, bütün mertebelerden seksiz, **şüphesiz müşahâde** eder.

Bu hâl (Ali İmran 3/18)

﴿١٨﴾ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

"şehidallahü ennehü lâ ilâhe illâ hüve"

"Allah şahittir ki kendinden başka ilâh yoktur" ifadesiyle Allah'ın kelâmında zuhur eder. Yani bu yaşantı bu kelâm ile meydana çıkar.

Allahın **"lâ ilâhe illâ hüve"** şahitliği **kendinden**

117

kendinedir ve şahit olan ancak kendidir. Yani şahit olan da, olunan da kendidir. Allah bunu zâtından Kûr'ân-ı Kerim'de ifade eder. Fakat **Ârif kişinin** de **lisânından** bu ifadeyi dile getirir. Yani bu yaşantısını ârif kişinin lisânından ve hayatından ortaya koyar. İrfan ehli en geniş şekliyle, bütün mertebelerinden; irfaniyet noktasına gelmekte olanlar da gelebildikleri mertebeden bunu zevk ederler.

(Araf 7/172)

وَأَشْهَدُهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ

"ve eşhedeüm alâ enfüsihim"

"Onlar kendi nefisleri üzerine şahid oldular" ifadesiyle de **"abdiyyet-i hakiki"** mertebesinden, bu yaşam hâli ifade edilir. **Hakiki abdiyyet (kulluk)** mertebesinden; İşte kişi bu Âyetin hükmüne girdiğinde, onun tahakkukunu sağladığında **hakiki abd (kul)** oluyor, demektir. **Şehâdet** kelimesi de bununla bitiyor, **"abdehu ve resûlehu"...**Bakın burada **"abdiyyet"**, → **"risâlet"**ten evvel geliyor. Çünkü **risâlet** özel bir hâldir,

Allah'ın belirli kimselere lûtfettiğidir ama **abdiyyet bütün insânlara açıktır**, genellemesi itibariyle o öne alınmıştır.

İnsânların **bireysel** olarak kendi yaşamları vardır. Yani kendisindeki "**hakikat-i ilâhi**"den farıkında olmadığı yani gaflet hâlinde yaşamları vardır. Ne zaman ki "**hakikat-i ilâhiyye**"yi hisseder ve bunu yaşamına tatbik etmeye başlarlar o zaman **kendi nefisleri üzerine şahit** olurlar. İslâmın, müslümanın en büyük vasfı **şehâdet, müşahâde ehli** olmasıdır. Biz bu kelimeyi (**şehadet**) lâfzi söylersek, kelâmî olarak söylemiş oluyoruz, ama kelâm ile birlikte yaşantımızda tatbikatta ise, o zaman müşahâde eder ve şehâdet eder, şahid oluruz. Yani "**eşhede**"nin sahibi oluruz.

118

İnsân görmediği birşeyin şahidi olmaz ancak böyle bir şahitlik yaparsa o da **yalancı şahid** olur, ki hukuku saptırmaktan, haksızlık yaptığı için ceza alır. Yani nefsani olarak işlediğimiz bu amelde, ettiğimiz yalancı şahitlik hâlinde, rûhumuz **bâtını** kaldığından, onu zuhura çıkarmadığımızdan, rûhumuzu cezalandırmış oluruz.

Böylece rûhumuzun hakikatini ortaya çıkararak ondan aldığımız bir bilgi, bir oluşumla, Kûr'ân-ı Kerim'in tasdiği ile şehâdet edersek yani **nefahtü** olunan rûh şahid olursa bu Âyet tatbik olmuş, meydana çıkmış olur.

"Onlar kendilerinin nefisleri üzerine şahit oldular." Nefisten kasıt, bir bakıma 7 nefis mertebesi ise de, tek ve toplu olarak söylendiğinde **nefs** o şey'in **zâtı**, özüdür. Bizim herbirimizin nefis itibariyle tüm varlığımız (zâhir, bân, rûh, madde v.s.) her yönümüz **nefs** ismini almaktadır. Nitekim Cenâb-ı Hak Kûr'ân-ı Kerim'de **insânı vasfederken 294** yerinde (ki en çok olarak) **nefs** kelimesi ile ifade etmekte, **nefs** kelimesini kullanmaktadır. Bunun yanında (ancak daha az olarak) **Âdem, insân, ins, mahlûk, beşer** kelimelerini de kullanmıştır.

Cenâb-ı Hak bütün bu âlemleri halk etmezden evvel, sistemi kurarken "**Nefes-i Rahmâniye**"sini genel olarak âleme (**hu** diyerek) **nefh etti**. Böylece **âlemler ve insânlar meydana geldi**, bu **nefes** ismi ile isimlendi. Âlemler içindeki insânların herbiri de **nefis** ismi ile isimlendiler. Yani genel âlemde üflendiğinde ismi, "**nefes**"; Özel olarak birey insânlar meydana geldiğinde ismi "**nefis**" oldu.

Evliyaullah bu yüzden, "**nefs terbiye olursa; olur nefissss**" buyurmuştur. Nefse makamlar itibariyle bir takım vazifeler yüklenmiştir. Bu Allah'ın nizamı ilâhisidir. Ancak baştaki iki makama (**emmâre** ve **levvame**) irfan olduğunda ve **mülhime**'ye gelindiğinde işler daha da kolaylaşır.

119

Ondan sonraki üç makam nerdeyse bir bütün hâlinde arka arkaya tatbik olunuyor. Safiye idrakıyla de **nefse tam ârif** olunur, ki o nefis **sana müştak** olur. Sen ve nefis bir olarak **sükûn** bulursun. Burada nefsi emmâre boyun eğiyor ve rûhun tesiri altına giriyor. Yani esas iş **emmâre** ve **levvâmeyi** atlatıncaya kadardır. Buradaki nefis itibariyle her birerlerimizin **zâtı** ifade edilmektedir. Emmârelik ve levvâmelik değil, külli olarak **tek bir varlık, kimlik** ifade edilmektedir.

(Araf 7/172)

"ve eşhedühüm alâ enfüsihim"

"Onlar kendi nefisleri üzerine şahid oldular"

Evvela kendi varlığını tanıyacak, ki "**ne var Âdemde o var âlemde; ne var âlemde, o var Âdemde,**" hakikatiyle, sonra da aşağıdaki âyete ârif olacaktır. Yani önce bireysel olarak, kendinde Hakk'ı tanıyarak nefesine şahit olur. Ondan sonra da aşağıdaki âyetin hakikati ilei âlemde Hakk'a ârif olur.

(Ali İmran 3/18)

“şehidallahü ennehü lâ ilâhe illâ hüve”

“Allah şahittir ki kendinden başka ilâh yoktur”

Bunların birisine yani bireysel mânâda kendini tanıması ve faaliyet göstermesine (**kendindeki teklik**) **vitriyet**; Birisine, yani bütün âlemi tanımasına (**bütün âlemdeki teklik**, kesret içindeki vahdet) **ferdiyet** denir.

Vitriyet, tek olan şeydir. **Vitr namazı** bu sırra binaen kılınmaktadır.

Hz. Rasûlullah efendimiz, hadiste,
120

“allahu vitran yuhubbül vitra”

“Allah birdir, birleri sever,” buyurmuştur.

Buradaki “bir” için “vitr” kelimesini kullanmıştır. Düşünelim Hz. Rasûlullah Efendimiz burada neden “ehaden”, “vahiden” kullanmadı da “vitren” kelimesini kullandı?... Demek ki vitriyyetin, ferdiyyete yol açması itibarıyla böyle kullandı. Gerçek yaşam her mertebede değişiktir ve o mertebenin idrakine göre müşahâde hâli vardır. Yüksek bir binanın gerek kat irtifalarından, gerekse cephelerinden aşağıya ve etrafa bakıldığında farklı şeyler görülür. Görülenlerin hepsi doğrudur ama biri diğerinin gördüğünü göremez. En yukarıda olan, kuş bakışı baktığı için ihatası, tabii ki daha geniş olur.

Bu kimsenin görüp de söylediğini aşağıdaki bir kimsenin o şeyi göremediğinden dolayı kabul etmemesi doğru değildir. Ancak kişiye inanmıyorsa reddedemez ama kabul etmez. Eğer kişiye inanıyorsa, zaten o ne söylerse hepsine **“amenna, soddakna”** der, imân eder.

Bu yüzden Sevgili efendimizin Mi’rac hadisesini birçok kimse göremediğinden, anlayamadığından veya terslik

olsun diye inanmaz iken Hz. Ebubekr "**Rasûlüllah söyledi ise doğrudur,**" diyerek derhâl tasdik etmiştir.

Mertebelerde (**ef'âl, esmâ, sıfat, zât** gibi) o mertebenin hususiyeti gereği görüşler ve anlayışlar ve tatbikatlar o mertebenin hususiyetine göre olacaktır. Mertebeyi ibadet ağırlıklıdır diye de küçük görmek doğru olmaz, evet müşahâde esastır ama ibadetsiz müşahâde de eksik olur. Nitekim Risâlet-i Gavsiyede, "**mücahedesiz (irfani yönü itibariyle cehd etmeden, ibadet etmeden) müşahâde olmaz,**" buyuruluyor.

Bunun dışında görüş beyan edenler, **vehmî** ve **hayâlî**

121

görümlerini ortaya koymaktadırlar, ki burada başta belirtilen **kendi yıldız görüşleri, müşahâdeleridir.**

Burada tekrar kısaca açıklayalım:

Eğer biz kendi nefsani, bireysel, ilmimizden, bilgimizden yaşıyor da bu şekilde hayatımızı sürdürüyorsak, bizi aydınlatan, **bilgi kaynağımız** olan yıldızımız, nefsimiz yani **nefs-i emmâre, nefs-i levvâmemizdir.**

Necm Sûresinin başına Cenâb-ı Hakkın **and olsun** dediği **necm** (yıldız) işte bu nefis, beşeriyet yıldızıdır. Yani biz kendi nefsimizi beğenmekle, nefs-i emmâremize, nefs-i levvâmemize arka çıkmakla, kaynağımızı bu yıldızdan almaktayız, ki bu da hayâl ve vehm'e dayanmaktadır. Bu yüzden sağlam düşünceye ulaşamayıp, hayâlî ve vehmî yaşantıda kalıyoruz.

İşte bu hayâl ve vehim yıldızı sende olduğu müddetçe, kendini beğenmişken, araştırma ve tetkik yapmaz isen, doğruyu bulamazsın deniyor. Bu yıldız heva'ya dönüştüğünde, yani onun **hakikatini** idrak ettiğinde, "**Nûr-u Muhammedi**"den nûrunu almaya başladığında sana **hakikat yolları** açılır, deniyor.

Yani kişi koordinatlarını nefsi emmâresine göre değil de Hakikat-i Muhammediye göre ayarlarsa, oraya kitleneceğinden, sonunda kitlendiği yere varır. Bu da ancak bilgi ve irfaniyetle olur.

Nefs, **necm** (yıldız) e saplanırsan ortada, boşlukta kalırsın bu siste-mini kaldırıp da Peygamberimizin, getirdiği **kamer** (ay) sistemi (ilâhi sistem) konursa, o seni kilitlendiği o yere götürür, seni boşlukta bırakmaz.

Bunun neticesi, **"abduhu ve resuluhu"** olur, ki **"abduhu"** → **"hu"**nun kulu → **hüviyetten** kulluk (tatbikat)

122

"resûluhu" → **"hu"**nun risâleti → **inniyetten** risâlet

Daha açık ifade ile;
(Araf 7/172)

وَأَشْهَدُهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ

"ve eşhedeühüm alâ enfüsihim"

"Onlar kendi nefisleri üzerine şahid oldular"

beyanı ilâhisi;

"abduhu" → **"hu"**nun kulu → **hüviyetten** kulluk (tatbikat) gelir.

(Ali İmran 3/18)

﴿١٨﴾ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

"şehidallahü ennehü lâ ilâhe illâ hüve"

"Allah şahittir ki kendinden başka ilâh yoktur"

Beyanı ilâhisi; **"rasûlühu"** → **"hu"**nun risâleti → **inniyetten** risâlet gelir. Bunun dışında görüş beyan

edenler, **vehmî** ve **hayâlî** görüşlerini ortaya koymaktadırlar, ki burada başta belirtilen kendi yıldız görüşleri, müşahâdeleridir.

Nitekim TV de görüyoruz ilâhiyat profesörü olarak selâhiyetli görünen bazı kişiler Kûr'ân Âyetlerini açıklarken hepsi kendi ferdi görüşlerini yani hakikat noktasından olmayıp da, **ef'âl**, madde mertebesinden yani yıldızlarından aldıkları ışık ile kendi görüşlerini yıldız kabul edip, onu açıklamaktadırlar. Bu yüzden birbirlerini red edecek şekilde muhtelif anlamlar ortaya çıkarmaktadırlar.

Bilinmeli ki, gökyüzünde yıldızdan başka ay da, güneş de vardır.

123

Yani **kamer** (aya) (**Nûr-u Muhammediyye**'ye) ve **şems** (güneş'e) (**Nûr-u ilâhiyye**'ye) ulaşmak gerekir. Güneş çıktığında ne ayın, ne de yıldızın ışığı görünmez. Ama güneş çekildiğinde kamer (ay), güneşten aldığı aynen yansır. Hz. Muhammedin görevi İlâhi hakikatleri yakmadan, terletmeden, acıtmadan insânlara ulaştırmasıdır. Onların, "**gördüm, duydum, konuştum,**" dedikleri "**Rabb-ı Has**" larıdır, ki bu da hayâl mertebesinde oluşan hayâlî bir görüştür. Ayırdedilmesi oldukça zordur. Kişiyi saran bu hayâlden kurtulmak ancak **mârifet** mertebesinde bulunan **bir kişiye teslim olmak** ve **hakiki müşahâdeye** geçmekle mümkün olur.

(En'am 6/103)

﴿١٠٣﴾ لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ
وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿﴾

"lâ tüdrikühül ebsarü
ve hüve yüdrükül ebsare ve hüvel latıyfül
habiyrü"

"Gözler o'nu göremez, o bütün gözleri görür, o lâtiftir, haberdardır." buyuruldu.

Birimsel benlikle (yani **yıldız bakışıyla, bireysel benlikle**) ve **"tenzih"** bakışıyla bakan gözler onu göremez, ancak o, o gözlerden bakarsa herşeyi görür. Bu şekilde yani madde düşüncesi içindeki bakmayla görmesi için ya gözünün büyümesi, ya da âlemin küçülmesi gerekir. Kûr'ân-ı Kerîmde geçen, **"İğne deliğinden deve geçmesi,"** bahsiyle ilgili olarak ehlullah'tan birine, **"iğne deliğinden deve geçer mi? ..."** diye soru tevdi edildiğinde, o da cevaben, **"vızır vızır geçer,"** buyurmuş.

Bizim yağ tabakasından meydana gelmiş gözlerimiz

124

onu göremez, çünkü onun idrakı onu görmeye müsait değildir. O sadece taş taş, insânı insân, ağacı ağaç olarak görmek üzere halk edilmiştir. Bunun yanında bütün âlemde Hak'kı müşahâde eden kimse de Hakk'tan başka birşey göremez. Onun manzarı (*nazar ettiği yer*) sadece Hakk'ın varlığı olur. Burada bir incelik vardır, kişi her gördüğüne **"Allah"** derse yanlışlık olur; Allah'ın her mertebede değişik tecellisi ve kendisine verdiği başka bir isimi vardır. Senin gözünden bakanın o olduğunun idrakında olan noktada **Allah kendini görür.** Yani bir mahal ki, kendi varlığını, necm yıldızını ortadan kaldırmış, kendi nefsanîyetini ortadan kaldırmış, orada Hakk'ın tecellisinden başka birşey kalmamış, işte o gözden bakan Hakk'ın ta kendisi olduğundan, kendisini de ancak kendisi görmüş olacağından; o gözlerden görür.

Basarlardan görmez, basiret olarak görür.

"Zuhurun şiddeti kendisine perde oldu."

Cenâb-ı Hak o kadar şiddetli zuhurda ki beşeri anlamdaki o yıldızla değerlendirdiğimizde, o şiddeti (ilmi tecellinin devamiyeti) (*yani bir şeyi anlamada, ben bu şeyi şiddetli anladım, bunu öğrenmek beni sarstı denir*) algılayamaz. Meselâ güneş hergün doğmaktadır. Bu hadise bizim için olağandır. Ama hergün güneşin doğması çok büyük ve çok şiddetli bir olaydır. Bu fezanın, yıldız

sisteminin hayatiyeti, etki, tepki, çekimi bütün bunlar güneşin hareketlerine tabidir.

Düşünelim, güneş kendi etrafında, ona bağlı olarak diğer seyyareler kendi etraflarında ve güneş etrafında dönüyorlar ve bu sistem bir başka sistem etrafında gurup olarak dönüyor. Bütün bu işler olurken birbirleriyle de hiç çarpışmıyorlar. Bunlar çok büyük işler olduğu hâlde bizler hiç hissetmiyoruz. Bu ve buna benzer nice olaylar hiçbir aksaklık ve zarar vermeden devamlı olarak her an olmaktadır.

125

“Cenâb-ı Hak bir an için nefhasını, zuhurunu bu âlemden çekse, âlemler yok olur,” denir de; ne olacağını tahmin etmek mümkün değildir.

Tenzih görüşünde ise, Allahı yukarıya koyar, hiçbir fiil ve sıfatta görmez; **haşa nerdeyse onu yok hâle getirir.** Ancak bu görüşde Allah'ın tertibindedir ve himayesindedir. Onu o mertebe ile kabul etmek gerekir. Çünkü bu mertebeden sonra terakkide devam edecek olan mertebeler vardır.

Bütün bunlardan sonra hâlâ Hakk'tan gayri birşey görüyorsan **“şirk”**tir, ki ona ayrı bir müstakillik (istiklal, varlık) vermek gerekir. Bu da mümkün değildir, çünkü müstakil (istiklal) olan Allah'tır. Burada yani **müstakillik** bakımından istisna olarak sadece insân vardır, ki kendi iradesiyle hayatını idame ettirebilir, benliği, şuuru vardır, sınırlar içinde dilediğini yapabilir. Bu hâl bir Allah'ta, ve sınırlı olarak bir de insânda mevcuttur. Diğer mahlûkat bir program içinde yürümektedirler.

Meselâ ağaç, ağaçlığını zuhura getirir ve başka birşey yapamaz. Hayvaniyatta bile (ki **hayy** sıfatını taşıdıkları hâlde yani nebatlar ve madenlerle mukayese edildiklerinde onlar, yerlerinde sabit durdukları hâlde

hayvanlar gezmede avlanmada serbesttirler) hangi ahlak üzere kurgulanmış ise, o hayvan onu tatbik eder.

Bizde (yani insânda) bütün bunlar (nebat, maden, hayvan) vardır, ama ilâve olarak **"ve nefahtü"** sırrı vardır ve bunun vermiş olduğu için özellikle istiklâlimiz vardır. Allah'ın verdiği değer ne kadar üstün, efdaldır. İnsânın istiklâli olduğu için bütün mahlûkat üzerine **"halife"**dir. Mahlûkatın bir kısmına hakim olamıyorsa, o kısma hilâfeti olmaz.

Efendimiz **"Rasûlü sakaleyn"** iki ağırlığın

126

(**insânların** ve **cinlerin**) da Rasûlüdür. İki omuzunda bunları taşıyor. Ötelerdeki Allah'ı (Mûseviyetteki → **"Tenzih"**i); yere İseviyetteki → **"Teşbih"** mertebesine indiridiğimiz zaman ve bunu genelleştirip (**Tenzih** ve **Teşbihi** birleştirirerek) **"Tevhid"** ettiğimiz zaman Cenâb-ı Hakkı her an, her yerde görülen mertebe itibariyle müşahâde etmiş oluruz.

"Bütün herşey Hakkın varlığıdır ama mertebelere riâyet şarttır," denmiştir. Kâ'be'i Şerifteki bir bakıma **"Hacer'ül Esved"** Allah'ın gözü gibidir. Oraya gelenleri, ziyaret edenleri müşahâde eder. Onun seviyesi insânın gözü seviyesindedir. Mamafih bir başka hadisi şerifte de **"Allah'ın yed (eli)"** olarak da ifade edilmiştir.

"Kim Hacerül Esvedi öpmüş ise, Allah'ın elini öpmüş, biat etmiş olur," denir.

İşte Hakk-ı görüş ve müşahâdenin hâli **Cibril** hadisinde ki

- **"ihsân"** *(13) ifadesiyle perdesi aralandı,

- **"ve nefahtü"** **"ben ona rûhumdan üfledim"** iradesiyle başladı,

- ve **Mi'rac** hadisesi ile de **kemâle** erdi.

Sohbetimizin daha önceki bölümlerinde geçmişti;

Birine sormuşlar, **"Allahı görmek mümkün mü?"**

O da cevaben, **"görmemek mümkün mü?"** demişti. Çünkü bütün âlem **"HU" (O)** dur.

Allahın gayesi, **kendisinin müşahâde** edilmesidir.

---

*(13) *"İslâm, İman, İkan" kitabımızda kısaca bahsedildi.*

Hadis-i Kûdside

127

**"küntü kenzen mahfiyyen fe ahbibtü en u'rafe
fe halaktül halka li u'rafe bihi"**

**"ben gizli bir hazine idim irfan olunmamı
muhabbet ettim ve halkı halkettim"**

Bu âlemler kendinin zuhura çıkması için, bunun da idrak edilip müşahâde edilmesi içindir, o da İslâmiyet ile kemâlâtını bulmuştur. Genel İslâmi bilgi içinde **görüş arzusu Mûsâ** (a.s.) ile başlıyor. Meâlen Mûsâ (a.s.) **"bana o kadar yakınsın ki seni göreyim,"** diyor. Bakın burada görüş, müşahâde tâlebi başlıyor. Bu Sûrenin başındaki **18** âyetin **5** tanesi de **görüŝten, rû'yetten** bahsetmektedir. Gaye bu âlemde Allahın bilinmesi, görünmesi, müşahâdesidir. Kûr'ân'ın kemâl olması Rasûlüllah'ın son peygamber olması ve kendi ifadesiyle;

"men reani fekad reel hak"

"beni gören Hakk-ı gördü" buyurdu.

Âleme bakan da Hakkı görür ama Hz. Peygambere baktığında **zât mertebesinde** görür. Burada mertebe farkı vardır. Allah'ın izahını ancak o mertebe zuhuru yapar.

130

Bismillâhir rahmânir rahiym

Her mertebenin kendi hâline göre müşahâde durumu vardır. Bunun dışında görüş beyan edenler, **vehmî** ve **hayâlî** görüşlerini ortaya koymaktadırlar, ki burada başta belirtilen **kendi yıldız görüşleri**, müşahâdeleridir.

Onların, “**gördüm, duydum, konuştum**” dedikleri “**Rabb-ı Has**” larıdır, (yani **Rabb’ül Erbab** değildir) ki bu da hayâl mertebesinde oluşan hayâlî bir görüştür. Ayırdedilmesi oldukça zordur.

128

Kişiyi saran bu hayâlden kurtulmak ancak **mârifet** mertebesinde bulunan **bir kişiye teslim olmak** ve **hakiki müşahâdeye** geçmekle mümkün olur.

En’am 6/103)

﴿١٠٣﴾ لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ
وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿﴾

“**lâ tüdrikühül ebsarü**
ve hüve yüdrükül ebsare ve hüvel latıyfül
habiyrü”

“**Gözler o’nu göremez, o bütün gözleri görür, o lâtiftir, haberdardır.**” buyuruldu.

Birimsel benlikle (yani yıldız bakışıyle, **bireysel benlikle**) ve “**tenzih**” bakışıyla bakan gözler onu göremez, ancak o, o gözlerden bakarsa herşeyi görür. İşte **Hakk-ı görüş ve müşahâdenin** hâli **Cibril** hadisinde ki,

- “**ihsan**” ifadesiyle perdesi aralandı,

- **"ve nefahtü"** "ben ona rûhumdan üfledim"
iradesiyle başladı,

- ve **Mi'rac** hadisesi ile de **kemâle** erdi.

İslâm dininin, son din; Hz. Muhammedin, son peygamber, çok hamdedici ve **"Makam-ı Mahmud"**un sahibi olması bu sebeptendir. Bundan daha büyük bir hamd yaşanması mümkün değildir.

Hz. Allah'ın Hz. Rasûlüllah'a vermiş olduğu (Hamd olunan Makam-ı Mahmud'un kendisine verilmesi) o kadar yüce hâl ve oluşum var ki diğer peygamberlerin idrak edemediği bir hâldir.

129

Makam-ı Mahmud,

Mekke-i Mükerreme'de Kâ'be'i Muazzama'nın olduğu yer.

Ulûhiyed mertebesindeki **Makam-ı Mahmud**

Diğer Makam-ı Mahmud,

Medine-i Münevvere'deki Kabri Şerifleridir, ki **Risâlet** yönüyle olan **Makam-ı Mahmud'dur.**

Bunların sahibi ve zuhur yeri de Hz. Muhammed'dir. **El Hamd** sûresinde daima bunu okumaktayız. Ümmetinin veli ve ârifleri de bu sırrın zuhur yerleridir.

**"küntü kenzen mahfiyyen fe ahbibtü en u'rafe
fe halaktül halka li u'rafe bihi"**

"Ben gizli bir hazine idim bilinmekliğimi sevdim ve bu halkı halk ettim." *Hadis-i Kûdsisinde* belirtilen, **"gizli hazine"** zuhura çıktı ve bilindi, **müşahâde** edildi gaye tamamlandı. Her geçen gün kıyamet yaklaşmaktadır. Çünkü herşey ortaya çıkmıştır, başka çıkacak birşey yoktur. Öz itibariyle veli ve âriflerde herşey ortaya çıkmıştır ama genel itibariyle zâtî yaşam kemâlâtını ikmal

edecektir. İnsânlık âlemi şu anda zât mertebesine ulaştı, onu yaşamaktadır.

Yani insânlık âleminin,
ef'âl âleminde bir yaşamı oldu,
esmâ âleminde bir yaşamı oldu,
sıfat âlemindeki yaşam tamamlanmak
ve **zât âlemindeki** yaşama geçilmek üzeredir.

Böylece Cenâb-ı Hakkın bütün âlemde zâtî tecellisi zuhura çıkacak, artık ortaya çıkacak birşey kalmayacak, bütün kemâlât ortaya çıkınca kıyamet kopacaktır. **"Kıyam et"**, "ayağa kalk", bu hakikati idrak eden kimse de kurtulmuştur. Buradaki kıyam, hem akli hem de fiziki bir bütünlük hâlinde olmasıdır.

130

Buna göre kişi otururken de, yatarken de idrak ve tefekkür ile nefsaniyettinden arı, duru hâle gelmiş durumda da kıyamda olabilir. Yani fiziken yatmış olsa da kendisi ayakta, kıyamdadır.

Hadis-i Küdsîde,

"İnsânın sırrı, sırrımdır ve sırrımın sırrıdır," buyruldu.

Cenâb-ı Hakk insânın sırrının, kendi sırrı olduğunu ifade ediyor. Devam ediyor, **"Sırrımın sırrı diyerek insânın hakikatinin o kadar özde, o kadar gizli ve o kadar değerlidir,"** buyuruyor. Bir şey ne kadar gizli ise, o kadar değerlidir. Gizlilik, avamdandır.

Muhyiddin-i Arabi mânâsında İdris (a.s.) dan kıyametin alâmetlerinden sorduğunda, **"Âdemin halk edilmesi kıyamet alâmetidir."** demiştir,

Kıyamet insân nesli üzerine kopacaktır. İnsân nesli yeryüzünde olmasa o zaman kıyamet da kopmaz, çünkü gereği yoktur.

(Fûrkan Sûresi 25/59) (Secde sûresi 32/4 âyetinde)

﴿٤﴾ اَللّٰهُ الَّذِي

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا

فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلٰى الْعَرْشِ

“allahülleziy

**halakas semâvati vel arda ve ma beynehüma
fiy sitteti eyyamin sümmesteva alel arşı”**

“ Allah, O zâttır ki, gökleri ve yeri ve bunların aralarında bulunanları altı günde yaratmıştır, sonra da arş üzerine istivâ buyurmuştur.”

131

6 gün (6 kün) veya altı oluşum, altı tecelli diyelim.

Tevrat-ı Şerifte de bu âyet geçmektedir, ancak Yahudiler **7. gün istirahat ettiler** diye birşey ilâve etmişler. Sayı doğru da onların Allah düşünceleri zanlarına göre kendi beşeriyetleri gibi olduğundan, onun çok yorulmuş olduğunu düşünüyorlar.

(Kaf Sûresi 50/38 âyetinde) ise

﴿٣٨﴾ وَلَقَدْ

خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا

“ve lekad

halaknessemâvati vel arda ve ma beynehüma

“And olsun ki, gökleri ve yeri ve bunların aralarındakilerini altı günde yarattık ve bize yorgunluktan birşey dokunmadı.

(Bakara Sûresi 2/255 âyetinde) ise

﴿٢٥٥﴾ اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ

لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ
لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyumü
lâ te'huzühü sinetün ve lâ nevmün
lehü ma fisysemâvati ve ma fiyl ardı
men zelleziy yeşfe'u indehu illâ biiznihî

"Allah Teâlâ ki, ondan başka bir mabut yoktur. Hayy ve kayyum olan odur. Onu ne uyuklama ne de uyku tutmaz. Göklerde ne varsa yerde ne varsa hep

132

onundur. Onun izni olmaksızın onun yanında şefaaf edecek olan kimdir?".

Onlar (Mûseviler ve İseviler) kendi mertebeleri olarak o idrakta kalmışlardır. Eğer Hz. Muhammedi tasdik ederlerse o zaman bu âyet onlara da açılacaktır.

Mûseviyet ve İseviyet mertebesinde âlemler **6 yevm/gün (kün)** de meydana gelmiştir. Ama bunun **7. günü** vardır; bu bozulma günüdür. İşte biz şu anda bunu yaşamaktayız.

Hz. Peygamberimizin kendisine **risâlet**, peygamberlik verilmesiyle **7. gün** başlamıştır. Yani Kıyametin büyük alâmeti Hz. Peygamberimizin risâletidir. Nitekim bir hadiste, Peygamber Efendimiz (s.a.v.), "**Herşey benden sonra bozulacaktır**," buyurmuştur. Biz **7. gün** çalışmalarını yapmaktayız ve bu çalışmaları yapmamız gerekiyor. Biz **ahır** (son) zamandayız, ahır zamanı yaşamaktayız. Onların **7. günü** olmadığı için onlar kendilerine istirahat icat etmişler.

Bizim 7. günümüz ise, onların 6 gününden daha fazla meşguliyeti ihtiva eden bir zamanı kapsamaktadır.

Buradan şu anlaşılıyor, ki Müslümanlara tatil yoktur.
Nitekim (*Cuma Sûresi 62/9 -10 âyetlerinde*)

﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ
فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ

ya eyyühelleziyne amenu
iza nudiye lissalâti min yevmil cümü'ati
fes'av ila zikrillâhi ve zerul bey'a

"Ey iman etmiş olanlar!. Cuma günü namaz için çağrıldığı zaman hemen Allah'ın zikrine gidin ve alış verişini bırakın,

133

﴿١٠﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ
فَانْتَشَرُوا فِي الْأَرْضِ
وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ
وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

feiza kudiyetissalâtü fenteşiru fiyl ardı
vebteğu min fadlillâhi
vezkurullahe kesiyren le'alleküm tüflihune

"Sonra namaz kılınmış olunca da artık yeryüzünde dağılın ve Allah'ın lûtfundan -nasîb- arayın ve Allah'ı çokça zikredin, tâ ki: Kurtuluşa erebilesiniz."

Gidin de **istirahat edin** denmiyor, aksine Allah fazlından arayın, isteyin ve Allahı çokça zikredin deniyor. Biz de istirahat, sabah namazına kalktığımızdan, öğle namazına kadar olan süredir, ki bu da temizlenme süresidir yani yıkanma v.s. yoksa istirahat edin denmiyor. İçinde bulunduğumuz ve yaşadığımız **7. gün kemâlât günüdür**, istirahat günü değildir.

Cenâb-ı Hakk bu âlemleri bilinmez bir hesapta **6 yevm** (nûr-gün) de halketti. Âdemin yeryüzüne gelmesi ile "**İnsân-ı Kâmil**" çıkmaya başladı. Mûseviyet ve İseviyet'te **6. gün** kemâlâtı ikmal oldu, tamamlandı. **7.** si ise Hz. Rasûlullah'ın yeryüzüne gelip de onun risâleti ile başladı. **İsâ (a.s.) in tekrar gelmesi** ve **Hz. Mehdi ile bu 7. gün** bitecek. İnsânların yeryüzünde işleri bitmiş olacak. Hem bu bakımdan ve hem de müşahâde yönüyle Hz. Rasûlullah'ın ve onun ümmetinin diğer peygamberler ve onların kavimleri üzerinde efdaliyeti, fazlı vardır.

Beyazıt-ı Bistami, "**Biz öyle bir deryanın sahiline ulaştık ki, oraya Ben-i İsrail Peygamberleri ayak basamadılar,**" buyuruyor.

134

Bu izahat haşa peygamberlik mertebesini küçük görmek için değildir. Şöyle bir izahat, kıstas yapalım, Hz. Mûsâ Rabbini görmek istediğinde;

(A'raf Sûresi 7/143 âyetinde)

قَالَ رَبِّ ارِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ ۗ قَالَ لَنْ تَرِنِي

kale rabbi eriniy enzur ileyke kale len terâniy
"Mûsâ: Rabbim! Bana Kendini göster. Sana bakayım" dedi."

Allah dedi ki, "Sen Beni göremezsın...."
buyurduğu hâlde
Hz. Rasûlullah'ın ümmetine;

(Bakara Sûresi 2/115 âyetinde)

﴿١١٥﴾ وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ
فَإَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهَ اللَّهِ ۗ

إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٥﴾

**ve lillâhil meşriku vel mağribü feeynema tüvellu
fesemme vechullahi innallahe vasi'un aliyün**
**"Doğu da, batı da Allah'ındır. Nereye dönerseniz
Allah'ın vechi oradadır, şüphe yok ki Allah Teâlâ'nın
ilmi ile varlığı ile bütün âlemi kaplar, ihata etmiştir.
Rahmeti geniştir, o herşeyi bilendi,"** buyurmuştur.

Bize bu kadar geniş ufuk ve lütûf ve de değer vermiştir. Hz. Mûsâ'ya **"asla sen beni göremezsin"** tatbikatına karşılık, Ümmet-i Muhammed'e Hz. Muhammed şahsında **"nereye dönerseniz Allah'ın vechi**

135

oradadır" diyerek yani **"nereye dönersiniz dönün
beni bulursunuz,"** buyurmaktadır. Biz bunlara Necm Sûresinin başındaki bireysel ışığımız (necm/yıldız aydınlığı) ile baktığımız zaman o ışık bu hakikati tespit edemiyor, göremiyor. Yani **"feeynema tüvellu fesemme vechullah"** nûru o kadar kuvvetli ki **necm** (yıldız) **ışığı onu ihata edemiyor.**

Mi'rac hadisesi ile de insânın dünya üstündeki yaşamı kemâle ermiştir. Bu oluşumların kıymetini bilmek de **Kâdir gecesi** ile ifade edilen **Kâdir ve kıymet bilmek** ile mümkündür. Diğer kavimlerin (ümmetlerin) Mi'racları da, Kâdir gecesi de bayramları da (bizim kutladığımız mânâda) yoktur. Bizde Ramazan bayramı niçin 3 gün, Kurban bayramı neden 4 gündür?... Ve neden Kurban Bayramının 3 gününde Kurban kesilir de 4. günü kesilmez?.. Bunlar İslâmi ilimler içerisinde yeri olan şeylerdir. Biz bunları şer-i hükümler olarak, eskiden beri dini örfî olarak yani böyle geliyor diye tatbik ediyoruz. Bunların nedenini, **ilmi olarak araştırmak** gerekir, çünkü vaktinde yapanlar **hem dinî ve hem de ilmî** olarak yapmışlar.

“Kâdir gecesi ile ifade edilen Kâdir ve kıymet bilmek,” ne demek? Bu kendi varlığımızın hakikatinin kadrini ve kıymetini bilmek; onu anladığımız zaman biz **Kâdir gecesini yaşamış** oluyoruz. İşte o zaman insâna, **Kûr’ân inmeye** başlıyor. Bu inen Kûr’ân yeni Kûr’ân değil, mevcut olanın ilhami olarak Âyetlerinin açığa çıkmasıdır. Şu anda okuduğumuz Kûr’ân kendi yıldızımıza göre anladığımız mı, yoksa Allah’ın muradı ilâhisi olan mânâyı hakikatiyle anladığımız Kûr’ân mıdır?... Tabii ki örfünün yanında ilmî olarak yukarıya doğru dönerek merdiveni çıkmak, yani Mi’rac yapmak gerekir. Yoksa hep aynı yerde döner durulur. Kâ’be etrafındaki dönmede de yukarıya doğru olan **7 nefis** mertebesi için tavaf yapılır, ki kişi böylece Mi’rac hakikatini takliden remz etmiş olur.

136

Mûsâ (a.s.) Mi’racı, **Tur Dağındadır. İsâ**(a.s.) Mi’racı ise, o hâlen Mi’racda olup, döndüğünde Mi’rac’tan dönmüş olacaktır. Mi’rac mevzunu oluşturmaya çalışırken, Tevrat’tan Mûsâ (a.s.) in, İncil’den İsâ (a.s.) in mevzu ile ilgili hâllerini almayı da düşünmüştüm, fakat öyle bir hâl oldu ki onları yazma imkânı bulamadım. Bu bölümün sonuna geldiğimde de yaşadığım bir şeyi belirtmeden geçemeyeceğim. Şöyleki: Mevzuu baştan beri yazdığım uçlu (basmalı) kurşun kalem, güzel güzel yazmaya devam etti, fakat, mevzu ile ilgili **Tevrat ve İncil’** deki kısa, kısa bilgileri yazmaya başladığım ilk anda kalemin ucu “çıt” diye kırıldı, **“tesadüftür,”** dedim tekrar yazmaya başladım. İki üç harf yazmadan yine kırıldı, tekrar denedim, yine, yine (çıt, çıt..) kırıldı. Daha fazla yazmaya ısrar etmedim ve anladım, ki Mevlâm bu kitabın içine başka yerden aktarma ve tartışmaya açık bilgileri koymamı istemiyordu.

08/01/1994

M İ R A C G E C E S İ

Geldi yine Mi'rac gecesi,
Bilsin insânların cümlesi,
Bu gece gecelerin incisi,
Haydi yürü; sen de **Mi'rac gel.**

Önce şarh eyle göğsün boydan,
Cemâlin aydın olsun aydan,
İlim al Muhammed'in (s.a.v.) soyundan,
Haydi yürü; sen de **Mi'rac gel.**

Temizlesin göğsünü Cibril,
Ses çıkarma önünde eğil,
Bu ameliyat boşuna değil,
Haydi yürü; sen de **Mi'rac gel.**

137

Burak geldiğinde önüne,
Ateş verdiği gönlüne,
Binip gittiğinde seyrine,
Haydi yürü; sen de **Mi'rac gel.**

Mescid-i Aksa'ya vardığında,
Nebi ile namaz kıldığında,
Hayret içinde kaldığında,
Haydi yürü; sen de **Mi'rac gel.**

Yüksel oradan göğe doğru,
Taş dahi gelir yanık bağı,
Varsa gönlünde, İlâhi çağrı,
Haydi yürü; sen de **Mi'rac gel.**

İbrahim'in (a.s.) davetini duy.
O'na can'u gönülden uy,
Bulursun onda hep güzel huy,
Haydi yürü; sen de **Mi'rac gel.**

Mûsâ ile Eymen'de buluş,
Zorluğa sabretmeye alış,

Yap kızıl denize bir dalış,
Haydi yürü; sen de **Mi'racâ gel.**

Len terâni'den al biraz ders,
Düşme Hak yolundakilere ters,
Gönülden gönüle ses ver ses,
Haydi yürü; sen de **Mi'racâ gel.**

İsâ (a.s.) gibi dünya'yı terk et,
Varlığında olanı derk et.
Hayâlde olanları yok et,
Haydi yürü; sen de **Mi'racâ gel.**

Muhammedin (s.a.v.) ayrılma izinden,
Bak neler dökülür sözünden,

138

Mânâlar alırsın özünden,
Haydi yürü; sen de **Mi'racâ gel.**

Ref Ref'e binip yüksel arşa,
Sen de katıl bu güzel yarışa,
Kimler ulaşır bu son varışa,
Haydi yürü; sen de **Mi'racâ gel.**

Uzun uzun menziller aşmağa,
Kaab'ı Kavsey'n'e ulaşmağa,
Derya olup dolup taşmağa,
Haydi yürü; sen de **Mi'racâ gel.**

Namazdır Mü'minin Mi'racı,
Tam olursa Hakk'a inancı,
Kerramnâ'dan olur baş tacı,
Haydi yürü; sen de **Mi'racâ gel.**

Gayrete gel başla bu günden,
Kamus-u aşkı oku yüzünden,
Bak görürsün Necdet'in gözünden,
Haydi yürü; sen de **Mi'racâ gel.**

**euzü billâhimineş şeytanir raciym
Bismillâhir rahmânir rahiym**

(Necm Sûresi 53/18)

﴿١٨﴾ لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ﴿﴾

"lekad rea min ayati rabbihil kübra"

"And olsun ki o Rabbinin âyetlerinden en büyüğünü gördü."

139

Burada **büyük Âyetten** maksat, **Âyet** (işaret) demek olduğuna göre, Cenâb-ı Hakk'ın varlığını gördüğünü Âyetle yani "**işaret**" ile bildirmek demektir. Bunun açıklaması daha yukarlarda yapıldı. Şu anda tekrarlamayalım. Bundan sonraki Âyetlerle devam edelim.

(Necm Sûresi 53/19)

﴿١٩﴾ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ﴿﴾

efereeytümül lâte vel uzza

"Siz Lât'ı ve Uzza'yı gördünüz mü?"

(Necm Sûresi 53/20)

﴿٢٠﴾ وَمَنْوَةَ الثَّالِثَةِ الْآخَرَىٰ ﴿﴾

ve menatessalisetel uhra

"Diğer üçüncü olan Menat'ı da -gördünüz mü-?"

Burada Mi'rac hadisesini noktalararak, putperestliğin hâlinin izahına geliyor. Yani İnsân-ı Kâmil'in hakikatini ortaya koyduktan sonra putların ne olduğunu anlatmaya sıra geliyor.

efereeytümül lâte vel uzza

"Siz Lât'ı ve Uzza'yı gördünüz mü?"

Yani **"daha onların ne olduğunu anlamadınız mı?"**

Kâ'be-i Şerif Müslümanların eline geçmezden önce en büyük putlar bunlardı. Ve devam ederek

"ve menatessalisetel uhra"

"Diğer üçüncü olan Menat'ı da (görmez misiniz - anlamadınız mı?)."

140

Bunları Cenâb-ı Allah yüce Kûr'ân içerisinde niye söylüyor. Yani putların burada ne işi var diye düşünüyoruz. Veya bazı kimseler tarafından düşünülüyor, çünkü Cenâb-ı Allah abes halk etmeyeceği için bunların bir hikmeti, şifreler var demektir. Burada **"lât"** **"uzza"** ve **"menat"** putlarından bahsediliyor. Bunların belirli özellikleri olmasa idi buraya geçmezdi.

Lât: Bir bakıma, **Lâhud**, **zât** ve **sıfat** âlemlerinin karşılığı olarak anlaşılmaktadır.

Uzza: Aziz, **esmâ** âleminin ifadesi olarak anlaşılmaktadır.

Menat: Minnet, **ef'âl** âleminin varlığı hakkında anlaşılmaktadır.

Lât putu, insân sûretinde imiş. Orada putperestlik döneminde oraya gelen o zamanın hacılarına çok hizmet eden birisi varmış. Onun bu iyi hâlinden, ona benzer bir sûret yapmışlar. Ondaki sonra orada hizmet edenler ilhamlarını ondan alarak vazifeleri ifa etmişler. Nesiller geçtikçe önce muhabbetle başlayan, sonrada örfe, ve

maddi örfе dönüşerek; insân sûretinde heykel hâline getirilmiş.

Uzza putu, ağaçtan yapılmış.

Menat putu, taştan yapılmış.

Dikkat edilirse

Lât → insân

Uzza → ağaç

Menat → taş

Burada mertebeler var. Aslında bize vermek istenen budur. Biri "**insân**" - biri "**ağaç**" - biri ise, "**taş**" sûretindeler. **Lât** → insân → **sıfat** âleminin hayâlini **Uzza** → ağaç → **aziz, esmâ** âleminin hayâllerini.

141

Menat → taş → **minnet, ef'âl** âlemindeki hayâlleri ifade etmektedir. İşte bunları "**gördünüz mü?**" deniyor. Yani oradaki bulunan putları bu hakikatleri ile bilebildiniz mi? Denmek isteniyor.

Risâle-i Gavsîye'de bu hususta çok mühim bir ibare vardır. Cenâb-ı Hakk, "**Ya gavs haremime (mahremiyetime, gönül kâ'be'me) girmek istersen, ne mülke, ne melekûta, ne ceberuta iltifat et,**" buyuruyor. Yani bunlara iltifat etme.

Mülk âlemi → **Madde** âlemi

Melekût âlemi → **Esmâ** âlemi

Ceberut âlemi → **Sıfat** âlemi

Burada belirtilen üç ilâh bâtınen bu mertebelere iltifat edenlerin ilâhlarıdır.

Menat → **Mülk** âlemini,

Uzza → **Melekût** âlemini,

Lât → **Ceberut** âlemini,
simgelemektedir.

Risâlet-i Gavsîye'de devam ediyor;

"Şüphesiz ki

mülk → **alîmin;**

melekût → **ârifin;**

ceberut da → **vakifiye'nin** (*vakıf olanın*)

şeytanıdır.

Kim bunlardan birine razı olursa o indimde tard olunmuşlardan olur," ve buyurdu ki

"ey gavs-ı a'zam,

zahidleri → **nefis** yolunda;

ârifleri → **kalb** yolunda;

vakıfları → **rûh** yolunda **ve**

nefsi de → **hür olanlara mahal kıldım.**

O yüzden hürlerin kalpleri esrar kabirleridir."

142

Yani **zahidleri** nefis yolunda perdeledim.

Zühtü takva deriz, çok zikir, ibadet yapar. Çok ittika eder, ondan, bundan sakınırlar.

Ârifleri kalb yolunda perdeledim.

Vakıfları rûh yolunda perdeledim.

Nefsi de, hür olanlara mahal kıldım, deniyor.

Buradaki **nefis**, nefesin nefsidir, ki kişinin **kendi hakikatidir.** İlâhi varlığın zuhur yeridir.

Hız. Şems. **"Hür ol, hürlerle ol, hürlikle yaşa,"** buyuruyor. Burada bu hakikati ortaya koyuyor. **Hürlerin kalbi esrarların kabirleridir.** Esrarları, yani sırrı ilâhiyyeyi muhafaza eden yerlerdir. Bu mertebeler sahiplenmek üzere değil, **terakki** görünmeleridir. Eğer bu mertebeleri sahiplenir de, orasını mahal edersen Hakk'a ulaşmada senin perden olur.

Nitekim Hz. Peygamberimize de Mi'racı çıkarken birçok talepler oldu, hep onu davet ettiler. Ancak hiçbirine

iltifat etmedi sadece Hakk'ı talep etti ve böylece kitlendiği murad hasıl oldu. Biz de gerçek yolda isek, hakiki bir el tutmuş isek, yol üzerindeki güzergahlarda ihtiyac molası dışında eğlenmeden gerekli yeni teçhizatları alarak yolumuza devam etmeliyiz. Fakat o güzergahlardaki güzelliklerle eğlenirsek orası perdemiz olur. Onlara iltifat edenleri iltifat ettiği ile onları perdeledim, buyuruyor. Her bir aşamada kişinin idrakı değiştiğinden, aldığı isim de değişmektedir. Böylece perde isimleri de o isimler ile olmaktadır.

Böylece Cenâb-ı Hakk, "**haremime** (*mahremiyetime, gönül kâ'beme*) **girmek istersen, ne mülke, ne melekûta, ne ceberuta iltifat et,**" buyuruyor. Yani "**bunlara iltifat etme,**" diyor.

Eğer iltifat edersen o zaman

143

"Şüphesiz ki mülk → âlimin şeytanıdır."

Ne kadar ağır bir söz değil mi?...

Yani madde âleminin ilmi içerisinde kalmış olan âlim, aynen bu ilim ona **vehim** olmaktadır. Çünkü yukarıya geçemediğinden, yukarıdan bakamadığından ve içinde bulunduğunu gerçeği ile değerlendiremediği için, o ona vehim ve hayâl, yani hak ve tevhid yolunda, gitmekte şeytan olmaktadır. Onu meşgul eden, oyalayandır.

Âlim ne kadar âlim olursa olsun, ilmi fazlalığı sathi genişlemedir, yani mertebesi yükselmez sadece sathiyatı genişler. Mertebesi yine aynen mülk âlemi içindedir. Ayağı toprağa basmakta, gök ehli olamamaktadır. İrfan ehli'nin âlim kadar bilgisi olmayabilir, mücmel (*icmal olmuş*) bilgiye sahip olabilir fakat helezon sistemini bilir. Yani şeriat ilmine 100 desek ve âlim bunun hepsini bilse ve ârifin bundaki yeri yüzde on (10/100) olsa yani kendine yetecek kadar dahi olsa bile helezon sistemi ile tarîkattan alacağı çok az bir ilimle dahi o âlimden daha

ileridir. Kim ki bulunduğu yerde kalırsa, o bulunduğu yer o kimseyi oyalar. O merteye ona ayak bağı olur, o mertebenin gafletinde kalır. Bu durumda "**mülk, alîmin perdesi,**" olur.

"**melekût** → **ârifin şeytanıdır.**" Melekût da ârifin perdesi olur. Buradaki ârif, **ârif-i billâh** olan değil de tarîkat ehlinin irfanıdır. Şeriat ehline göre bir üstte olan, ki biz ona **muhabbet ehli** diyelim.

"**ceberut da** → **vakifiye'nin** (*vakif olanın*) **şeytanıdır.**" Mertebeye vukuf olandır.

Meselâ Üsküdarı öğrenmiş ve Üsküdar da kalmış, Üsküdarlı olmuş. Bu durumda Üsküdar ona perde olmuş. İstanbul sadece Üsküdar olmadığına göre, Üsküdar İstanbul demek, öyle görmek onun hayâl ve vehmi olur.

144

Mamafih aşağıdakine göre tabii ki daha ileri bir durumdur. Burada eskilerin kullandığı bir tabiri müsaadenizle, özür dileyerek kullanırsak "**dolap beygiri gibi olma,**" hâlinde olmayalım, ki dolap beygiri yine de su çekip tarlaya v.s. su verir ve faydalı olur. Biz ise bu durumda o suyu da çekmiş olmayız. Biz o suyu çeksek, beslenmiş olacağız. Yani **Hay** esmâsının hayat suyunun kendi tarlamıza döksek beslenmiş oluruz ve döne döne letâfete geçeriz ama onu da yapamıyoruz.

147

“Kim bunlardan birine razı olursa o indimde tard olunmuşlardan olur,” buyuruyor. **Tard olunma**, kendimden uzaklaştırılmış olan, ki **bana muhabbeti olmama** hâlidir. Yani hangi mertebe olursa olsun, **o mertebenin gereği benim**, var ettiğim şeye olan muhabbetiniz olup da orada oyalanmanız, benim zâtımdan tard (benden mürted) olunmadır, deniyor.

Halka olan muhabbet, ondaki Hakkın varlığı içindir, yoksa halkı ayrı varlık görerek, ona duyulan muhabbet o zaman **“lât, uzza, menat”** putlarına duyulan muhabbet olur, ki putperestlik tatbikatında oluruz.

Mülk âlemine muhabbet **“menat”** a
(madde, taş - minnet, **ef’âl** âlemi)
Melekût âlemine muhabbet **“uzza”** ya
(ağaç - aziz, **esmâ** âlemi)
Ceberut âlemine muhabbet **“lât”**a
(insân - **sıfat** âlemi) olmaktadır.

Esasında fiilen tapmasak dahi manen bu hâli yaşamış oluyoruz.

Efendimiz geldiğinde kâ'beyi bütün bu putlardan temizledi; yani Hakikat-i Muhammediyye geldiğinde bütün bunlar silinip gidiyor. Böylece sadece Hakikat-i Muhammediyye orada kalmıştır. Ne kadar açık değil mi?...

145

Bütün bu mertebeler zât mertebesi ile birlikte olursa hepsi yerli yerinde ve gerekli olur. Ama onların kulu olursan, o kulu olduğun şey senin şeytanın, perden olmaktadır.

(Necm Sûresi 53/21)

﴿٢١﴾ الْكُفْرُ الذِّكْرُ وَلَهُ الْأُنثَى ﴿﴾

elekümüzzekerü ve lehü'l ünsa

"Sizin için erkek de O'nun için dişi mi?"

İslâmiyet gelmezden önce, cahiliyye döneminde müşrikler veya inkâr ehilleri erkeklerin kendilerinin, kızların Allah'ın diye ifade ediyorlardı.

(Necm Sûresi 53/22)

﴿٢٢﴾ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَى ﴿٢٢﴾

tilke izen kismetün dıyza

"Bu paylaşma nasıl haksız, insafsız bir paylaşma oldu."

Evvelce kız çocukları hakir görülüyordu. "Kızlar meleklerdir," diyerek, kızları Allah'a bırakıyorlar, erkeklere kendileri sahip çıkıyorlardı. İşte bu paylaşmanın haksız olduğunu, böyle bir paylaşmaya kendi kendilerine nasıl yaptıklarını ifade ederek, Âyet onlara, bu anlayışa cevap veriyor. Her iki cinsiyet de ve her varlık Hakk'ın varlığıdır. Burada cinsiyet ayrımı olmaz.

Ancak **akl-ı kül** ve **nefs-i kül** hükmü ile faaliyet ve tafsilatta ayırım vardır.

Akl-ı kül, mutlak akıl...

Nefs-i kül de, aklı küllün tesir sahasıdır.

146

Aklı küllün ve nefsi küllün birliğinden, bu âlemler meydana gelmiştir.

Kadın doğurgan ve üretici olduklarından, nefsi kül hükmündedir. Erkekler de tesir edici olarak akl-ı kül hükmündedir. Fail ve mef'ul (etken ve edilgen veya tesir eden ve tesir edilen) diyorlar. Bütün âlem bunun üzerine çalışıyor. Etken (erkek) yani **akl-ı kül** olmasa ve edilgen (kadın) yani **nefsi kül** olmasa bu âlemde hiçbir şey zuhura gelmez. Bu yüzden bu paylaşmanın haksız

paylaşma olduğunu ifade ediyor. Çünkü **akl-ı küil** de **nefs-i küil** de Hakk'ındır. Bunların kendilerine sahip olacak bir sahipliği de yoktur.

(Necm Sûresi 53/23)

﴿٢٣﴾ اِنْ هِيَ اِلَّا اَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا اَنْتُمْ وَاَبَاؤُكُمْ
مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ
اِنْ يَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوٰى اِلْاَنفُسُ
وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدٰى ﴿﴾

**in hiye illâ esmâün semmeytümüha entüm ve
abaüküm**

**ma enzelellahü biha min sülthanin
in yettebiune illezzanne ve ma tehvel enfüsü
ve lekad caehüm min rabbihimül hüda**

"Onlar hiçbir şey değildir, onları ancak siz ve babalarınız isimler olarak isimlendirdiniz. Allah -Teâlâ- ona dâir bir sultan (delil) indirmemiştir. Zandan ve nefislerinin arzu ettiğinden başka birşeye tâbi olmuyorlar. Halbuki, onlara Rab'lerinden bir hü-dâ -bir hidâyet rehberi- gelmiştir."

Onlar hiçbir şey değildir, onlar ancak siz ve babalarınız tarafından yani insânlar tarafından

147

isimlendirildiği için, isim kazanmışlar.

İşte Esas varlık Allahındır, isimler sonradan var edilmiştir. Bu isim verilmesi insânların yaşamlarının kolaylaştırması, karışıklık olmasın di-yedir.

Eğer Allah bir **sultan** (delil) indirirse o zaman iş başkadır.

Meselâ nizam-ı ilâhiyeye göre ateş herşeyi yakar, hiçbir şey ona karşı koyamaz ama Allah İbrahim (a.s.)

üzerine sultan indirdiğinden ateş onu yakmadı. Çünkü onda ilâhi saltanat vardır. Aksi takdirde hiç-bir mesnedi olmaz.

Hayâl ve zandan meydana getirilen şeylerin hiçbir ilâhi mesnedi yoktur. Öyle ki biraz daha ileriye gidelim kendi rabbimizi dahi biz zannımız'dan meydana getirdik.

Esasında bütün âlemler, **Cenâb-ı Hakkın rû'yasıdır**, yani hayâldir. Ama şu anda kesafet kazanmıştır ve müşahâde edilebiliyor.

Peki biz Cenâb-ı Hakk'ın varlığını bu yakınlıkta, bu müşahâde de idrak edip, anlayabiliyor muyuz?... Yani **"gerçek eşhedü"** diyebiliyor muyuz?...

- Diyemiyoruz.

O zaman hangi rabbe ibadet ediyoruz?... Hayâlimizde kendi resmettiğimiz rabbe ibadet ediyoruz demektir.

Ancak Cenâb-ı Hakk onu da hoş görüyor. **"ene abdî zannibi"** **"ben kulumun zannı üzeriyim,"** hükmü ile onu da kabul ediyorum. Bu kabul başka ilâhi hakikate, ilâhi rabb'a ulaşmak çok başka şeydir. İslâmın asaletine uygun olan şey asalettir, vekâlet değildir. Bizim Hz. Rasûlullah'ın asaleti ile asaletlenmemiz gerekir. Tabii ki bu asalet onun asaletine göre vekâlet sayılır ama **"vekâlet-i asliyye"**dir.

"in yettebiune illezzanne ve ma tehvel enfüsü"

"Zandan ve nefislerinin arzu ettiğinden başka birşeye tâbi olmuyorlar."

148

Onlar ancak zan ve hayâllerine tabi oldular. İlâhi hakikate tabi olmadılar Bu Âyetler her ne kadar Hz. Rasûlullah'ın risâletinden önceki insânlara hitap ediyorsa da Kûr'ân-ı Kerim her zaman taptaze olduğundan her an, her Âyeti bize ve bütün insânlara taze ve mutlak olarak hitap etmektedir. Bizler bunu okuduğumuzda aynı hüküm altına biz de giriyoruz. **Zanların %99 u mutlak yanlış çıkar**, nadiren bazen tutar.

Onlar ancak zanlarına tabi oldular. Gerçek bir Allah bilgisi oluşturmamışlarından dini Mübin-i İslâmı sadece yap - yapma yahut uygula - uygulama cetveli hâline getirdiklerinden, sadece %20 sini teşkil eden fizik bedenini ilgilendiren sahası ile ilgilenildiğinden, **mârifetullah** bilgisi hiç ortaya çıkarılmadığından, İslâm bilgisi olarak **fıkıh** (yani sosyal yaşantımızda lâzım olan ve sadece bu dünyada geçerli olan beşer arası ilişkileri ve fiillerin tatbikat) bilgileriye uğraşıldığından **Allahlık, ulûhiyyet, mârifetullah** bilgisi göz ardı edilmiştir.

"lâ tetefekkeru bizâtillâh"

"Allahı hiç tefekkür etmeyin" hadis-i kûdsisini yanlış anlayarak **"Allahı hiç düşünmeyin,"** hükmü kullanıldı, böylece insân kendine yazık etmiş oldu. Bu durumda ne vicdanen tatmin olmuş (**mutmain nefsi olan**) insânlar olabildik, ne de bunun tatbikatını yapamadığımız için dışarıdan bizi örnek alacak olanlara örnek olabildik. Eğer biz İslâmın bize sunduğu kurallar içinde hakikatiyle bilmiş olsaydık, bugün bütün dünya müslüman olurdu.

"ve ma tehvel enfüsü"

"Zan üzeri hareket etmeyi ve nefislerinin arzu ettiğidir."

Bu hayâli kurgu, zannetme onların nefislerine hoş geliyor, deniyor.

149

ve lekad caehüm min rabbihimül hüda

"ve halbuki, gerçekten onlara Rab'lerinden bir hüdâ (bir hidâyet rehberi) gelmiştir." Yani bütün bu hayâl ve zanları içlerinde rablerinden bir hüdâ/hidâyet geldi, diyor. Bu hüküm içinde Hz. Rasûlullahın ve ondan sonra devam eden ehlullahın, insân-ı kâmillerin, âriflerin gelişini kabul etmeliyiz. Hüdâ **"Hadi"** isminin zuhur edicisi, hidâyet üzere onları götürücüler geldi, deniyor.

Buna rağmen onlar yine de zanlarına ve kendi isimlendirdikleri putlarına yöneldiler.

(Necm Sûresi 53/24)

﴿٢٤﴾ أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنَّى ﴿٢٤﴾

em lil insâni ma temenna
" Yoksa insân için temenni edilen midir?"

(Necm Sûresi 53/25)

﴿٢٥﴾ فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَى ﴿٢٥﴾

felillâhil ahiretü vel ula
"Fakat ahiret de, başlangıç da Allah içindir."
Sizler hayâl içinde yaşayın.

(Necm Sûresi 53/26)

﴿٢٦﴾ وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ
لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى ﴿٢٦﴾

ve kem min melekîn fîssemâvati

150

lâ tuğniy şefaâtühüm şey'en
illâ min ba'di en yezenallahü limen yeşa'ü ve
yerda

"Ve göklerde nice melekler vardır ki, onların şefaathleri hiçbir fâide vermez, meğer ki, Allahın dilediği ve râzı olduğu kimse için müsaade verdiğiinden sonra olsun.

(Necm Sûresi 53/27)

﴿٢٧﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْآخِرَةِ
لَيُسَمَّوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةً لِّلْاِنْسٰى ﴿﴾

innelleziyne lâ yu'minune bil ahireti
leyüsemmunel melâikete tesmiyetel ünsa
"Muhakkak ahirete imân etmeyenler, elbette
melekleri dişi-lerin adıyla isimlendirdiler"

(Necm Sûresi 53/28)

﴿٢٨﴾ وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ اِنْ يَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ
وَ اِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِيْ مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا ﴿﴾

ve ma lehüm bihî min ilmin in yettebi'üne
illezzanne
ve innezzanne lâ yuğniy minel hakkı şey'en
"Onların ona dair bir bilgileri yoktur. Zândan
başka birşeye tâbi olmazlar. Halbuki, şüphe yok, ki
zan, haktan hiçbir şey ifade etmez."

(Necm Sûresi 53/29)

﴿٢٩﴾ فَاَعْرَضُ عَنْ مَنْ تَوَلّٰى عَنْ ذِكْرِنَا
وَلَمْ يَرْدِ اِلَّا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿﴾

fea'rid an men tevella an zikrina
ve lem yürid illel hayateddünya

"Artık sen, zikrimizden, bizi anmaktan yüz çevirenden ve dünya hayatından başkasını dilemeyen kimselerden yüz çevir."

Zan ve hayâlde uğraşanlardan, zikrimizden yüz çevirenden kaç, uzaklaş. Çünkü onlar seni kendi zanlarına çekerler.

(Ta-Ha Sûresi 20/124 âyette)

﴿١٢٤﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا
وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ﴿﴾

ve men a'reda an zikriy feinne lehü me'ıyşeten
danken ve nahşürühü yevmel kıyameti a'mâ

"Ve her kim benim zikrimden kaçınırsa artık kesin onun için pek dar maişet vardır ve onu kıyamet gününde ama (kör) olarak haşrederiz."

Maişet dendiğinde ilk akla gelen madde mertebesindeki dünyalık geçimdir, tabii ki o da vardır ama esas tefekkür, **maişeti darlığıdır**.

"İdrak, anlayış kısırlığı veririz," diyor.

152

Kevser ummanının kesilmesi, yani zâtına olan yolun inkıtaa edilmesi. İnsân için bundan büyük ceza olmaz.

(Ta-Ha Sûresi 20/125 âyette)

﴿١٢٥﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى

﴿ وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴾

kale rabbi lime haşerteniy a'mâ ve kad küntü basiyren

"Der ki: Yarabbi!. Ne için beni kör olarak haşrettin ve hal-buki, ben görücü idim."

(Ta-Ha Sûresi 20/126 âyette)

﴿ ۱۲۶ ﴾ قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا
وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى ﴿﴾

kale kezalike eteske ayatüna fenesiyteha
ve kezalikel yevme tünsa

"Allah Teâlâ da buyuruyor ki: Öyledir. Sana âyetlerimiz geldi, sen hemen onları unutuverdin. Bugün de sen öylece unutulursun."

(Necm Sûresi 53/30 âyette)

﴿ ۳۰ ﴾ ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ
إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ اهْتَدَى ﴿﴾

zalike mebleğühüm minel 'ilmi
inne rabbeke hüve âlemü bimen dalle an
sebiylihi

153

ve hüve âlemü bimenihteda

"İşte onların ilimden erebildikleri budur. Şüphe yok ki, Rab'bin O yolundan sapıtan, dalalette olan kimseyi en iyi bilendir ve O, hidâyete eren kimseyi de en iyi bilendir."

(Necm Sûresi 53/31 âyette)

﴿٣١﴾ وَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ
لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اَسٰؤْا بِمَا عَمَلُوْا
وَيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا بِالْحَسَنٰى ﴿٣١﴾

ve lillâhî ma fiys semâvati ve ma flıyl ardı
liyeczizelleziyne esau bima amilu
ve yeczizelleziyne ahsenu bil husna

**"Göklerde olanlar ve yerde olanlar Allah içindir.
Fenâlıkta bulunanları yaptıkları ile cezalandıracaktır
ve güzellikte bulunmuş olanları da daha güzeli ile
mükâfatlandıracaktır."**

"Allah içindir." Burada Allahın birşeye ihtiyacı olması demek değildir. Allahın, lâtif olan varlığının, kesif olarak görünmesi için bir mahalde, kesif bir Vücûda ihtiyacı var. Allah zâtî itibariyle Vücûddan münezzehtir. **Teşbih** itibariyle, bu âlemler Allahın zuhuruna bir mahaldir. Bu **İseviyet** mertebesinin ilmidir. **Hakkın varlığını insân varlığı üzerinde müşahâde** etmektir. İsâ (a.s.) kadar bu sırrı bilen yoktu. **Mûseviyet** mertebesinde **Tenzih** vardı. İsâ (a.s.) ilk defa ancak misâllendirmek, benzerlik vermek sûretiyle anlattı. Çünkü anlatmak için elimizde olan bu âlemdir.

Nitekim,
(Bakara Sûresi 2/255 âyette)

154
وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

vesi'a kürsiyyühüssemâvati vel arda
**"Onu kürsisi bütün âlemleri vasidir,
kaplamıştır,"**

Kürsi, oturma yeridir. Bütün âlemler lâtif olarak Allahın rûhani varlığı üzerindedir. Başka türlü olmaz. Kesif olarak Allahın görünmesi yine o varlıklardan olmaktadır. Burada iskemle, masa olmasa bunların varlığı nasıl bilinecek?... İşte bu hakikati yani bütün âlemlerin Allahın zuhuru için idrak eden,

(Bakara Sûresi 2/156 âyette)

قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَأِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

kalu inna lillâhi ve inna ileyhi raci'üne

"Biz Allah içiniz ve biz sonunda ona döneceğiz" derler.

Bu şekilde "innâ (kesin biz)" **zât mertebesi** için olduğunun idrakını ortaya koyuyor. Ve "innâ (kesin) **ileyhi** (ona değin) **rucu eden** (dönenleriz)" yani ona dönüşeceğiz, ona kalbolacağız idrakını ortaya koyuyor.

Ancak özde olmasa da, sûrette fiziki bir perde vardır.

(Necm Sûresi 53/31 âyetteki)

"ve lillâhî ma fıssemâvati ve ma fıyl ardı"

"Göklerde olanlar ve yerde olanlar Allah içindir."

Bu hakikati tasdik eder. Hangi mertebede neyi görsek, neye baksak Cenâb-ı Hakk'ın o mertebe ile orada zuhurunu müşahâde etmeyi gerektirmektedir. Daha önce sohbeti olmuştur. Tekrar hatırlayalım;

Ehlullah rû'yeti beş şekilde ifade etmişler

155

1. "ma reeytü şeyen illâ rû'yetullahu ba'dehu!"
- "Akabinde Allah-ı görmediğim hiç bir şey yok"

2. "ma reeytü şe'yen illâ rû'yetullahi fiyhi!"

- **"Bir şey görmem ki onda Allahı görmüş olmayayım"**

3. **"ma reeytü şe'yen illâ kablehu"**

- **"Her şeyden evvel onu görürüm"**

4. **"illâ Allah"**

- **"Ancak Allah"**

5. **"lâ yerallahu illâ Allah"**

- **"Allah-ı ancak Allah görür,"** ifadesiyle târif etmişlerdir. Yani beşerin Allah'ı görmesi mümkün değildir. **"Çık aradan kalsın yaradan,"** dedikleridir.

(Necm Sûresi 53/32 âyet)

﴿٣٢﴾ الَّذِينَ يَحْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْأَثَمِ
وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ
إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ
إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ
وَإِذْ أَنْتُمْ أَجْنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ
فَلَا تَزْكُوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى ﴿٣٣﴾

elleziyne yectenibune kebair el ismi vel fevahişe
illellememe inne rabbeke vasiul mağfireti hüve
âlemü biküm iz enşeküm minel ardı ve iz entüm
ecinnetün fiy bütuni ümmehatiküm felâ tüzekku
enfüsekküm hüve a'lemü bimenitteka

"Güzellikte bulunanlar O kimselerdir ki: Günâhın büyüklerinden ve edepsizliklerden kaçınırlar, küçük günâh müstesnâ. Şüphe yok ki, Rab'bin affı geniş olandır ve O sizi en iyi bilendir.

O vakit ki, sizi yerden yarattı ve o vakit ki, siz analarınızın karınlarında ceninler hâlinde idiniz. Artık kendinizi temize çıkarmayın. O, ittika sahiplerini, sakınanları en iyi bilendir.”

Varlığın yoktu, sizi arzdan inşa etmede, **anne karnın da cenin** idin; bu durumda neye böbürleneceksin?... Bu durumda **“lât, uzza, menat”** gibi isimlendirilmişiz, ancak burada onlara olan bir farkımız var. Bizi isimlendiren Allah; bizi **“insân, nefs, kulum, halifem”** isimleri ile isimlendirmiş. Bunlar Kûr’ân ile sabit olan Allah’ın verdiği isimler. Onlar ise, insânlar tarafından isimlendirilmiş ve **hayâli** olan isimlerdir. Diğer taraftan Allah tarafından bize verilen hakiki isimleri ise, biz hayâle döndürmüşüz, işte Esas suçlanmamız gereken yer burasıdır. Yani bu isimlerin hakikatini yaşamadan lisânımızda, sadece lâfzi olarak tuttuk, **özümüze indiremedik.**

İnsân dendiye, insân olmalıyız, **hayatımıza tatbik etmeliyiz, onu yaşamalıyız.** **Halife** dendiye halife mânâsını müdrük olup, **hayatımıza tatbik etmeliyiz, onu yaşamalıyız.** Dolayısıyla ilâhi isimleri biz, vasfi ve hayâli isimlere döndürdük.

“hüve a’lemü bimenitteka” (hüve ittika edenleri bilir)

İttika, takva edendir.
Müttaki, ittikayı tatbik eden.

Her mertebenin ittikasi vardır.

- **Ef’âl mertebesinde,** (madde âlemi, bedensel ittika) şüpheli olan şeylerden sakınmak, kendini korumak. Kadınlar için İslâmın gerektiği şekilde kapanmak.

- **Tarîkat mertebesinde,** muhabbetullahın

- azalmasından sakınmak. Burada maddeden, mânâya geçti.
- **Hakikat mertebesinde**, Allahın kendinde olan varlığını unutmaktan sakınmak. Yani ilâhi varlıkla yaşadığından gaflet etmemek. **Beşeriyetine dalmamak.**
- **Mârifet mertebesinde**, Daha sürekli olarak, günün 24 saatinde Allah ile birlikte yaşamak.

Bir hadiste, (Madde yönünden imanın **6** şartı vardır ama mânâ yönünden imânın ilk şartı olarak) **"Allahın seninle olduğuna imân etmektir,"** deniyor.

Burada ikân, **müşahâde yollu idrak etmek**, ki **gerçek takva** (sakınma) odur. Kısaca **beşeriyetine düşmekten sakınmaktır.**

"inna lillâhi ve inna ileyhi raci'üne" hâlinde devamlı yaşayabilmek.

(Necm Sûresi 53/33)

﴿٣٣﴾ أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ

"efe reaytelleziy tevella"

"Şimdi gördün mü o zâtı ki (hakikatleri Hz. Muhammed'e, Kûr'ân 'a) **arka döndü,"**

(Necm Sûresi 53/34)

﴿٣٤﴾ وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰ

ve a'ta kaliylen ve ekda

" Ve bir az şey bahşetti, verdi ve gerisin igetirmedii, men etti.

İnanmak üzere iken bir putperestin kışkırtmasıyle yüz çeviren ve ahirette ödemek üzere o putpereste biraz mal verip ve sonra vermekten vazgeçen **Veledi İbni Mugiye** işaret olunmaktadır.

(Necm Sûresi 53/35)

﴿٣٥﴾ اَعْنَدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى

e'indehü ilmül ğaybî fehüve yera

"gaybî bilgi onun yanında mıdır ki: Artık o görüyor"

Ahiret ile ilgili böyle bir anlaşma için yapılan bir ikaz.

(Necm Sûresi 53/36)

﴿٣٦﴾ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى

em lem yünebbe' bima fiy suhufi Mûsâ

"Yoksa Mûsâ'nın sahifelerinde olan şeyden haber verilmedi mi?"

(Necm Sûresi 53/37)

﴿٣٧﴾ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى

ve ibrahymelleziy veffa

"Ve vefa sahibi İbrâhim (den haber verilmedi mi?)"

Burada Mûsâ ve İbrâhîm'den bahsetmesi ile **İbrâhîmiyyet** ve **Mûseviyyet** mertebe hakikatlerini biliyor mu diye ikaz ediliyor.

**euzü billâhi mineş şeytanir raciym
bismillâhir rahmânir rahiyim**

(Necm Sûresi 53/38)

﴿٣٨﴾ **أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ**

ellâ teziru vaziretün vizre uhra
"iyi bilin hiçbir günâhkâr, başkasının günâhını yüklenmez."

Kimsenin günahı kimseye yüklenmez. Burada **İsevilere** çok büyük bir ikaz vardır. Onlar kim ki İsâ (a.s.) a imân ederse o imân eden kişinin günahlarının hepsini İsâ (a.s.) ın tekeffül edeceğini, yükleneceğini ve o kişiden günahların silineceğini söylüyorlar.

Onlara göre **"insânların günahları için Allah, oğlu olan İsâ'yı feda etti,"** diyorlar. Zan ve iddialarına göre de, **"bu yüzden Allah onun çarmıha gerilmesine izin verdi,"** diyorlar. Hıristiyan bilginlerinin ittifakla söyledikleri, **"bütün insânlar, peygamberler dahil günahlıdır, ancak Allahın biricik oğlu İsâ günahsızdır,"** diyorlar.

Onlar her ne kadar Hz. Peygamberimizi ve İslâmiyeti kabul etmeseler de yine de İslâmiyet için yaptıkları araştırmada, dinimizin sûretinde kaldıklarından bir hadisteki, Efendimizin **"Ben günde 70 veya 100 defa istiğfar ederim,"** sözünü, **"demek ki onun da günahı varmış ki istiğfar ediyor,"** diyorlar. Bunu mesnet alıyorlar. Maalesef **Tevrat-ı Şerif'te** Peygamberlere hiç isnat edilmeyecek **suçlar isnat** ediyorlar. O kadar ağır suçlar ediyorlar ki, böylece bu tezleri haklı çıkarmak istiyorlar. Böylece yanlış tezi yanlış mesnet üzerine oturarak tamamen **hayâli ve vehme** dayalı kalıyorlar.

Onlara göre kim İsâ (a.s.) a, "**istavroz putuna**" imân ederse, istavrozun bir ucu yeryüzünde, diğer tarafı cennette olmak üzere köprü yapılıyor, (adeta sırat köprüsü gibi) üzerinde de İsâ (a.s.) onların cennete gitmesine yardımcı olacakmış. Ancak bu âyet bunların hepsini çürütüyor. Bir şemamız vardır. Bir çok din yoktur, Allahın tek dini vardır. **İbrâhîmiyyet, Mûseviyet, İseviyet** bunun bir mertebesidir. Semboller itibariyle de bütün semboller Kâ'be-i Şerif'ten çıkmadır. O şemada bunlar gâyet açık gösterilmiştir.

Gerek Yahudi "**6 köşeli yıldız**"ın; gerek Hıristiyanların "**put**" denilen "**İstavroz**"un kaynağı Kâ'be-i Şerif'ten çıkmaktadır. Sembolleri böyle olduğu gibi zaten mânâları da hakikat-i Muhammedi'den çıkmaktadır. Her insân, her nefis Cenâb-ı Hakktarafından halkedilmede ayrı olması ve diğeri ile birey olarak kendi kendimize çekildiğimizde bir bağlantısı olmadığından, iyi ve kötüyü ayırt edebilecek akla sahip olup, elinde tatbik edecek programı olup, bu yolda bütün mertebeler yaşanır ise, kemâlât ikmal olup, kâmil olunuyor.

Eğer bu program eksik kalırsa, eksik kalan kısım kadar kemâl bulamadığından günahlı olunuyor. Bu yüzden bu suç başkasının yüklenmesi veya menfaatlenmesi mümkün değildir. Burada verme olayı vardır ama bu zorla değil de, gönül rızasına binaen olmaktadır.

(Necm Sûresi 53/39)

﴿٣٩﴾ وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ

ve en leyse lil insâni illâ ma se'a
"ve insân için kendi say'inden (çalıştığından)
başkası yoktur."

Kişi kimseden birşey beklemeden kendi fiilini, kendi say'inin kendi yapmalıdır. Diğer taraftan bir kimse, diğer

kimse için kendi rızası ile Allah rızası için dua eder, ona tavsiyede bulunabilir. Ancak kişinin bu duayı hak etmesi gerekir, bu durumda o dua, o kişiye Allah izni ile nakledilebilir. Yani netice yine kişinin kendisine kalmaktadır.

(Necm Sûresi 53/40)

﴿٤٠﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾

ve enne sa'yehü sevfe yüra

"ve kesin say'ini (çalışmasını) yakında görecek."

Bu say'inin (çalışmasının) neticesini yakında görecek. Boşa konuşulmadığını, vaad edilenin kendisinin rû'yet edeceği ifade ediyor.

(Necm Sûresi 53/41)

﴿٤١﴾ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾

sümme yüczahül cezael evfa

"Sonra onun yapmış olduğun şeyin cezası (karşılığı) tastamam ifa olarak ceza (mükâfat) olarak karşılıklandırılacaktır."

Burada **ceza**, (karşılık) anlamında olduğundan; yapılanın tastamam karşılığının ifası olarak kişiye göre mükafat ise, mükafat; hata, yanlışlık ise, ceza olacaktır.

(Necm Sûresi 53/42)

﴿٤٢﴾ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَىٰ ﴿٤٢﴾

ve enne ilâ rabbike'î münteha

162

"ve şüphe yok ki, kesin en son gidiş (yani sonu) Rabbedir."

Yani yeryüzünde rabbani işler yapmış ise, onun dönüşü "rabbül erbab'a"dır. Kişi abd olarak fiillerini yapmış ise, abd olarak nihâyet bulacak, o'na dönecektir. Rabbinin huzuruna gidecektir. Ancak kişi gerçekten ubudet hükmünde bir hayat yaşamış ise, beşeriyetinden rabbaniyete dönüşmüş (rabbaniyetin içine girmiş) olacaktır. Bu durumda abdiyyetin içinde (mânâsında) değil, ubudiyyet içinde (mânâsında) olacaktır.

Dışardan bakanlar nerede olursa olsunlar cennet ehli de olsa, başka yerde de olsa onu birey olarak göreceklerdir. Çünkü elbisesi o'dur ama elbise içindeki varlık, kendisini asli hüviyetiyle idrakta olduğundan Hakk'ın varlığı olarak yaşayacaktır.

Rabbe nihâyet bulmak (**ulaşmak**) iki türlü oluyor;

Biri **abd (kul)** olarak oluyor

Biri de **gerçek kimliği** olarak rabbına ulaşmış olacak. Bunlar ancak **gerçek tevhid ehli** olanlar olacaktır.

Tenzih ve **Teşbih ehli** olanlar buraya ulaşamazlar. Ancak onların ulaştıkları yer de kayda değerdir.

(Necm Sûresi 53/43)

﴿٤٣﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى ﴿٤٣﴾

ve ennehü hüve adhake ve ebka

" Ve muhakkak O'dur ki, hem güldürdü ve hem ağlattı.

Yani hakikat-i ilâhiyye üzere hayatını sürdürmüş olan kimselerin **ağlamak** ve **gülmek** iki özelliğidir.

Burada beşeriyet yönüyle bakıldığında **ağlattı** demesi,

cehenneme attı demektir; birini de **güldürdü** demesi de cennetlik etti demektir. Yani kendi çalışması ile birinin yüzünü güldürdü, birinin de yüzünü ağlattı demektir. Bu ilk **şeriat** anlamındadır. Biraz daha mânâyı yükselttiğimizde, "ağlamak, gülmek" aynı **letâfette**, leziz hükmündedir. **Gülmesi** huzur bulmasıdır; **ağlaması** ise, sevinç ağlamasıdır. Esasında bunların ikisi de iççe olan tek bir mânâdır. İnsân her iki hâlde de ağlar. Kişi sevinçten güler, sevinçten ağlar.

Şeriat bakımından sevap, günah mertebesinden bakılırsa, ikisi birbirinden ayrı ve zıtmiş gibi görülür.

Hakikat bakımından bakılırsa ikisi de tek bir lezzetin iki tezahür hâlidir. Güldürdü ve ağlattı yani ikisini de hoş olarak ortaya getirdi.

(Necm Sûresi 53/44)

﴿٤٤﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿٤٤﴾

ve ennehü hüve emate ve ahya

"Ve şüphe yok, O'dur, O'dur ki, hem öldürdü ve hem hayata erdirdi.

Burada da aynı şeyi müşahâde etmek mümkündür.

Kendi **nefsi varlığından** öldürdü (**mevt etti**), **rububiyeti, rahmâniyeti, hakkaniyeti** ile diriltti (**ihya/hayy etti**). Hem de baki olarak diri kıldı. Beşer yönünden de ceset olarak öldürdü, ahirette tekrar diriltti anlamındadır. Yani "**öldüren de dirilten de o'dur.**" Burada Cenâb-ı Hakk'ın kulu üzerindeki hükümlerini mertebeleri itibariyle anlatmaktadır.

(Necm Sûresi 53/45)

﴿٤٥﴾ وَأَنَّهُ خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾

ve ennehü halekazzevceynizzekere vel ünsa
" **Ve muhakkak ki, iki çifti, erkek ve dişiyi O halketti.**

Varlıkları (iki zevci) **erkek ve dişi** olarak halketti
Nasıl halketti?...

(Necm Sûresi 53/46)

﴿٤٦﴾ مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ﴿٤٦﴾

min nutfetin iza tümna
"Bir nutfeden meni edildiğinde, rahimlere döküldüğü za-man."

İnsânların beşeriyet yönüyle nasıl meydana geldiğini anlatıyor. Diğer yönüyle meseleye baktığımızda Burada sadece bireysel varlık değil, **bütün varoluşdan** bahsedilmektedir. Bütün bu âlemler yok iken, evvela **akl-ı kül amil olarak** sonra da **nefs-i kül** halkedildi. İşte bu **zevceyn'**dir. Bütün bu **âlemler** de, **Akl-ı kül** ve **nefs-i kül'ün izdivacından meydana geldi**. Bireysel varlıklar da daha sonra meydana geldi.

Akl-ı kül ve **nefs-i kül'ün izdivacından** da meydana gelen "**teklik**" tir. Ana rahmine düşen bir nutfeden bir çocuk meydana nasıl geliyorsa **Regaib gecesi** hükmüyle de **gönül rahimlerine** nutfeye atıldığı zaman yani **Hakikat-i İlâhiye** nutfesi, nûru atıldığı zaman kişinin gönlünde bu yeşermeye ve olgunlaşmaya başlıyor.

Kişinin gönlüne bu **nûr-u Muhammedi** atılmadıkça kişinin bu hakikatleri idrak etmesi mümkün değildir. İşte anne ve baba özü olmadan bir çocuğun meydana

gelmesi mümkün değildir. Bugün değişik şekillerde çocuk yapıyor deniyorsa da bu ancak mekan değişikliğidir yoksa öz yine anne ve babadır. Bu **nutfenin meni edilmesi, gönüllere, beyinlere nefh edilmesi**; o orjinal, bozulmamış nefhanın ulaştırılması gerekiyor. "**Nefes-i Rahmân-i**" denen hakikat budur. Eğer yapılan sohbetlerde, okunan kitaplarda böyle bir hakikat neşvesi çıkmıyorsa orada "**Nûr-u Muhammediye**"nin zuhura gelmesi, dolayısıyla "**hakikat-i muhammediye**"nin dolaşması, gelişmesi, oluşması mümkün değildir. Bunlar ancak nakli ve akli bilgiler hâlinde geçmekte ve o düzeyde kalmaktadır.

Alimler genellikle akli ve nakli bilgiyi sahih kabul ediyorlar, gönülden, rûhani, ilhami gelen bilgiye pek itibar etmiyorlar. Bunda haklı da olabilirler çünkü bu hâller biraz eğitim isteyen tehlikeli hallerdir. Çünkü **ilhami** diye zannettiği kimse o frekansa bağlanmadı ise, kendisine gelen hayâli bilgileri esas kabul edip de o bilgilerle hareket etmek üzücü olur. Bu tehlike yönünden ve kendilerinin de bunların doğruluğunu tespit edecek irfan çalışmasından yoksun olduklarından ehli zahir bunlara iltifat etmezler.

Burada yapılacak olan, bunlara şüphe ile bakabilirler ama ihtiyaten inkar etmemeleri gerekir, çünkü inkar edebilecek bilgiye de sahip değiller. Bizim konumuz bu değildir, tenkit etmek değil, tespit yönünden kendimize faydalı kısmını almak üzere üzerinde kısaca durmuş bulunuyoruz. Onların vazifelerini de inkar edemeyiz o şeriat içinde hepimiz varız ve tatbikattayız. Allah onlardan da razı olsun, deriz.

Ancak yine bilelim ki, fıkıh İslâmiyetin yüzde yirmi (%20) sini kapsıyor, yüzde seksen (%80) âtıl kalıyor. Bu arada o yüzde yirmiyi de iyice şekli hükümler içinde çok az olarak çalıştırıyoruz, böylece o kısmını da perdelemiş oluyoruz.

Hıristiyan mertebesi rûh mertebesi olduğundan, bedenden kurtulmuşlar, fıkıh ilminin üstüne çıkmışlar, **düşünceleri daha yüksek bilgi içinde** ama bilgileri **hayâli** olmaktadır.

Hayâli de, yanlış da olsa, yine de yukarı düzeyden bir ilim sahasında çalışıyorlar ve bizden üstünmüş gibi gözüküyorlar. Bizim suçumuz onların üstünde olan Hakikat-i Muhammediye ilmini, yani **"ve nefahtü"** sırrını ortaya çıkaramamaktır. Bu çıkmış olsa yani İslâmın eğitimi, tasavvuf eğitimi üzerine odaklanmış olsa ne dünyada ne diğer âlemlerde Müslümanları ve Türkleri tutacak hiçbir millet olmaz. Tabir-i caizse elimizde 99 düğmeli kumandanın sadece bir, iki düğmesi ile cihazı çalıştırmaya çalışıyoruz. Diğer düğmelerini olmadık nedenlerle kendimize yasaklamışız, bu yüzden bize verilen cihazdan tam kapasite verimi alamayıp cihaza karşı haksızlık ediyor ve cihazı da üzüyoruz.

"min nutfetin iza tümna"

"Bir nutfeden meni edildiğinde, rahimlere döküldüğü za-man."

O nutfeden bir bölüm atıldığında, diyor, o nutfenin tamamını idrak etmek ne kafa yapısı olarak, ne de fiziken mümkün değildir. Dendiğine göre, o nutfede bir seferde **3.5 milyon tohum** ekilmesi lâzımki bir çocuk oluşumu olsun.

"min nutfetin" diyerek nutfenin bazı kısımlarını işaret ediyor. Hakikat-i İlâhiye'de böyle yavaş yavaş bazıları ve sonra yine bazıları olarak ilâ nihâye oluşmaktadır. Kişi kendini geliştirtikçe o **"nefes-i rahmâniye nefhaları"** kişide gelişmektedir.

(Necm Sûresi 53/47)

﴿٤٧﴾ وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَى ﴿﴾

ve enne aleyhinneş'etel uhra
"Ve muhakkak ki, ölenlerin daha sonra neş'et
bulmaları, diriltilmeleri O'na âittir,

(Necm Sûresi 53/48)

﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٨﴾

ve ennehü hüve ağna ve akna
"ve şüphe yok ki, O'dur, gani (zengin) eden ve
fakir düşüren."

En büyük zenginlik, "**fakr**"dır. Efendimizin buyurduğu,
"**fakrim fahrimdir,**" dediği gibidir.

Yani **şeriat** mertebesinde, nefsaniyetini alırım,
karşılığında cenneti veririm.

Hakikat mertebesinde ise, nefsaniyetini alırım
karşılığında kendimizi veya daha uygunu kendimizden
hakikat veririm, buyurduğudur. Zengin yani **varlık**
verdik, deniyor.

(Necm Sûresi 53/49)

﴿٤٩﴾ وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشَّعْرَىٰ ﴿٤٩﴾

ve ennehü hüve rabbüşşı'ra
"Ve muhakkak ki, O'dur Şı'ra (işaret) -yıldızının
Rab'bi O'dur.

Necm Sûresinin başında belirtilen **Necm** ile **Şıra**
birbirini tamamlamaktadır.

49. âyet, kendi içinde toplandığında (4 + 9) = **13** tür.

Necm yıldızı için bazı müfessirler,

"batmakta olan yıldıza andolsun",

bazıları ise,

"doğmakta olan yıldız andolsun", şeklinde mânâlandırıdılar. Hepsi de kendi mantıklarına göre bu hâli uzun uzun anlattılar. Bunlar hep kişisel, indi olan şeylerdi. Esas olan **Akl-ı küll** idi; sahibi, Allah ne demek istiyordu?... Bize neyi vermek istiyor?...

Burada yıldız olarak neden **"şî'ra"** kullanılmış?...

Şî'ra yıldızı, işaret yıldızı demektir.

"Hakikat-i Muhammediye"ye işarettir.

Baştaki yıldız **Necm**, sıradan yani her birerlerimizin kafalarından icat ettikleri, bireysel heva, heves yıldızına işarettir. Kim o benlik yıldızı ile hayatını sürdürüyor ise, ne aya, ne güneş'e, ne başka yıldız, ne de fezaya yolu kapalıdır.

Bireysel yıldızından aydınlandığı sürece **Hakikat-i Muhammed-i bedrine, kamerine** ulaşma yolu yoktur.

Hakikat-i Muhammed-i bedrine, kamerine ulaşma için **necm** yıldızını, **şî'ra** yıldızına döndürmesi gerekmektedir.

Nitekim Kûr'ân-ı Kerîm (En'am Sûresi 76-79 âyetlerinde)

﴿٧٦﴾ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا

قَالَ هَذَا رَبِّي

﴿٧٧﴾ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ

**felemma cenne aleyhil leylü rea kevkeben
kale haza rabbiy felemma efele kale la ühibbül -
afiliyne**

"Ne zaman ki, üzerine yine gece bastı, bir yıldızı gördü, "bu benim Rabbim" dedi batınca da "ben öyle batanları sevmem" deyiverdi."

﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هَذَا رَبِّي

فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي

لَا كُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ﴿٧٧﴾

felemma reel kamere baziġan kale haza rabbiy
felemma efele kale lein lem yehdiniy rabbiy
leekunenne minel kavmiddalliyye

"Ne zaman ki, ayı doğar bir hâlde gördü.
"Rabbim bu'dur" dedi. Sonra ay batınca da "and
olsun ki, eğer bana Rab'bim hi-dâyet etmemiş
olsaydı, elbette ben sapıklığa düşenler toplulu-
ğundan olacaktım" dedi."

﴿٧٨﴾ فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِغَةً

قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ

فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ

إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٧٨﴾

felemma ree'ssemse baziġaten kale haza rabbiy
haza ekberü felemma efele kale ya kavmi inniy
beriyün mimma tüşrikune

"Ne zaman ki" güneşi doğmaya başlar gördü.
Dedi ki: "Bu- dur Rab'bim bu daha büyük" nihâyet o
da batınca dedi ki: Ey kavmim!. Ben muhakkak sizin
Allah Teâlâ'ya ortak koştüğunuz şeylerden uzağım."

﴿٧٩﴾ إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ

لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ

حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

inniy veccehtü vechiye lilleziy fetaressemâvati

vel arda haniyfen ve ma ene minel müşrikiyne

"Ben muhakkak bir hânif olarak yüzümü gökleri ve yeri yaradana çevirdim ve ben müşriklerden değilim"

İbrâhîm (a.s.) sırasıyla önce **yıldıza**, sonra **kamere**, sonra **güneşe** baktı ve herbirinin sonunda;

* **kevkef** (yıldızda),
- "uful edenleri (batanları) **hubb etmem** (sevmem) dedi".

* **kamer** (ayda)
- "elbette eğer Rabbim bana hidâyet etmezse elbette kesin dalâlete düşmüş kavimden olurum dedi".

* **sems** (güneşte)
- "ya kavmim şirk koştuğunuzdan kesin ben beriyim dedi."

bunlardan sonra da
- "hanif olarak semâvatı ve arzı fatr eden (yaratan) **zât (şey) için vechimi kesin ben teveccüh ettim ve ben müşriklerden değilim,**" buyurdu.

İbrahim (a.s.) bu müşahâdesini daha çocukluğunda idi İbrâhîmiyyet, **Tevhid-i Ef'âl** makamıdır.

(Bakara Sûresi 2/158 âyetinde)

﴿١٥٨﴾ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ

"innessafa vel mervete min şe'airillâhi"
"kesin Sefa ile Merve Allah Teâlâ'nın şairinden (işaretlerinden) dir."

Görüldüğü gibi **şiar**, "safa" ve "merve" bahsinde de geçmektedir.

Safa ve **Merve** Allahlık işaretleridir, yani **ulûhiyet** mertebesinin mühim noktalarıdır. Burada da o işaret edilen yıldızın "**Hakikat-i İlâhiye**" yıldızına dönüşmesi gerekiyor. Kafadaki yıldız, nefsinden kaynaklanan yıldız değil Hakikat-i ilâhiye'yi, Tevhidi işaret eden olması gerekir.

"ve ennehu" "hüve",

buradaki "hu" ların hepsi **Amaiyetten** → **Ahadiyete** tenezzül ettiğinde, ahadiyetin özelliği olarak zuhura çıkan **inniyet** ve **hüviyetin**, hüviyyeti olanıdır. Yani bütün bu "hu" lar kaynağını **Ehadiyetin hüviyetininin** ۴ sinden almaktadır.

الله "Allah" lâfzının, yazılışının ilk harfi ۴ "hu" dur.

"Allah" diye okurken biz onu sonda okuruz, ama o baştır. Çünkü bütün bu âlemler yok iken "Allah" lâfzı da yoktu. Bütün bu âlemler nasıl var edilmiş ise, "Allah" lâfzı da o şekilde var edilmeye başladı ve mertebe, mertebe oluştu.

İlk var edilen de ۴ "hu" dur.

Başta da ۴ "hu" ve en kemâl olarak varılacak olan da ۴ "hu"dur. Bu yüzden bir bakıma ۴ "hu" → "ism-i azam"dır.

Kelimeyi Tevhid sonundaki ۴ "hu", ulûhiyetteki "ism-i azam"dır.

Kelimeyi Risâlet sonundaki ۴ "hu", Hz. Muhammedin ismi ile birlikte risâlet mertebesindeki "ism-i azam"dır

(Necm Sûresi 53/50)

﴿٥٠﴾ وَأَنذَرْتَهُمْ آهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ﴿٥٠﴾

ve ennehu ehleke adenil ula

"Ve şüphe yok ki, O helâk etti evvelki Âd'ı."

Burada eskileri misâl vererek yani **Lût kavmi** mertebesinde, **Salih kavmi** mertebesinde, **İbrâhîm kavmi** mertebesinde ve İbrâhîmiyyetten evvel ki mertebelerde olan kimselerin helâk oldukları gibi onların helâk olmamaları için ikazda bulunuyor.

(Necm Sûresi 53/51)

﴿٥١﴾ وَتَمُودًا فَمَا أَبْقَىٰ ﴿٥١﴾

ve semude fema ebka

"Ve Semud'u -da O helâk etti- artık -onlardan hiçbirini- bıraktı."

Âd kavmini de, **Semud kavmini** de yeryüzünden helâk ederek kaldırdı. Bunlar bir bakıma **tebşirdir**.

Çünkü gerçekten hakikati Muhammediyeyi bünyesinde yaşamış olan için tabii geriye dönmek şartıyla bu kavimlerin etkisinin olmayacağı bildiriliyor.

(Necm Sûresi 53/52)

﴿٥٢﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّنْ قَبْلُ ﴿٥٢﴾
﴿٥٢﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْعَىٰ ﴿٥٢﴾

ve kavme nuhın min kablü innehüm kânû hüm azleme ve etğa

**" Ve evvelce de Nûh kavmini de -helâk etmişti-
şüphesiz ki, onlar olmuşlardı onlar, en zâlim
ve en azgındılar.**

Derviş olunduğunda önce, **Âdem kavminden** olmak ve Âdem hakikatlerini idrak etmesi gerekir.

Sonra yavaş yavaş diğer peygamberlerin yaşantıları kendi bünyesinde neyi gerektiriyorsa (yani hangi terkleri ve hangi alışları, özellikleri gerektiriyorsa), müspet olanları alıp, menfileri terkedip, **Beş Hazret (tevhid)** mertebelerinden evvel gelen nefis mertebelerinde yapılması gereken şeyleri hakkıyla yapılmış ise, o zaman bunlardan kurtulduğu burada tebşir ediliyor.

Bir insân geçme karnesini alır, bu karne onun bu statüyü sürdürmesi üzerine verilir. Ancak o statüyü tatbik etmez ise o zaman onlar onda kayba uğrar. Hakketti ise verilir ve yerini koruduğu müddetçe de devam ettirilir.

(Necm Sûresi 53/53)

﴿٥٣﴾ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ﴿﴾

vel mu'tefikete ehva
"Alt üst olan şehirleri de böyle yaptı."

(Necm Sûresi 53/54)

﴿٥٤﴾ فَغَشَّاهَا مَا غَشَّىٰ ﴿﴾

feğaşşaha ma gâşşa
"Artık onları gâşyeden (kaplayan) kapladı.

Onları öyle kapladı ki onlardan bir iz kalmadı
Baş taraflarda,

(Necm Sûresi 53/16 âyetinde)

﴿١٦﴾ اِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ

"iz yağşessidrete ma yağşa"
"Sidreyi kaplayan kaplıyordu"

(o sidreyi nasıl gaşyetmek (kaplamak) lâzımsa öyle gaşy ediyordu)

Yani **"hakikat-i ilâhiyye"** beşeri insâniyeyi **gaşyettiğinde** (kapladığında) öyle bir kaplama ile kaplıyor ki, beşeriyetten hiç bir iz kalmaz.

Gaşyettiğinde kişinin, **kişiliğini kaldırır**. Toprak içine sokmak sûretiyle fiziki olarak da hiçbir şey ortada bırakamaz. Ama yaşadığı sürece rahmâniyet ile gaşyettiği zaman yine kişinin kişiliğinden hiçbirşey kalmaz. Ancak burada hâlâ görünen biri vardır, o ne oluyor dendiğinde?... O artık **ubudiyet** sahibi olmuş olur; yani abdiyeti değil, ubudiyeti kalır, ki **hakkın fiili kendi fiili** olur.

(Necm Sûresi 53/55)

﴿٥٥﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ

febieyyi alâi rabbike tetemara
"Artık Rab'bının hangi nimetlerinden şüphe edersin?"

(Necm Sûresi 53/56)

﴿٥٦﴾ هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِيرِ الْأُولَىٰ

haza neziyrün minen nüzuril ula
"İşte bu da evvelki uyarıcı (ikaz edicilerden) bir uyarı, ikazdır."

Nezir, Hz. Peygamberimize hitaptır. Allahın kelâmı olan Kûr'ân vasıtasıyla Risâlet-i Muhammediye'nin lisânından ("**Mertebe-i Risâlet**"ten) dökülüyor.

Onu Cenâb-ı Hak bize tanıtırken, "**haza neziyrün**" ifadesi kullanılıyor. Evvelkiler gibi onun da nezir olduğu işaret ediliyor. Ancak bu kıtas Hz. Peygamberimizin **nübüvveti** yönüyledir, yoksa mertebesi yönünden değildir. Çünkü daha önce gelen nezirler sadece kendi mertebelerinin uyarılarını yapmışlardır.

Hz. Rasûlüllah (s.a.v.) **evvelkileri** de, **an-ı** da, **sonrakileri** de **uyardı**. Yani yeni uyarılarda bulundu. Bu yüzden ümmeti Muhammed diğer ümmetlerden daha efdal oldu.

(Necm Sûresi 53/57)

﴿٥٧﴾ أَزِفَتِ الْأَازِفَةُ ﴿٥٧﴾

ezifetil azifetü

"Saat (kıyamet) yaklaştıkça yaklaştı"

Merhale merhale geliyor. İnsânlara verdiği özellikleri, kendi hakikatlerini, Allahın verdiklerine şüphe edilmemesini ve onların hakikatlerinin belirtilmesi ve insânın ve âlemlerin yok olacağını ifade ve ikaz ediyor

Zahiri yönünden, kıyamet saatini kimse bilemez sadece Allah bilir ve "**o saat yaklaştıkça, yaklaşıyor,**" diyor. Bildiğimiz kesin olan ise, bizlerin kıyametinin seri bir şekilde, hemen olabileceğidir. Fiziken yaşlanma hâlimize de bakarsak süratle sona doğru gittiğimizi müşahâde edebiliriz.

Diğer yönüyle de derviş çektiği **her zikir** ile, aldığı **her mertebe** ile kıyametini yaklaştırmaktadır.

Hak yolunda attığımız adım bizi kıyametimize götürmektedir. Yani beşeriyetimizin, nefsimizin kıyametine götürmektedir. İşte bunu anladığımız taktirde **"kıyam et"** idrakına varırız.

"Kıyam et" ayağa kalk demektir. Ne zaman ki, **rahmâniyetimiz** ile dikilip ayağa kalktığımızda yani hakikatimizi idrak ettiğimizde, nefsimizden kurtulup da, ayağa kalktığımızda nefsimizin hükmü üzerimizden geçmiş, **hürriyeti bulmuşuz** demektir.

Kıyameti kopmuş olanın da hergün Mi'racı yükselir.
Kıyamet kopmadıkça Mi'racını yükseltmiyor demektir.

(Necm Sûresi 53/58)

﴿٥٨﴾ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾

leyse leha min dunillâhi kaşifetün

"Onun için Allah Teâlâ'dan başka bir açıcı yoktur"

Kıyamet hakikatini ancak Allah açar. Diğer bir ifadeyle Kıyamet hakikatini Allah'tan başkasıyla anlamak mümkün değildir. Yine Allah vesilesi ve Allah izni ile gelen bir bilgi ve bir yardım ile ancak bu hakikat keşf olur, açılır. Ancak bunu bilen de bilmeyenin de netice itibariyle dünya sona ermesiyle umumi kıyamet kopacaktır. Ancak bize lâzım olan şuurla yaşamaktır, ki bunların kıyametini açacak olan sadece Allah'tır. Yani o kanaldır.

(Necm Sûresi 53/59)

﴿٥٩﴾ أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾

efe min hazel hadiysi ta'cebune

"Şimdi siz bu hadise (söze) mi şaşıyorsunuz?, sizin acaibinize mi geliyor?"

177

Bu oluşuma şaşıyor musunuz, yukarıda dendiği gibi şüpheniz mi var, deniyor.

(Necm Sûresi 53/60)

﴿٦٠﴾ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾

ve tadhakune ve lâ tebkune

"Ve gülüyorsunuz da ağlamıyorsunuz?".

Bunlara gülüp geçiyorsunuz ve oysa ağlamıyorsunuz.

Yukarıdaki yani

(Necm Sûresi 53/43 âyetinde)

﴿٤٣﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى ﴿٤٣﴾

ve ennehü hüve adhake ve ebka

"Ve muhakkak O'dur ki, hem güldürdü ve hem ağlattı," buyurdu.

İnsânın "gülme ve ağlama" olarak **iki vasfı** vardır. Halbuki burada sadece gülüyorsunuz oysa ağlamıyorsunuz, deniyor. Bu durumda gaflette kalıyorsunuz. Dikkat etmiyor, israf ediyorsunuz, vaktinizi boşa harcıyorsunuz. Bu gaflet hâlinin sonu hüsrandır. Çünkü bunun neticesi sevinç ağlaması değil, **üzüntü figanı** olacaktır ikazı yapılıyor. Bir anlamda da tek yönde kaldığınızdan her iki hâli meczedip tekbir yani tevhide getirmiyorsunuz.

(Necm Sûresi 53/61)

﴿٦١﴾ وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ ﴿٦١﴾

ve entüm samidune

"Ve halbuki siz samidlersiniz (habersiz oyalanan, gâfillersiniz)"

Allah vermesin yani perdeli insânlar olarak oyalanıp duruyorsunuz.

(Necm Sûresi 53/62)

﴿٦٢﴾ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ﴿٦٢﴾

fescüdu lillâhi vabüdu

"Artık, hemen Allah için secde ediniz ve ibadette bulununuz." (Sadekallahül azîm)

Secde ediniz ama Allah için secde ediniz yani secde ediliyorsa Allah için (**Allah secdesi**) olsun. Dikkat edilirse burada **Rahmân** için, **Rabb** için denmiyor **Allah** için denerek, **Allahlık** işaret ediliyor. Yani secdeyi öyle edin ki, Allaha yakışır, ulûhiyet mertebesi içerisin-de olsun.

"vabüdu" ve ibadetinizin de bu şekilde olmasını ikaz ediyor. Burada kişi abid ise, ibadet için yapılan bireysel secdedir. Ama kendi nefsanî varlığını aşmış, kendinde birşey kalmadı ise, ora-da yapılan secde ubudet secdesi olmaktadır. Yani burada Hakk, kendinden kendine secde etmektedir.

Böyle şey olur mu?...

yani insân kendinden kendine secde eder mi?.. diye sorulursa,

- Tabii ki olur.

Çünkü insân kendisinde bulunan bütün mertebelerin hakikatine varmış ise, o zaman kendindeki abdiyyeti yine kendindeki ubudiyetine secde eder.

"abdehu ve rasûlühu"

yani **abdiyyeti** de **risâleti** de "hu"ya tabidir; kendi hakikatine, kendi özünüdür.

Bu âyet **secde âyeti** olduğundan ve bunu okuduğumuza göre müsait olduğumuz vakitte secde etmemiz gerekir. Secde duası "**Tuhfetü'l Uşşaki**"de geçiyor.

Secde hem fiili yapılmı olmakla beraber aslında ilmidir. Hakiki secde birşeyi tasdik hükmündedir. Mamafih göstermelik, taklidi, korkudan yapılan secdeler de vardır. Ancak secdenin hakikati ilmi olmasıdır, yani secde etmenin ne olduğunu bilerek, irfani olması gerekir.

Burada Necm Sûresini şimdilik sonlandırıyoruz.

bismillâhir rahmânir rahiym,

Bu anlatacak olduğum şeyler benlik olarak kabul edilmemeli, "**işaret-i ilâhi olarak, belirli bir sistemin içinde ortaya çıkan özelliklerdir,**" diyelim.

Kûr'ân Kerîm âlemlere rahmettir, âlemler Kûr'ân'da kendisinin kemâlini, hakikatini bulur.

Hiç kimse de ne onu, ne de herhangi bir sûresini ve âyetini sahiplenemez. Ama insân hem âlemler câmisi ve hem de kendi bir âlemdir. Âlemler gibi o da kendisinin hakikatini, Kûr'ânda bulur.

Birgün Nûsret Babamla beraberken bendeki zuhuratları kendisinin izni ile kendisine okurken, zuhurat içinde Kûr'ândan okuduğum bir sûrede "**Necdet'in...**" diye bir isim geçiyordu.

Nûsret Babam, "**Oğlum şimdiye kadar getirdiğin zuhuratların en iyisi budur,**" buyurdu. Yani bu ismin Kûr'ân-ı Kerîm içinde geçmesini işaret etti.

Sonra biz bunu araştırdık. Hem kendimizden ve hem

de kardeşlerden gelen manevi beyanlarla, bunun Kûr'ândaki "**Necat**" olduğunu tespit ettik.

Daha da ileri araştırmamızı devam ettiğimizde karşımıza **53.** sûre "**Necm Sûresi**" çıktı.

Böylece Kûr'ânı Kerim'deki izafi işaretlerimiz:

Harfimiz: ج (cim) ; (cim) in yazılışı جيم →

okunuşu (cim)

Harf değerleri :

ج (cim) 3

ي (ye) 10

م (mim) 40 = 53

Kelimemiz : نِجَاة (Necat)

Harf değerleri :

ن (nun) 50

ج (cim) 3 = 53

ا (elif) 1

ت/ة (te) 400 = (50 + 3 + 1 + 400) = 454 (4+

5+ 4) = 13

Ayetimiz : Mümin Sûresi 40/41. Âyet

وَيَا قَوْمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَةِ
وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ

"ve ya kavmi maleyi ed'uküm ilennecati
ve ted'uneniy ilennar"

181

"Ey kavmim! Başıma gelen nedir? Ben sizi Necat (13) (kurtuluş) a (cennete, zat cennetine, Hakikat-i Muhammediyye'ye) davet ediyorum, siz ise beni ateşe çağırıyorsunuz."

Mü'min Sûresi 40/41. âyet'te

$$(40 + 41) = 81 (8 + 1) = 9$$

Yani **"Hakikat-i Museviye"**den → **"Hakikat-i Muhammediyye"**ye daveti vardır.

Bu mertebede **13** ün, bu mertebesi itibariyle **9** da yani **"Mertebe-i Museviyyet"**teki zuhurudur.

Sûremiz de, **Necm "53"** olduğu böylece belirlenmiş oldu.

İsm-i **"Necdet"** arapça harfleri olarak aşağıda görüldüğü üzere olup, ebced sistemine göre şöyledir:

نجدة "Necdet"

ن (nun) 50

ج (cim) 3 = 53

د (dal) 4

ت/ة (te) 400 = 457 olarak yazılır.

İçindeki **53** hemen başta görülüyor.

Tamamı toplandığında, **457** olarak çıkıyor.

Bu bir neş'edir, kimsenin kabul etmesi de gerekmiyor.

Bu sûre-i Şerif ile ilgili olduğundan bahsetmeyi uygun gördük.

53 ü kendi içinde toplarsak $(5 + 3) = 8$ sayısını verir.
Bu cennetleri ifade eder.

(**8**) 2 ye bölersek, $(8/2) = 4$ sayısını verir.
Yani **2** adet **4** olur.

2 adet **4** olması **zahir** ve **bâtın**'dan oluşunu ifade ediyor.

4 bilindiği gibi İslâmın rumûz sayısıdır, yani

- "**Şeriat, Tarikat, Hakikat, Mârifet**" makamları

- "**Ef'âl, Esmâ, Sıfat, Zât**" âlemleri

- Kâ'be-i Şerifin 4 Köşesi 4 Rüknu

**"İbrahimiyyet, Müseviyyet, İseviyyet,
Muhammediyyet"**

- Yukardan aşağıya "**Tevhid → Teşbih → Tenzih**
→ **Vahdet**"

- Aşağıdan yukarıya "**Vahdet → Tenzih →**
Teşbih → Tevhid"

- ve yine Kâ'be-i Şerifin **4** duvarı

"Hannan, Mennan, Deyyan, Sübhan"

4 den **1** çıkartıp geriye kalan **3**'ün başına konursa;
yani $(4 - 1) = 3$ ve çıkartılan **1**, kalan **3**'ün başına
konursa **13** eder,

ki **4**'ün içinde **13** var olduğu gibi; **13** içinde de **4**
vardır.

457 İslâmın bütün hakikatleri bu sayının içinde
toplanmıştır.

- **4** **İslâmın Hakikat-i**

- **5** "**Hazeret-i Hamse**" (5 Hazret Makamı)

- **7** "**etturu seb'a**" (7 nefis mertebeleri)

“Hakikat-i Muhammediye” üzerine şifre sayımız 53 dür. Daha sonra gördüğümüz bir zuhuratta Cenâb-ı Hakk Kâ’be’nin içerisinde bize kapımızı gösterdi, ki bu kapı da **53** üncü kapı olup ismi, **“el bab-ı kehribariyyeyi şamî”**dir. Şam köşesinde elektrikli kapı, dışarıdan merdivenlerle yukarıya çıkan kapıdır.

Son gittiğimizde de Mescid-i Nebevi’de yani Hz. Rasûlüllah (a.s.) Efendimizin kabr-i şeriflerinde muhtemel yeri aradım ve buldum, kalbim de mutmain oldu. Orada da **53.** direk.

Efendimizin kendi iştirakiyle yapılan ilk Mescid-i Nebevi’de **33** direk varmış.

Bu direklerin **13** tanesi ön bölümde, **20** tanesi de arka bölümde imiş. Biliyorsunuz **13** Efendimiz (s.a.v.) in şifre sayısıdır.

İkinci yapılışında yani Efendimizin sağlığında Mescid-i Nebevi’nin genişletilmesi vardır.

İki sıralı direklerle (**L**) şeklinde genişletiliyor.

Onların renkleri de kırmızı, sarı renkleri arasında bir renkte yapılmışlar.

Onlar da **21** adet olarak ilâve ediliyor.

20. direk **minber** ile **mihrab** arasındaki öncekiler ile toplarsak;

$$(20 + 13 + 20) = \mathbf{53.} \text{ direğimiz...}$$

Bu direk tabii ki bizim şahsımızın malı değildir, mânâsı ve mertebesi olarak oradaki yerimizi işaret etmektedir.

1 - Mescid-i Nebevi’deki minber ile mihrab arasındaki direk;

53. direk

2 - Silsile-i şerifedeki sıramız; **53**

3 - Kûr'ânı Keriym'deki **sûre sırası**; Necm Sûresi **53.**
sûre

4 - Kâ'be'deki kapımız; "**el bab-ı kehribariyyeyi şamî**"

53. kapıdır.

5 - Kâ'benin içindeki yerimiz : Tavafın başladığı siyah çizgi ve yeşil ışığı başlangıç noktası olarak ele aldığımızda, oradaki direktten **(1)** diye başlayarak, tavaf istikametinde sola doğru saydığımızda tam "**Rükn-ü Şamî**" köşesi karşısında duran **53.** direktir.

6 - Esmâ'ül Hüsnadaki **53.** sıradaki isim "**Veli**" dir veya sıradan okunduğunda **53.** sıradaki isim, "**Vekiyl**" dir.

Esmâ'ül Hüsnada "**Allah**" ve "**Rahmân**" isimleri sıraya girmez çünkü onlar kaynak isimlerdir.

Nasıl ki "**Hz. Allah**"ı, "**Hz. Cebrâil**"i ve "**Hz. Muhammed**"i **(1)** diye işaretlemeyiz, ondan sonraki diğerlerinden meselâ Hz. Ali veya Hz. Ebubekr'i **(1)** diye işaretleriz. Çünkü onlar kaynaktır.

Bu duruma göre "**Allah**" ve "**Rahmân**"dan sonra "**Rahiyim**"den **(1)** diye başlayarak devam edersek **53.** isim, "**Veli**" ismidir.

Diğer taraftan, Allah isminden **(1)** diye başlayarak devam edersek **53.** isim "**Vekil**" ismidir.

Bu durumda "**Veli**" ve "**Vekil**" isimlerinin ikisi de **53** ü göstermekte ve aynı mânâyı ifade etmektedirler.

احد (Ahad) ise

ا	(elif)	1
ح	(ha)	8

185

د (dal) _ 4 = **13** eder.

احمد (Ahmed) a bir م (mim) ilâvesi ile احمد (Ahad) oluştuğunu görüyoruz. Yani **Ahad** → **Ahmed** de zuhur etti.

احمد (Ahmed) a (13) e bir م (mim) ilâvesi (40) ile احمد (Ahmed) 53 ortaya çıkmaktadır.

**Kelime-i Risâlette,
(Muhammeden resulullah)**

مُحَمَّدًا رَسُولَ اللَّهِ

$$\underline{67} + \underline{297} + \underline{139} =$$

503

مُحَمَّدًا "Muhammeden" kelimesi, ebced hesabıyla...

م (mim)	40	4
و (vav)	6	6
ح (ha)	8	8
م (mim)	40	4
م (mim)	40	4
د (dal)	4	4
ا (elif)	<u>1</u>	<u>1</u>

$$\underline{139} (1 + 3 + 9) = \underline{13} \quad \underline{31} \text{ (Tersi 13)}$$

$$(3 + 1) = \underline{4}$$

رَسُولُ "Resûl" kelimesi, ebced hesabıyla...

ر	(rı)	200
س	(sin)	60
و	(vav)	6
ل	(lam)	<u>30</u>
		296 (2 + 9 + 6) = 17

اللَّهُ "Allah" kelimesi, ebced hesabıyla...

ا	(elif)	1
ل	(lam)	30
ل	"lam"	30
ه	"he"	<u>5</u>
		67 (6 + 7) = 13

Hepsinin toplamı:

"Muhammeden Resul Allah"
139 + **297** + **67** = **503** olur.

503 ün ortasındaki sıfırı (0) kaldırırsak (**503**) (**53**) kalır.

Ahad'a (**13**) e bir (**mim**) ilâvesi (**40**) ile
Ahmed 53 ortaya çıkıyor.

Ahadiyyet içinde katışıksız ve karışıksız olarak mevcuttur

"**Kelime-i risâlet**"in toplam netice sayısı da **53** tür.

Sistemin fevkaladeliğine hayret etmemek mümkün değildir.

Şüküründen ve zikrinden aciziz.

Bu hususta daha fazla malumat, "**Sayıların Dilinden**" bölümünde verilmişti. (Yukarıda da vardır)

Kitabımızı okuma sabrı gösteren sayın kardeşlerimiz!...

Bu kitap içerisinde belki fazla iddialı gibi gördüğünüz konular ve sahiplenmeler olabilir. Bunları pek de ciddiye almayınız. Muhabbet ehli kimselerin abartılarıdır da diyebilirsiniz... haklı da olabilirsiniz. Çünkü umumi olan birşey, hususiye dönüştürülemez, hele hele madde aleminde...Ancak bu bahsettiğimiz mevzular "**zevki**"dir. Bu hususta bir iddiamız da, sahiplenmemiz de yoktur.

Tesadüfler ve araştırmalar bizi böyle bir hayal yolculuğuna iletti, siz de bu yolda küçük bir hayal yolculuğuna çıktık iseniz, sonra tekrar "sizce gerçek" hayatınıza dönmüşsünüzdür. Bu arada birkaç manalı zaman geçirtebilmiş isek, ne mutlu bizlere...

Zaten kitabımızın başlığı da görüldüğü gibi "**Gönülden Esintiler**" dir. Sizlerin de esintileriniz bol olsun.

Cenab-ı Hakk, hak edenlere "**Alim**" ve "**Hubb**" ismi ile tecelli etsin. **Amin.**

Hayatımın bir özeti olan bu kitabı "**ARASI**" dizeleriyle şimdilik sonlandırmış olalım. İnşallah okuyan canlar, canlarını biraz daha canlandırmış olurlar.

Eğer ömrümüz imkân verirse bundan sonraki hayatımızı da "**Terzi Baba 2**" olarak kaleme almayı düşünüyoruz.

Çalışma bizden tevfik ve muvaffakiyyet Hakk'tan dır.

1/11/1999 – 7/11/1999
Mekke

Kâ'be-i Şerif'te

A R A S I

Var etti mevlâ ezelde,
Diledi zuhurun görsün.
İlk tecellisini eyledi,
Zât ile sıfat arası,

Evvela etti de lâtif,
Meydana çıkarsın diye.
A'yan-ı sabite kıldı,
Rûh ile nûr arası.

Maksadından bütün bunlar
Olsun anda esmâ, ef'âl.
Tüm zuhurda bulunsunlar,
Halife ile beşer arası.

Görüntüye gelmek için,
Benliğimi bilmek için.
Sûret şekil verdi bana,
Toprak ile balçık arası.

Zuhur ettik bir anadan,
Kimseler bana sormadan.
Gelmişim güya dünyaya,
Mânâ ile madde arası.

Her türlü mânâ bünyeme,
Neler ilişti künyeme.
Zıt isimler de birleşti,
Hâdi ile Mudil arası.

Başlamışım koşturmağa,
Öğrenmişim yürümeyi.

Seneleri aştırmağa,
Çocukluk ile gençlik arası.

Demişler adıma necdet,
Necat olmuş Kûr'ân ile.
Bulduk kendimize medet,
Varlık ile yokluk arası.

Mânâdan açıldı kapı,
Başladım ben yürümeğe.
Muhabbet doldu gönlüme,
Pîrim ile şeyhim arası.

Çok çalıştım o günlerde,
Bu günlere ermek için.
Şûle oldu gönüllerde,
Yaş otuz ile otuz beş arası.

Nice devranlar gördüm,
Ne kâmillerle görüştüm.
Bunları birlikte yaşadım,
Şeyh ile derviş arası.

Mahbub-u ezeli buldum,
Hem peygamber muhabbeti.
Hazzımdan şâduman oldum,
Can ile canan arası.

Boşaldı bir gün tenden ev,
Dolmuş şeyhimin müddeti.
Lûtfettiler o gün görev,
Hak ile kullar arası.

İnce yoldur Hakk'ın yolu,
İdrak gerektir girmeğe.
Rabb'in rahmeti hep dolu,
Zahir ile bâtın arası.

Başladık hep çalışmağa,
Bıkmadan hem yorulmadan.
İşi sağlam tutmağa,

Şeriat ile tarikat arası.

Muhabbet verdik her zaman,
Gönülden dostlar bulmağa.
Tatbikatlar oldu yaman,

Tarikat ile hakikat arası.

İlimler koyduk ortaya,
Gerçeklere varmak için.
Maide dedik sofraya,

Hakikat ile mârifet arası.

Başladık seyr-ü sefere,
Uzunca yollar kat edip.
Ulaştırırız hedefe,

Uruc ile nüzûl arası.

Mabeyinci olduk bu gün,
Kimlere ne var zararı.
Gelip gitmekteyiz her gün,

Hak ile halk arası.

Hak verdi bana bir kapı,
Aşıklar hep girsin diye.
Bu özel bir gizli yapı,

Bab'ül Feth ile umre arası.

Kûr'ânda da ismimiz var,
Fe necceynâke dedi Hak.
Tâhâ'da da hissemiz var,

Necdet ile necat arası.

Kûr'ân'da hem sûremiz var,
Mi'rac'tan bahseder evvel.
Habibime de oldu yar,

Tûr ile Kamer arası.

Âyetinden hissemiz var,
Ka'b-e kavseyni ev ednâ.
Gönlümüze hepsi uyar,
Sıfır ile on dokuz arası.

Kâ'be'de yolumuz var,
Zât'a ulaştırmak için.
Üstünde hep geçenler var,
İbrahim ile kapı arası.

Makam tuttuk Harem'de bu dem,
Görüşmek için dostlarla.
Nicelerle görüştük,
Safa ile Merve arası.

Geçiyor Harem'de günler,
Bazen ibadet, yazılıan.
Dönüyoruz zaman zaman,
Yatsı ile sabah arası.

Lütfetti Hak bunda bize,
Umreden nasibimiz var.
Aktaralım biz de size
Se ile Ha arası.

Cim, cemâl-i İlâhidir,
İ ise, insân-ı kâmil
M, hakikat-i Muhammedî,
Zahir ile bâtın arası.

Arkadan geldi bir lütûf,
Nasıl şükrün edeyim.
Yakıyn'den bildirdi Rabb'im,
Şın ile Dad arası.

Sad, sıfat-ı ilâhidir,
Elif de uzar göklere.

Dal, delil-i ilâhidir,
Âdem ile Muhammed arası.

Daha sonra oldu **Elif**,
Hakk'tan bize armağan.
Makamattan meydana gelmiş,
Sıfır ile on üç arası.

E, ermektir evvel kendine,
Lâm varlık oldu âleme.
Elif uzar yine göklere,
Kün ile Fe yekünü arası.

Bu elifte neler var,
Şerhin etmek kolay değil.
Anladınsa eğer canım,
Ahad ile Ahmed arası.

Oldu Rasûlün haremindedir,
Yine bizlere büyük lütûf.
İndirdiler gönlümüze,
Be ile Se arası.

Te oldu müşahâde baştan,
Ente diyordu sanki Hak.
Ene dedim bir hoşluktan,
Sen ile ben arası.

Be geldi sonra sıraya,
Giremez kimse araya.
Birlikteliktir mânâsı,
Ben ile sen arası.

Elif, Be, Te, Cim, Sad geldi,
Sırları yüreğimi deldi.
Gelmişim bunları almağa,
İlim ile muhabbet arası.

Uzun sürer şerh edersem,
Kısa Kısa geçtik yukarıda.
Açarsam perdeyi bir dem,
Kalırsın inkâr ile tasdik arası.

Bir şeylerle meşgul herkes,
Ben ise seninle meşgul.
Haremde hiç gayrı yok,
Zahir ile bâtın arası.

Eğer yazmasaydım bunları,
Uçar giderdi benimle.
Rabb'im lûtfetti gayreti,
Kalem ile kâğıt arası.

Bir gece mânâ âleminde,
Gördüm kendimi Harem'de.
Hiç kimseler yok içerde,
Tavaf, duvar ile çarşı arası.

Hayret ettim ben bu işe,
Ne denir ki bu gidişe.
Soldan sağa dönüyordu tavaf,
Zahir ile benlik arası.

Gördüm ilerde bir gizli kapı,
Hayret ettim nasıl bir yapı.
Geçme motif arkası cam,
Sıra sıra kapılar arası.

Gezip dolaşarak gördüm,
Tespit ettim yerini.
Bab-ı Şâmî imiş meğer,
Elli iki ile elli dört arası.

Genelde kapalıdır,
Açılmaz gafillere.

Her kata çıkışı var,
Ef'âl ile Zât'ı arası.

Şın, müşahâde genelde,
Mim, Makam-ı Muhammedî
Tesadüf yok ezelde,
Hayâl ile gerçek arası.

Dilediğimizi alırız,
Bu kapıdan Harem'e.
Gafilânı komayız,
Kalır nefis ile benlik arası.

Hanedan-ı güzidede
Yazılıdır ismimiz.
Yaparız can sohbeti,
Elli iki ile elli dört arası.

Dizildi elli üçler sıraya,
Nasıl geldiler bir araya?
Girdik hep gönlü saraya,
Altmış bir ile altmış üç arası.

Hakk'a ulaşmak istersen,
Necdet'e ulaşman yeter.
Kalmaz gönlünde hiç keder,
Göz ile yaş arası.

Biraz fazla söyledikse,
Hoş gör bizi ey zahit.
Ne sultanlar vardır zeminde,
Abd ile kul arası.

Mescid-i Nebevide o gün,
Aradım yerini elli için.
Buldum sonra sarı direkleri,
Minber ile mihrab arası.

Meğer orada da varmış yerimiz,
Bir hoşça oldu hâlimiz.

Muhabbet ile doldu gönlümüz,

**Necdet ile Necat arası;
Habib ile Mahbub arası.**

Hem kelime-i Risâlette,
Sayı çıktı beşyüz üçte,
Kaldık yine hayrette

Oldu sıfır, beş ile üç arası.

Hesab ettim Ahmed'i,
Güzelim Muhammed-i,
Nasıl etmem hayret-i

Bak elli iki ile elli dört arası.

TERZİ BABA

KAYNAKÇA

- 1. KÛR'ÂN VE HADİS :**
- 2. VEHB** : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
- 3. KESB** : Çalışılarak kazanılan ilim.
- 4. NAKİL** : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'î şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve sohbetlerimizden müşahede ile toplanan ilim.

"DAHA EVVELCE ÇIKAN KİTAPLARIMIZ"

(Gönülden Esintiler)

- 1. Necdet Divanı:**
- 2. Hacc Divanı:**
- 3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:**
- 4. Lübb'ül Lübb Özün Özü,**(Osmanlıca'dan çeviri):
- 5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler:**
- 6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri:**
- 7. İslâm, İmân, İhsân, İkân,** (Cibril Hadîs'i):
- 8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye,** (Osmanlıca'dan çeviri):
- 9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:**
- 10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:**
- 11. Vâhy ve Cebrâil:**
- 12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:**
- 13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:**
- 14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi**
- 15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)**
- 16. Divân (3)**
- 17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.**
- 18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.**
- 19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.**
- 20. Terzi Baba Umre (2009)**
- 21. 6 Pey - (2) Hz. Nûh Neciyyullah (a.s.)**

22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
  23. Değmez dosyası
  24. 6 Pey-3-Hz. İbrâhîm Halîlûllah-(a.s.)
  25. Köle ve incir dosyası:
  26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
  27. Genç ve elmas dosyası:
  28. Kûr'ân'da Tesbîh ve zikr:
  29. Karınca, Meml Sûresi:
  30. Meryem Sûresi:
  31. Kehf Sûresi:
  32. İstişare Dosyası:
  33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
  34. Bakara dosyası:
  35. Fatiha Sûresi:
  36. Bakara Sûresi:
  37. Necm Sûresi:
-

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

41- 12- Terzi Baba-(1)

42- Terzi Baba-(2)

----- İnternet
dosyaları-

- 43-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-3-
- 44-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-4-
- 45-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-5-
- 46-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-6-
- 47-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-7-
- 48-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-8-
- 49-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-9-
- 50-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-10-
- 51-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-11-
- 52-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-12-
- 53-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-13-
- 54-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-14-
- 55-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-15-

56-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-16-
57-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-17-
58-Terzi-Baba-Mek-ve-zu-Ke-Kara-bi-dosyası-18-
59-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -19-
60-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -20-
61-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -21-

NECDET ARDIÇ

Büro : Ertuğrul mah.
Hüseyin Pehlivan caddesi no. 29/4
Servet Apt.
59 100 Tekirdağ.

Ev : 100 yıl Mahallesi uğur Mumcu Cad.
Ata Kent sitesi A Blok kat 3 D. 13.
59 100 Tekirdağ

Tel (Büro) : (0282) 263 78 73
Faks : (0282) 263 78 73
Tel (ev) : (0282) 261 43 18
Cep : (0533) 774 39 37

Veb sayfası: Amerika: <[http:// necdetardic. org/](http://necdetardic.org/)>

Veb sayfası: Amerika: <www.necdetardic.info>

Veb sayfası: Almanya: <www.terzibaba.com>

Radyo adresi (form): <terzibaba13.com>

MSN Adresi:

Necdet Ardıç <terzibaba13@hotmail.com>

